

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 12. august 2022

Ankestyrelsens bidrag til høring om udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed – jeres j.nr. SM ld. nr. 58773

J.nr. 22-28617

Social- og Ældreministeriet har ved mail af 23. juni 2022 bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelse af høring om udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed).

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Ankestyrelsens bemærkninger

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

1. Indledningsvis bemærkes, at Ankestyrelsen kun udtaler sig om områder, hvor styrelsen er klagemyndighed. Det vil sige, at styrelsen ikke forholder sig til udkastets forslag om ændringer af bl.a. reglerne om statslig refusion.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

2. Det fremgår af afsnit 3.1.1., at "Efter servicelovens § 166 kan der klages over afgørelsen om støtten, men ikke over valg af leverandør af støtte efter § 85 i serviceloven, da der ikke er frit valg af leverandør."

Ankestyrelsen bemærker, at klageadgang ikke handler om, hvorvidt der kan gives medhold eller ej, men om hvorvidt der er tale om en afgørelse, der kan påklages.

Ankestyrelsen foreslår i stedet at nævne principmeddelelse 76-17. Principmeddelelsen fastslår, at hvis en beslutning om, hvem der skal udføre støtten eller hjælpen, er væsentligt indgribende for borgeren, så vil der være tale om en afgørelse, som borgeren vil kunne klage over til Ankestyrelsen.

3. Af de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1, (s. 40) fremgår følgende:

”Den foreslåede bestemmelse § 85 a, stk. 1, vil blive omfattet af de nuværende regler efter § 166 i serviceloven om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om bostøtte kan indbringes for Ankestyrelsen. Det betyder, at kommunalbestyrelsens afgørelse om bostøtte efter den foreslåede bestemmelse § 85 a, stk. 1, vil kunne påklages til Ankestyrelsen. Borgeren vil ikke kunne klage over, at kommunen ikke imødekommer borgerens ønske til leverandør af bostøtte, idet der ikke indføres en ret til frit valg. Ankestyrelsen vil dog kunne påse, om kommunalbestyrelsens overholder kravet om skriftlig begrundelse efter den foreslåede § 85 a, stk. 2, som led i Ankestyrelsens sædvanlige prøvelse af de formelle krav til afgørelse i forbindelse med behandlingen af en klage over en afgørelse efter den foreslåede § 85 a, stk. 1.”

Afgørelser om tilkendelse (herunder afslag på) og udmåling af bostøtte er afgørelser, der kan indbringes for Ankestyrelsen.

Valg af leverandør er derimod som udgangspunkt faktisk forvaltningsvirksomhed.

I visse situationer vil spørgsmålet om valg af leverandør dog kunne være så væsentligt indgribende, at det i sig selv skal betragtes som en afgørelse, jf. principmeddelelse 76-16.

Ankestyrelsen bemærker, at i det omfang, der ikke er tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand, kan der ikke klages herover til Ankestyrelsen, jf. servicelovens § 166, hvoraf fremgår, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov kan indbringes for Ankestyrelsen.

I det omfang, der ikke foreligger en afgørelse, kan spørgsmålet om begrundelse ikke indbringes for Ankestyrelsen, der ikke kan tage stilling til isolerede sagsbehandlingsspørgsmål.

Ankestyrelsen bemærker, at styrelsen har forstået den anførte finansiering sådan, at de 1,5 mio. kr. af de afsatte midler til styrelsen skyldes et øget antal klagesager, mens 0,5 mio. kr. skal dække det i lovforslaget omhandlede fast track.

4. Ankestyrelsen vil opfordre til, at det bliver tydeliggjort fx i afsnit 3.1.2, om forslaget § 85 a er subsidiær til servicelovens § 85.

Derudover vil styrelsen anbefale, at der bliver taget stilling til, om kommunalbestyrelsen vil kunne fravælge at bruge forslaget § 85 a.

5. I afsnit 3.1.3. anføres følgende:

”Fælles for metoderne er en høj intensitet af støtten, der gives efter behov. For de specialiserede bostøttemetoder gør det sig gældende, at den enkelte borger ikke visiteres til et antal timer, men i stedet vil blive visiteret til bostøtte efter en af metoderne.”.

Ankestyrelsen gør opmærksom på kravene i servicelovens § 89 om skriftligt at beskrive omfanget af hjælpen. Styrelsen vil opfordre til at afklare, om forslaget §§ 85 a er bundet af servicelovens § 89 på samme måde som hjælp efter servicelovens §§ 83 og 85.

6. Følgende fremgår under bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser § 1, nr. 3:

”Det bemærkes derudover, at efterforsorg i form af egentlig bostøtte såsom CTI-forløb (Critical Time Intervention) ligger uden for rammerne af, hvad efterforsorg omfatter, og at denne type indsats skal visiteres af den kommune, der har ansvaret for at yde hjælp og støtte til borgeren efter §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.”

Ankestyrelsen vil foreslå, at det uddybes, hvorvidt CTI-forløb falder uden for rammerne af efterforsorg på grund af den tidsmæssige udstrækning af hjælpen (9 måneder) eller/og på grund af omfanget af indsatsen.

7. Ifølge bemærkningerne til § 1, nr. 5, bør en kommunal udskrivning fra en boform efter § 110 kun ske, når borger er indforstået hermed.

Ankestyrelsen vil foreslå, at dette fremgår direkte af lovreglen. Alternativt kunne man tilføje, at borgers klage over kommunal udskrivning er at betragte som om, at borger ikke er indforstået.

8. I forhold til gengivelse af resultaterne fra Ankestyrelsens undersøgelser fra 2017 og 2021 foreslår styrelsen de med kursiv fremhævede formuleringer for at sikre en mere nuanceret gengivelse:

”3.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
Rigsrevisionen konstaterede i 2014, at kommunerne ikke i tilstrækkelig grad tilbød borgere i hjemløshed en handleplan efter §

141 i serviceloven. Trods et skærpet fokus på brugen af handleplaner, blandt andet i hjemløsestrategien, viser VIVEs undersøgelse "Hjemløshed i Danmark 2019", at kun 28 pct. af borgere i hjemløshed har en handleplan efter § 141 i serviceloven. *Dertil viser en undersøgelse fra Ankestyrelsen fra 2017, at handleplanerne primært tager afsæt i indsatser i socialforvaltningen og i nogle tilfælde slet ikke forholder sig til de indsatser og ydelser, som borgeren modtager fra andre forvaltninger. Interviewudtalelser fra undersøgelsen påpeger endvidere, at sociale indsatser til tider kan nedprioriteres i handleplanen til fordel for et forholdsvist ensidigt fokus på boligsmål, mens godt en tredjedel af alle landets kommuner i et spørgeskema svarer, at handleplanerne i mindre grad holdes opdateret i forhold til borgerens aktuelle situation. Der er således behov for at sikre, at flere borgere i hjemløshed får en handleplan med henblik på at øge borgernes retssikkerhed og sikre en mere helhedsorienteret og målrettet indsats. Denne forbedring af borgernes retssikkerhed er særligt relevant at sikre i lyset af, at det med lovforslaget foreslås at give kommunalbestyrelsen betinget kompetence til at kunne udskrive borgere fra boformer efter § 110 efter den i lovforslagets § 1, nr. 5, foreslåede bestemmelse i § 110, stk. 5, i serviceloven."*

"3.4.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Boformer efter servicelovens § 110 skal fungere som midlertidige ophold for målgruppen af personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp. Mennesker i hjemløshed opholder sig i dag for lang tid i midlertidige boformer efter § 110 i stedet for, at de får tilbudt en bolig og den passende støtte i deres eget hjem. Som beskrevet i lovforslagets baggrund, har der i perioden fra 2015 til 2020 været dels en stigning i antallet af årlige brugere på boformer efter § 110, en stigning i den gennemsnitslige opholdstid samt en stigning i antal pladser på boformer efter § 110. I takt med, at der er kommet flere pladser, er der også kommet flere brugere til, som i gennemsnit opholder sig i længere tid på herbergerne. Samtidig har de offentlige udgifter til området været stigende fra omkring 896 mio. kr. i 2015 (2022-pl) til omkring 1,2 mia. kr. i 2020 (2022-pl). Staten yder 50 pct. refusion af kommunernes udgifter til borgeres ophold på boformer efter § 110. Sammen med manglen på egnede boliger til målgruppen vurderes dét at være medvirkende til, at antallet af brugere af, opholdstiderne på og

udgifterne til herberger er steget gennem en længere årrække. I undersøgelsen "Kommunernes arbejde med at sikre boliger til borgere i hjemløshed" fra Ankestyrelsen i 2021 vurderer boformslederne, at syv ud af ti borgere på boformer efter § 110 i serviceloven er parate til at flytte fra boformen. Samtidig er det interviewkommunernes opfattelse, at det på den længere bane vil være billigere for kommunen at hjælpe borgeren i egen bolig med den rette bostøtte frem for at afholde udgifterne til ophold på boformer efter § 110."

Venlig hilsen

Maiken Christensen

København, den 10. august 2022

Høringssvar – Høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

BL – Danmarks Almene Boliger har den 23. juni 2022 modtaget høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen af Social- og Ældreministeriet.

BL takker for muligheden for at afgive høringssvar.

BL ser meget positivt på kommunernes mulighed for at tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til hjemløse eller borgere i risiko for at blive det. Det er et fælles ansvar at reducere antallet af hjemløse borgere i Danmark, som BL gerne bidrager til.

De foreslåede lovbestemmelser giver anledning til følgende bemærkninger:

Bostøtte som en mulighed med refusion for visse borgere

Den foreslåede § 85 a i lov om social service er formuleret som en "kan-bestemmelse". Det er altså en mulighed for kommunen at tilbyde hjælp, omsorg, støtte mv. til personer i hjemløshed eller i risiko herfor. Kommunen har ikke pligt. Der ligger et vist incitament for kommunen til at anvende muligheden, idet der gives statsrefusionen på 50 % af støtteudgiften, men BL kan være bekymret for, om nogle af de eksisterende nuværende støttebestemmelser i stedet vil blive brugt, hvis de samlet set er billigere – også efter refusionen, selvom disse støtteordninger ikke er mere velegnede. Det handler om § 85 (hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer) eller § 99 (støtte- og kontaktperson til personer med sindslidelser, til personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig).

Dertil kommer, at statsrefusionen ydes alene til bostøtten til de borgere, som forinden har haft et herbergophold. Det betyder en risiko for, at borgere, der ikke har haft ophold på et herberg, ikke får de særlige indsatser ud fra økonomisk tankegang. Det drejer sig om 65 pct. af de hjemløse, der ikke har ophold på et herberg, jf. VIVEs hjemløsetælling 2019. De kommer til at koste "dobbel" for kommunen. Risikoen vil særligt være ved unge hjemløse, hvor man jo netop har et mål om, at de skal holdes ude af herberger.

BL opfordrer til, at det overvejes, hvordan det sikres, at borgerne får de rette støttetilbud, og om det er muligt, at den nye støtte ville kunne ydes for samme pris ud fra borgerens problemstillinger og ikke ud fra tidligere boform.

Social opfølgning

Som vi har nævnt i tidligere høringssvar, er den helt afgørende betingelse for, at hjemløseaftalen kan blive en succes, at der sker en professionel og grundig social opfølgning i forhold til de hjemløse og udsatte grupper, der anvises en bolig.

Det er afgørende vigtigt for de anviste personers trivsel, velfærd og mulighed for at opnå stabilitet i tilværelsen som afsæt for deltagelse i samfundet ud fra det potentiale, som den enkelte har.

Det er ligeledes vigtigt for naboernes trivsel og tryghed, at der sker en virksom social opfølgning, så u hensigtsmæssig og utryghedsskabende adfærd forebygges bedst muligt. Det er desværre et velkendt problem, at anvisning af socialt udsatte personer kan føre til store udfordringer for naboer, hvis den sociale støtte er utilstrækkelig. Det fører til sørgelige situationer for den udsatte borger, og det er på alle måder urimeligt, at engagement i et socialt ansvar i en boligafdeling fører til store problemer, fordi samfundet ikke løfter sit ansvar.

Endelig er det afgørende vigtigt samfundsmæssigt, at der sker en virksom social opfølgning, som vil have positive og stabiliserende effekter i forhold til den enkelte persons fremtidige deltagelse i samfundslivet og muligheder for at klare sig selv. Perspektiverne afhænger selvfølgelig af den enkelte persons baggrund og potentialer.

Særligt for unge hjemløse vil der være et stort samfundsmæssigt potentiale i at sikre dem fodfæste i uddannelse og på arbejdsmarkedet. Her skal der være opmærksomhed på, at der blandt de unge hjemløse er en overrepræsentation af unge, der har en fortid som anbragte. Disse mere dybtliggende sociale udfordringer bør der også tages hensyn til, når de unge fx anvises til en ungdomsbolig via den boligsociale anvisning. Det er således vigtigt, at der er aktiv opmærksomhed på, at den unge reelt bliver en del af fællesskabet både for den unges egne fremtidsudsigter og for trivlsen i ungdomsboligerne blandt de unge.

Den rette sociale støtte og opfølgning vil desuden være helt afgørende for, at den anviste opnår en udvikling i forhold til uddannelse og beskæftigelse, som sikrer, at den anviste får en økonomi, der sikrer at boligen kan fastholdes.

BL har herudover ikke yderligere bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Bent Madsen
Adm. direktør

Hørings svar fra Blå Kors Danmark til forslag til lov om ændring af lov om social service, omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Baggrund for høringssvaret

Blå Kors har en række botilbud med hjemløsepladser og væresteder, som er i daglig berøring med mennesker med hjemløshedsproblematikker. Det ligger os derfor på sinde, at den samlede indsats mod hjemløshed er relevant for borgerne, kendetegnet ved høj kvalitet og leveres på en resourceeffektiv måde i et helhedsorienteret samspil mellem involverede parter.

I 2021 har vi registreret 668 afvisninger på vores hjemløsepladser, hvilket for os signalerer, at trods øget pladsantal i de senere år er der en større efterspørgsel end det nuværende antal pladser kan imødekomme.

Vi har gennem flere år efterlyst reformer på hjemløseområdet, og vi håber at reformerne iværksættes, så det bliver til såvel strukturelle som indholdsmæssige kvalitetsløft for de hjemløse.

Det er vores generelle opfattelse, at reformen hviler på to grundlæggende forudsætninger, hvis holdbarhed vi stiller os tvivlende overfor.

Det ene er planen for tilvejebringelse af passende og betalelige boliger i et omfang og en hastighed, som modsvarer behov. Henset til at der nu er mindre end et år til reformens ikrafttrædelse, så er der ikke lang tid til at skaffe det fornødne antal eksisterende og nye almene boliger. Det andet er, at store dele af reformerne forudsætter hurtig og smidig implementering hos kommunerne. De senere år har undersøgelser vist en kommunal implementeringstakt, som gør os bekymrede for, om de kommunale systemer er gearede til at få implementeret eksempelvis handleplaner og bostøtte i overensstemmelse med reformens ikrafttræden medio 2023.

Vi har til det foreliggende forslag en række konkrete kommentarer.

Bemærkninger til lovforslaget

Formål og baggrund

Der synes i bemærkningerne til lovforslaget at være den forståelse, at opholdslængderne på §110-tilbud er steget som konsekvens af, at antallet af §110-pladser er steget, og der synes at være et signal om, at hjemløseboformer "holder på" hjemløse ud over den periode, som er berettiget og hensigtsmæssig.

Blå Kors Danmark ser primært et andet perspektiv. Det er vores opfattelse, at det stigende antal ophold og opholdslængderne simpelthen er resultatet af, at der de seneste år har været et fald i antallet af billige lejeboliger i de større byer, samtidig med at der er kommet flere borgere ud i hjemløshed. Dette bevirker, at det kniber at få det rette "afløb" fra herbergerne. Den stigende ef-

terspørgsel har medført, at der er etableret flere hjemløsepladser, og det har været vanskeligt at hjælpe borgerne ud i den selvstændige, egnede bolig, som de fleste hjemløse ønsker, jf. at undersøgelser peger på, at mere end halvdelen af borgere med ophold på hjemløsetilbud er parate til at flytte ud efter et kort ophold.

I Blå Kors Danmark har vi de senere år oplevet et stort antal afvisninger på vores hjemløsepladser. Vi har samtidig konstateret, at et relativt stort antal borgere på disse pladser ikke har kunnet udskrives på grund af mangel på egnet bolig og/eller lang kommunal sagsbehandlingstid.

Endelig vil vi pege på, at kommunerne i de senere år har været mindre tilbøjelige end tidligere til at bevilge ophold på §107-pladser, hvilket vi vurderer som medvirkende til at øge opholdslængden for nogle borgere med ophold på §110-pladser.

Positivt med hjemløserreform

I Blå Kors Danmark har vi gennem flere år efterspurgt indsatser på hjemløseområdet, med henblik på at forebygge og reducere hjemløshed og øge livskvalitet hos borgere med hjemløshedsproblematikker. Vi ser frem til, at der med reformerne iværksættes såvel strukturelle som indholdsmæssige kvalitetsløft, og vi ser frem til at bidrage i udmøntning af disse i samspil med borgere, kommunale og andre aktører.

Blå Kors Danmark ser positivt på tiltag, som indeholder øget involvering af og selvbestemmelsesret til borgerne og fokus på kvalitet i indsatsen, med henblik på at borgere hjælpes til at etablere og vedligeholde et liv i egen, passende bolig med relevant hjælp og støtte.

Ad indførelse af ny §85a – specialiseret bostøtte

Vi ser det som positivt, at man agter at formulere en særskilt paragraf §85a med fokus på at styrke anvendelse af bostøttemetoder efter Housing First-tilgang. Vi læser dette som et udtryk for et ønske om styrket kvalitet og herunder ensartethed i indsatsen.

Hvis hjemløseindsatsen skal lykkes er det naturligt, at borgeren skal inddrages i og være central aktør i eget forløb. I Housing First-tilgangen og -metoderne er et bærende princip ligeledes borgerens selvbestemmelse, som i praksis kan være afgørende for at opnå målet om at komme ud af hjemløshed. Vi finder det derfor kontraproduktivt, at man ikke giver borgerne selvbestemmelse i forhold til leverandør af bostøtte. Mange af borgerne i målgruppen for indsatsen er relationelt udfordrede, og opbygning af tillid og virksomme relationer kan være yderst vanskeligt. Der er derfor risiko for, at nogle borgere returnerer til §110-plads som følge af, at relationsopbygningen til for borgerne fremmede bostøtteleverandører ikke lykkes.

Der lægges i lovforslaget op til, at kommunen skriftligt skal begrunde, hvis man ikke følger borgerens ønske til leverandør. Det er dog ikke klart, hvilke krav der stilles til begrundelsen, herunder om kommunen eksempelvis kan nøjjes med at henvise til et kommunalt serviceniveau, eller om der

skal være tale om en konkret begrundelse knyttet til vurdering af sammenhæng mellem borgerens behov beskrevet i udredning og den eksterne leverandørs ydelser.

Vi anbefaler, at der i den endelige lov tages hensyn til borgerens selvbestemmelsesret på dette punkt. Hvis dette ikke imødekommes, anbefaler vi præciseret, at et afslag på borgerens ønsker kræver en konkret begrundelse knyttet til borgerens behov.

I forhold til den specialiserede bostøtte efter §85a, hvor man visiteres til en ydelse fremfor et antal timer, så er der ikke beskrevet en tilhørende afregningsform. Vi anbefaler, at der lægges op til en form for gennemsigtig takst for ydelsen, så ikke afregningen i sig selv bliver en barriere for kommunernes interesse for at bruge andre leverandører.

Ad §110 - formål og målgruppe

Blå Kors Danmark anser det for formålstjenligt, at formål med ophold og målgruppen præciseres. Det er dog vanskeligt at se, hvordan "akuthed" og "alle andre muligheder udtømt" kan afprøves i praksis.

Det er vores forventning, at en mere snæver afgrænsning af herbergers funktion og ydelser - grundet borgernes ofte komplekse problemer og deraf følgende behov for forskellige ydelser - vil medføre en række yderligere sagsbehandlingsforløb i regi af forskellige kommunale forvaltninger. Vi vil henlede opmærksomheden på, at dette kan udskyde tidspunktet for iværksættelse af den nødvendige, sammenhængende og helhedsorienterede hjælp.

Vi er desuden bekymrede for, at hjælpen til hjemløse - i modstrid med hensigten i lovforslaget - bliver mere fragmenteret og mindre helhedsorienteret.

Ad §110 – betinget kommunal udskrivningsret

Blå Kors Danmark kan som udgangspunkt støtte betinget kommunal udskrivningsret.

Vi oplever, at kommunerne i dag i praksis har betydelig indflydelse på, hvornår en borger udskrives fra boformen, såfremt man via kommunal sagsbehandling da finder egnet, billig bolig og bevilger fornøden støtte. Langt de fleste af udskrivinger foregår i et sådant tæt samarbejde.

Vi finder dog, at der er en diskrepans mellem forligsteksten og lovudkastet, idet det i aftalens tekst side 10 i "Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed" hedder, at "*Handleplanen og en underskrevet lejekontrakt fungerer dermed som forudsætning for, at kommunen kan udskrive borgeren til egen bolig*". Kravet om borgerens underskrift ses ikke i lovudkastet, hvilket må opfattes som en klar svækkelse af borgerens rettigheder.

Vi finder det fornuftigt at præcisere, at udskrivning ikke blot skal være betinget af, at egnet bolig eller anden boform (§107 eller §108) er visiteret/bevilget, men også at støtten påbegyndes eller pladsen foreligger umiddelbart ved udskrivning. Ventetid på visiteret bolig er pt desværre en væsentlig forklaring på en del lange §110-ophold i visse dele af landet.

Vi ser positivt på fast track ordning for eventuelle klager over støtte for borgere udskrevet fra §110-boform, såfremt den bevilligede støtte ikke modsvarer borgerens behov.

Ad §142 – handleplan

Det er et særligt positivt træk, at alle med ophold på §110-plads skal have en handleplan. Ideelt set kan §142-handleplaner også anvendes forebyggende i forhold til borgere i risiko for hjemløshed/tilbagefald til hjemløshed og altså tilbydes flere end blot borgere med aktuelt ophold på §110-plads.

Det må imødeses, at lovændringen vil medføre en betydelig udvidelse af det kommunale sagsbehandlingsarbejde for at sikre, at alle med ophold på §110-plads får en handleplan, som opfylder de angivne indholds krav. I medfør heraf kan vi være bekymrede for, om handleplanerne vil blive udarbejdet tilstrækkeligt hurtigt og være dækkende for borgernes ofte komplekse behov.

Vi ser frem til, at §110-leverandørudredningen kommer til at spille en central rolle i borgerens handleplan.

Den anførte økonomiske kompensation på 4,4 mio. kr. til kommunerne for løsning af de øgede administrative opgaver ved reformen, som anført side 34 i materialet, finder vi er udtryk for en klar undervurdering af opgavernes omfang.

Ad §176 – refusionordning og incitamentstruktur

Blå Kors Danmark ser som udgangspunkt positivt på, at man via ændring i refusionsordningen søger at give kommunerne incitamenter til at hjælpe hjemløse hurtigere ud i egen bolig.

Refusionsperioden på en bevilget §107-plads forekommer dog urealistisk kort, henset til den belastningsgrad der typisk vil være for borgere, som bevilges et sådant ophold, idet opholdet typisk strækker sig over flere år. Vi kan derfor være bekymrede for, om der vil blive bevilget §107-ophold i tilstrækkeligt omfang, jf. den oplevede udvikling de senere år.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at Blå Kors Danmark naturligvis står til rådighed for uddybning af overstående synspunkter.

På vegne af Blå Kors Danmark

Christian Bjerre, Generalsekretær

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ref: LA/JS
4. juli 2022

Vedrørende høring over lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Hermed afgiver Center for Frivilligt Socialt Arbejde høringssvar over lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed. Center for Frivilligt Socialt Arbejde (herefter CFSAs) er en selvejende statslig institution under Social- og Ældreministeriet.

Med indskrivning af Housing First metoden i forlag til lov om ændring af lov om social service lægges der op til, at en længe efterspurgt helhedsorienteret indsats i højere grad kan imødekommes. CFSAs har som led i netværksaktiviteter, rådgivning og undervisning ofte mødt efterspørgsel efter mere helhedsorienterede indsatser for borgeren, herunder at det frivillige sociale område indtænkes i helhedsorienterede løsninger i samarbejde med myndighederne.

CFSAs ser derfor glædeligt på, at loven ændres, således at kommunerne kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko herfor, der har behov på grund af særlige sociale problemer.

Det er dog CFSAs vurdering, at det kunne fremme en mere helhedsorienteret indsats at gøre Housing First metoden obligatorisk, at overveje og herunder inddrage viden og metoder fra relevante civilsamfundsorganisationer. Det er CFSAs vurdering, at denne præcisering vil forbedre lovændringens anvendelse.

Det vil være en fordel for anvendelsen af lovændringen, hvis det fremgår i den tilknyttede vejledning eller på anden vis, hvordan frivillige sociale indsatser kan indtænkes i myndighedernes arbejde med handleplaner og helhedsorienterede indsatser.

CFSAs stiller sig gerne til rådighed med viden om formidlingskanaler til de relevante målgrupper.

Med venlig hilsen

Laura Auken

Centerchef, Center for frivilligt socialt arbejde

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: Dansk Arbejdsgiverforening (da@da.dk)
Titel: SV: Høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen
E-mailtitel: SV: Høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen (SM Id nr.: 587731)
Sendt: 24-06-2022 11:36

Kære Stine

Ovennævnte falder uden for DA's virkefelt, og vi ønsker ikke at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Susanne Borvang
Chefsekretær

Fra: Stine Højland Pedersen <sthp@sm.dk>

Sendt: 23. juni 2022 13:51

Til: 3f@3f.dk; postkasse@advokatsamfundet.dk; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; aes@atp.dk; bdo@bdo.dk; info@bedrepsykiatri.dk; brs@brs.dk; info@bikubenfonden.dk; bl@bl.dk; bkd@blaakors.dk; info@broen-danmark.dk; info@brugerforeningen.dk; info@brugernesakademi.dk; bupl@bupl.dk; info@sorgcenter.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bkf@bkchefer.dk; bf@boernesagen.dk; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; info@frivillighed.dk; crf@au.dk; csu@horsens.dk; jmh@rn.dk; Mette Hjære <mh@frivillighed.dk>; dlf@dlf.org; Danmarks Statistik <dst@dst.dk>; kontaktdanner@danner.dk; dommerforeningen@gmail.com; dch@dch.dk; Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>; Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>; drc@drc.ngo; post@folkehjaelp.dk; dhf@danskhandicapforbund.dk; Dansk Industri <di@di.dk>; ltn@dadl.dk; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; kontakt@dsfam.dk; administration@dsff.dk; info@psykosocialrehabilitering.dk; ds@socialraadgiverne.dk; dasys@dasys.dk; dsr@dsr.dk; mail@danskeadvokater.dk; Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>; Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; dsi@dsi.dk; suf@suf.dk; dch@dch.dk; dkr@dkr.dk; info@detsocialenetvaerk.dk; jura@dommerfm.dk; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; duf@duf.dk; mail@dukh.dk; kontakt@etiskraad.dk; fabu@fabu.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; fh@fho.dk; kasserer@fs10.dk; bse@alkolinjen.dk; foa@foa.dk; fonden@socialtansvar.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; lmlve@statsforvaltning.dk; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; kara01@frederiksberg.dk; ulladupont01@gmail.com; F&P Forsikring og Pension <fp@forsikringogpension.dk>; sek@fbu.dk; socialtilsyn@frederiksberg.dk; post@den.salvationarmy.org; frise@frise.dk; info@frivilligraadet.dk; socialtilsynsynd@fmk.dk; kontakt@gadejuristen.dk; ingeibsen@dadlnet.dk; kira@hjemtilalle.dk; socialtilsynnord@hjoerring.dk; kommunal.hovedstaden@hk.dk; socialtilsynost@holb.dk; rene@husforbi.dk; kontakt@hojlokke.dk; info@humanrights.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; kabs.city@glostrup.dk; kk@kirkenskorshaer.dk; post@kfuksa.dk; info@kfumsoc.dk; kl@kl.dk; ks@kofoedsskole.dk; Direktoratet for Kriminalforsorgen <dfk@krfo.dk>; 'info@krifa.dk' <info@krifa.dk>; Kræftens Bekæmpelse <info@cancer.dk>; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; lfs@lfs.dk; LAP <lap@lap.dk>; lvinfo@lavs.dk; bodil.neujahr@bopam.dk; info@lfbf.dk; lf@laenzen.dk; Pernille@lpsa.dk; mail@socialtlederforum.dk; kontakt@landsforeningen-spor.dk; kontakt@levudenvold.dk; livslinien@livslinien.dk; info@livsvaerk.org; lo@lo.dk; Jmay@aarhus.dk; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; dadl@dadl.dk; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; Claudia Katharina Strasser <ctr@socialstyrelsen.dk>; info@offerraadgivning.dk; plf@forbundet.dk; plo@dadl.dk; mail@politiforbundet.dk; pf@psykiatrifonden.dk; info@udenfor.dk; realdania@realdania.dk; redbarnet@redbarnet.dk; pn@reden.dk; OLE HASSELGAARD <rigsadvokaten@ankl.dk>; rfs@politi.dk; 'info@rodekors.dk' <info@rodekors.dk>; SIRI Rådet for Etniske Minoriteter <rem@siri.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; SBH Boforner <sbh@sekr.dk>; smp@menighedsplejer.dk; sand@sandudvalg.dk; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>; socialtilsynmidt@silkeborg.dk; landsforeningen@sind.dk; mail@sjaeldnediagnoser.dk; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; mail@socialtlederforum.dk; sus@sus.dk; Familieretshuset <post@familieretshuset.dk>; kontakt@stenbroensjurister.dk; sumh@sumh.dk; tuba@tuba.dk; info@tbst.dk; info@urk.dk; ungdomsringen@ungdomsringen.dk; Ventilen info <info@ventilen.dk>; post@vestrelandsret.dk; vive@vive.dk; kontakt@weshelter.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; post@oestrelandsret.dk

Emne: Høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen (SM Id nr.: 587731)

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1017 København K
Sendt sthp@sm.dk med kopi til specialkonsulent ud-sattevoksne@sm.dk

15. august 2022

Høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Dansk Erhverv støtter intentionen i den politiske aftale *Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed* om at give flere mennesker mulighed for at leve et liv uden hjemløshed.

Dansk Erhverv har en række specifikke bemærkninger:

1. Målgruppen for herbergspladser

I lovforslaget foreslås formålsbestemmelsen til § 110 ændret med nyt stk. 2. Den ny definition af målgruppen i lovtæksten efterlader rum til en indskrænkende fortolkning af målgruppen for herbergspladser. Lovmærkningerne til denne ændring præciserer, at både borgere med funktionel såvel som egentlig hjemløshed skal have mulighed for at lade sig indskrive på et herberg, ligesom det er gældende i dag. Dette bør præciseres i selve lovtæksten, så målgruppen er tydeligt defineret.

Dansk Erhverv anbefaler

- at det med den foreslåede ændring af § 110 stk. 2 tilføjes i selve lovtæksten, at funktionel såvel som egentlig hjemløshed fortsat giver borgeren mulighed for at lade sig indskrive på et herberg via selvhenvenderprincippet. Konkret foreslås det, at definitionen af målgruppen i lovbemærkningerne tilføjes i selve lovtæksten for at forebygge risikoen for, at ændringen mod intentionen fortolkes indskrænkende i praksis.

2. Udskrivningsret bør tilgodese borgerens ønsker

Lovforslaget rummer forslag om at tildele kommunalbestyrelsen betinget udskrivningskompetence ud fra en række kriterier, herunder at der 1) foreligger enten en handleplan eller en helhedsorienteret plan for borgeren efter §§ 141 eller 142 samt, 2) at der enten er anvisning til egen bolig eller visitation til et botilbud efter §§ 107 eller 108 og endelig, 3) at der ved anvisning til egen bolig er truffet afgørelse om hjælp og støtte i egen bolig, som modsvarer borgerens behov for at fastholde boligen.

For Dansk Erhverv er det helt centralt, at tilbuddets leder med faglig indsigt og kendskab til borgeren såvel som borgeren selv får størst mulig indflydelse på at træffe den fagligt bedste beslutning for borgeren. Der kan være faglige grunde til, at en borger ikke er parat til at flytte i egen bolig, selv om der måtte være en ledig bolig til rådighed. Det bør derfor være borgerens egne ønsker og behov, der har forrang i forbindelse med en fraflytning fra et § 110-tilbud.

Dansk Erhverv anbefaler

- at det i lovtæksten ekspliciteres, at et af kriterierne for at udskrive en borger til egen bolig er, at borgeren er indforstået med dette og har underskrevet en lejekontrakt, sådan som det også eksplicit fremgår af den politiske aftale. Dette for at sikre, at borgeren er indforstået med fraflytningen.

3. Valgfrihed for borgeren

Det fremgår af lovforslaget, at kommunerne *kan* tilbyde borgeren støtte til udvikling af færdigheder efter Housing First-tilgangen. Kommunen *skal* ikke tilbyde denne form for støtte. I tillæg fremgår det, at kommunen skal begrunde, hvis den ikke følger borgerens ønske til valg af leverandør af bostøtte. I lovbemærkningerne fremgår det, at borgerens ønsker til leverandør af bostøtte skal afdækkes.

Dansk Erhverv stiller sig positiv over for, at kommunen skal give en begrundelse, hvis den ikke er enig med borgeren i valget af leverandør af bostøtte. Dansk Erhverv savner imidlertid rammer for, ud fra hvilke kriterier kommunen kan give afslag til en borger ved valg af leverandør. Herunder savnes der også anvisning af, hvordan kommunen aktivt vil gøre borgeren opmærksom på sine rettigheder og valgmuligheder.

Dansk Erhverv anbefaler

- at 85 a ændres fra en *kan*-bestemmelse til en *skal*-bestemmelse, så borgere med behov har sikkerhed for at blive tilbudt denne støtte. Dertil anbefales det i lovtæksten ekspliciteret, at borgerens ønsker til valg af leverandør af bostøtte skal afdækkes af kommunen, som det også fremgår af lovbemærkningerne. Dansk Erhverv foreslår desuden, at kommunerne forpligtes til aktivt at yde uvildig vejledning til borgerne om 1) deres valgmuligheder og 2) klagemuligheder og rettigheder. Derudover skal kommunerne forpligtes til at iværksætte grundig social opfølgning hos de borgere, der får anvist en bolig.

Dansk Erhverv finder ikke, at lovforslaget sikrer fuld valgfrihed for borgeren, når det gælder valg af leverandør ved den foreslåede ny § 85 a. Formålet med lovændringen må være at tilgodese borgerens egne ønsker og behov, så mulighederne for at afhjælpe hjemløshed har de bedste vilkår. En væsentlig årsag til manglende frit valg er manglende viden om muligheder hos den enkelte borger, hvad der vurderes løst med ovenstående anbefaling. En anden central barriere for det frie valg er, at der mangler mulighed for at sammenligne pris og kvalitet på tværs af tilbudstyper og kommunegrænser.

Dansk Erhverv anbefaler

- at der indføres nationale takster for at levere bostøtte efter den ny § 85 a. Taksten bør differentieres efter, hvilken Housing First-metode leverandøren tilbyder. Det vil understøtte ensartede vilkår og økonomi for leverandører af bostøtte efter de forskellige metoder. Samtidig vil det understøtte frit valg for borgerne på tværs af kommunegrænser, når handlekommunen har en national fast takst at forholde sig til.

Dansk Erhverv anbefaler

- at der iværksættes en grundig social opfølgning hos de borgere, der får anvist en bolig. Dette for at styrke borgerens forudsætninger for fodfæste i samfundet.

Dansk Erhverv anbefaler

- at der indføres frit valg på § 85 og § 85 a i serviceloven.

Såfremt der er behov for uddybning af ovenstående, står Dansk Erhverv til rådighed herfor.

Med venlig hilsen

Troels Yde Toftdahl

Markedschef for velfærd og samfund

Social- og ældreministeriet

Høringsvar

København d. 14.8.2022

Dansk Psykiatrisk Selskab (DPS) takker for muligheden for at afgive høringsvar over *udkast til lov om ændring af lov om social service, lov om almene boliger m.v. og lov om leje af almene boliger (Styrket samarbejde om indsatsen til borgere på herberger og kvindekrisecentre og udvidelse af anvendelse af udslningsboliger)*.

DPS forholder sig primært til den del af lovudkastet der vedrører mennesker med psykisk sygdom.

Vedr. Målgruppe

DPS anerkender behovet for at tydeliggøre målgruppen for §110 tilbud. DPS vil dog påpege, at der bør skelnes imellem karakteren af forskellige psykiske lidelser da 'psykisk lidelse' er en betegnelse, som dækker en meget bred gruppe af problemstillinger. DPS anbefaler, at der tilføjes, at mennesker med erkendt psykoselidelse bør have et andet tilbud end herberg og at der ved stillingtagen til egen bolig, §107, §108 og bostøtte udover borgerens egne ønsker bør tages stilling til, hvad borgeren formår i forhold til dennes sygdom, funktionsniveau m.v., idet borgere med psykoselidelser af en vis sværhedsgrad kan have urealistiske forestillinger om egen evne til at klare dagligdagen. Der bør være en vis mulighed for at kommunerne kan bestemme, hvor en borger skal rummes og såfremt det viser sig, at borger alligevel ikke kan klare den først givne bolig, bør der gives mulighed for at kommune har mulighed for at omvisitere borgerne, også i tilfælde hvor borger ikke ønsker at flytte. Konsekvensen er ellers at personen bliver indlagt gentagne gange og boligen misligholdes, eller "overtages" af andre.

Vedr. Efterfølgende hjælp (efterforsorg)

DPS støtter et tydeligere fokus på efterforsorg og at denne ikke må erstatte øvrig hjælp og støtte. Det er erfaringen, at overgangen fra herberg til selvstændig bolig ofte er vanskelig og der er ofte behov for en betydelig og længerevarende støtte.

Med venlig hilsen

På vegne af Dansk Psykiatrisk Selskab

Julie Nordgaard, dr. med, overlæge

Gitte Ahle, overlæge

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Forperson: Merete Nordentoft, e-mail: forperson@dpsnet.dk
Sekretær: Lene Tilgreen Nielsen, ltn@dadl.dk

Høringssvar til Lov om Omlægning af indsatsen mod hjemløshed*Resume*

Med lovforslaget indføres en ny bostøtte-paragraf i Serviceloven, som skal understøtte en Housing First indsats over for borgere, der har taget ophold på et herberg (§110 tilbud). Omlægningen af refusionen for borgere med ophold på et herberg fra 50 pct. til 0 pct. efter 90 dage, hvorefter refusionen gives til bostøtte eller ophold i §107 tilbud, efter lovforslaget er fuldt indfaset, betyder, at kommunerne får en betydelig tilskyndelse til at tilbyde en Housing First indsats for borgere, der har taget ophold på et herberg. Samtidig hermed indføres en mulighed for at kommunen kan udskrive borgere fra herberget, dog under betingelse af at kommunen har udarbejdet en handleplan, at kommunen tilbyder en bolig med bostøtte eller et ophold på et midlertidigt botilbud. Refusionen for bostøtten gives endvidere alene til de tre specialiserede bostøtte-metoder CTI, ICM eller ACT.

Dansk Socialrådgiverforening mener, at situationen med et stigende antal hjemløse, og flere og mere langvarige ophold på herbergerne længe har kaldt på handling. Samtidig véd vi at hjemløse, der tilbydes en Housing First indsats i ni ud af ti tilfælde formår at fastholde egen bolig, mens kun 8 pct. af borgere i hjemløshed får tilbudt en Housing First indsats. Lovforslaget vil løse en del af de problematikker, der knytter sig til hjemløshed, men ikke alle, herunder fx mangel på betalelige boliger i de store byer, lave ydelser og de øvrige eksklusionsmekanismer, der skaber hjemløshed i vores samfund.

Dansk Socialrådgiverforening vil fremhæve følgende bemærkninger:

- Overordnet positivt med en ambitiøs omlægning af indsatsen, men det er et opmærksomhedspunkt med tilstrækkelig kapacitet i forhold til bostøtte, boliger og botilbud.
- Housing First indsats forudsætter en fleksibilitet i forhold til borgerens ønsker og behov, og spørgsmålet er, om de ændringer, der med lovforslaget iværksættes af handleplansarbejdet, udskrivningskompetence og omlægning af refusion tilgodeser alle borgeres behov, når udgangspunktet er tre måneders ophold på herberget. Det gælder særligt de mest udsatte borgere.
- Udskrivningsretten bør først træde i kraft, når botilbud eller bostøtte og egen bolig er tilgængelig for borgeren – frem for når der er visiteret til botilbud eller bostøtte og egen bolig.
- Kommunen bør som led i den nye bostøtte paragraf forpligtes til at yde støtte til at indrette og flytte til egen bolig, og kommunen bør kunne få refusion for udgifterne.
- Borgerens rettigheder kan med fordel præciseres yderligere.

Bemærkninger til forslaget om ny bostøtte paragraf (§ 85 stk. a)

Dansk Socialrådgiverforening bakker overordnet set op om indførslen af en ny bostøtte paragraf, som skal understøtte en intensiveret Housing First indsats med en individuel tilrettelagt bostøtte efter en af de tre specialiserede bostøttemetoder CTI, ICM og ACT.

At refusionen alene gives til de tre specialiserede bostøttemetoder, kan netop være med til at understøtte kvaliteten. Det er imidlertid erfaringen fra socialrådgiverne at de tre metoder i praksis kan variere betragteligt. Derfor er der behov for at følge kvaliteten i bostøtten fremadrettet, men også i lovforslagets bemærkninger at beskrive hvilken kvalitet, der skal være i bostøtten og på et mere overordnet plan, hvad man som borger kan forvente sig af bostøtten og Housing First tilgangen i en kommende §85a. I dag visiterer kommunerne således efter borgerens behov, hvor lovforslaget lægger op til at definere behov efter bestemte metoder. Det stiller spørgsmålet, om hvorvidt kommunerne skal udarbejde et serviceniveau for anvendelsen af metoder, eller om der skal indgås samarbejdsaftaler med leverandøren af bostøtte.

DS anbefaler, at det skrives ind i bemærkningerne til lovforslaget, hvor mange borgere, som bostøtte-medarbejderne må have, med henblik på at forhindre udvanding af metoderne og sikre at refusionen bruges rigtigt.

Det bør desuden skrives ind i bemærkningerne til den nye bostøtte-paragraf, at borgeren skal have hjælp til at flytte (herunder tilskud til flytning og inventar, så borgeren ikke flytter ind i en tom bolig) og til at administrere en bolig rent økonomisk. En socialrådgiver kan fx i dag opleve en borger, der efter flere års hjemløshed får en bolig, men ikke bliver tilmeldt fx el, vand og varme, hvorefter forsyningsselskabet lukker for strømmen, fordi regningerne ikke er betalt. Derfor skal det præciseres, at bostøtte-medarbejderen hjælper borgerne med at lægge et budget, får tilmeldt borgeren betalingsaftaler for boligrelaterede udgifter og også hjælper borgeren med at læse regningerne.

Lovforslaget kan desuden præciseres yderligere med henblik på at tydeliggøre borgerens rettigheder og vilkårene for bostøtten. For det første bør en kommende §85a være en skal- og ikke en kan-paragraf, på linje med sammenlignelige bestemmelser i Serviceloven.

For det andet vil der med lovforslaget ikke være frit valg for borgeren ift. leverandør af bostøtten. Det skal alene afdækkes, om borgeren har et ønske om at herberget varetager bostøtten, og hvis borgerens ønske ikke efterkommes, skal der gives en begrundelse. Men lovforslaget uddyber ikke, hvad en begrundelse fx kunne være, og lovforslaget giver ikke adgang til at klage over kommunens valg af bostøtte leverandør, da lovforslaget ikke giver adgang til frit valg af bostøtte. Ved at indføre klageadgang og beskrive, hvad en berettiget begrundelse kan være, vil borgerens rettigheder stå tydeligere i lovforslaget. Samtidig er det relevant for lovgiver at overveje, om en klage bør have opsættende virkning.

Det er særdeles positivt at den nye §85a også kan anvendes til at yde bostøtte for borgere i risiko for hjemløshed. Det bør følges, i hvilket omfang den nye §85a anvendes til dette formål.

Overgangen fra herberg til bostøtte i eget hjem er skrøbelig, og i nogle tilfælde kan herbergets medarbejdere medvirke til at sikre overgangen med efterforsorg (i de tilfælde, hvor herberget ikke varetager bostøtten efter §85a). Det samme gælder overgangen Housing First indsatsen til et mindre intensivt bostøtte-forløb. Her er det centralt, at borgeren fortsat bliver tilbudt et relevant bostøttetilbud, og at der fx ikke er uhensigtsmæssig lang ventetid. Begge overgange bør følges nøje.

Bemærkninger til ændringerne i §110 stk. 1 og stk. 2 (målgruppe for og formål med herbergerne)

Dansk Socialrådgiverforening er enig i den foreslåede præcisering af målgruppen for ophold på herberger som midlertidigt ophold for borgere med akutte vanskeligheder, og som har andre problemer end manglen på en bolig. Det er dog et opmærksomhedspunkt at den foreslåede præcisering ikke må give anledning til at afskære udsatte borgere fra ophold på herberget, idet lovforslaget ikke beskriver hvad der forstås ved akut, og idet nogle (akutte) problematikker først vil vise sig efter borgeren har fået ro og/ eller opbygget tillid til en medarbejder på et herberg. Dansk Socialrådgiverforening er også enig i den foreslåede formålsbeskrivelse, som har til hensigt at tydeliggøre ansvarsfordelingen mellem tilbuddene og kommunerne, jf. de foreslåede ændringer af Servicelovens §110 stk. 1 og stk. 2.

Samtidig er det et opmærksomhedspunkt, hvorvidt kommunerne arbejder tilstrækkeligt på at forebygge hjemløshed samt hjælpe øvrige borgere i hjemløshed.

Bemærkninger til ændringerne i §110, stk. 5 (betinget udskrivningskompetence til kommunen)

Dansk Socialrådgiverforening er af den opfattelse, at en Housing First indsats altid bygger på frivillighed og borgerens handleparathed. Formålet med en Housing First tilgang er at borgeren skal opnå noget bedre end opholdet på herberget, og at opholdet på herberget skal ophøre, når borgeren er indstillet på det. Derfor er det uhyre vigtigt at den foreslåede ordning ikke kommer til at udgøre et indgreb i borgerens selvbestemmelse. Og netop derfor er følgende passage i lovforslagets bemærkninger helt central: *“En kommunal udskrivning fra en boform efter § 110 bør kun ske, når borgeren er indforstået hermed. En underskrevet lejekontrakt vil være udtryk for, at borgeren er indforstået med udskrivningen fra en boform efter § 110 i det tilfælde, at borgeren skal i egen bolig.”*

Dansk Socialrådgiverforening kan overordnet set bakke op om en betinget udskrivningskompetence, men mener også at betingelserne for udskrivningskompetencen skal stå stærkere i lovforslaget på to måder: For det første bør borgerens selvbestemmelse stå stærkere ved at “bør” bliver ændret til “kan” i det citerede.

For det andet er der behov for at præcisere hvad der menes med "visitation" til bostøtte eller "visitation" til botilbud efter §§ 107 eller 108, idet netop "visitationen" er en forudsætning for at kommunens udskrivningsret træder i kraft. Men ofte oplever socialrådgivere ventetider på både botilbud, bolig og bostøtten – nogle kommuner er ventetiden på bostøtten fx op til et år. Udskrivningsretten bør derfor ikke træde i kraft, når der er "visiteret", men når bostøtten og boligen eller botilbuddet er tilgængeligt for borgeren. Det skal kraftigt understreges at lovforslaget bør ændres hvad det angår.

Bemærkninger til ændringer i §142 (handleplan)

Dansk Socialrådgiverforening er enig i intentionen bag lovforslaget, som er at sikre alle hjemløse en handleplan. I dag har hovedparten af borgere i hjemløshed ikke en handleplan.

Når så mange hjemløse ikke har en handleplan, kan det bl.a. skyldes at nogle hjemløse ikke ønsker en eller fordi handleplanen og udarbejdelsen af denne kan virke forstyrrende i mødet med borgeren, hvor der kan være andre ting, der fylder 'her og nu'. – Det kan fx være at borgeren har tabt sit hævekort og har brug for et nyt, og hvor socialrådgiveren kommer til at tale forbi borgeren ved at insistere på at udarbejde en handleplan, frem for at hjælpe med at få et nyt hævekort. Derfor kan valget stå mellem at udarbejde handleplanen uden en tæt involvering af borgeren eller slet ikke udarbejde en handleplan. Handleplanen kan dog i disse tilfælde være en hjælp til at koordinere indsatsen med andre fagpersoner.

Reel inddragelse i handleplanen vil imidlertid være afgørende for at Housing First indsatsen lykkes. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at nogle borgeres situation kan ændre sig afgørende under opholdet på herberget, og at myndighedsarbejdet bør afspejle borgerens aktuelle situation. En borger, der efter at have levet på gaden i lang tid, finder ro på et herberg, kan til at begynde med være i målgruppen for §107, men efter en periode på 5 måneder vil borgerens situation have forbedret sig og borgeren vil kunne være i egen bolig med bostøtte. Visiteres for hurtigt, vil borgeren således visiteres til et tilbud, der er for indgribende.

Samtidig kan en mindre gruppe udsatte borgere være svære at opnå egentlig kontakt til, og det kan forekomme urealistisk med det samme og efter "kortvarig ro og hvile" at iværksætte myndighedsarbejdet.

Dansk Socialrådgiverforening er opmærksom på, at hensigten med lovforslaget ikke er, at borgeren kun må opholde sig på herberget i 90 dage, men kan være bekymret for at tilskyndelsen for kommunerne vil påvirke den fleksibilitet og opholdslængde, som borgeren har brug for, særligt de mest udsatte borgere. Dansk Socialrådgiverforening foreslår at ændre lovforslagets bemærkninger, så lovforslaget i højere grad afspejler målgruppens diversitet og at borgernes situation kan ændre sig i løbet af kort tid.

Sammenhæng til en kommende HOI-lov

Dansk Socialrådgiverforening går endvidere ud fra, at §142 stk. 5 bliver konsekvensrettet, når "Aftale om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer" bliver omsat til lov, således at det bliver muligt at tilbyde borgere i hjemløshed en indsats efter HOI-loven.

Dansk Socialrådgiverforening finder desuden, at borgere, der modtager hjælp efter §85 a (og som er fyldt 25 år, har Min plan i jobcenteret og modtager sygedagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp, overgangsydelse, revalideringsydelse, ressourceforløbsydelse eller ledighedsydelse) bør være i skal-målgruppen for HOI-loven på linje med borgere, der modtager hjælp efter §85.

Dansk Socialrådgiverforening finder det endvidere formålstjenstligt at §85a indarbejdes som henvisning i kataloget for indsatser i en kommende HOI-lov. Det vil sikre en sammenhængende, individuel og helhedsorienteret indsats for borgere i hjemløshed, der om nogen har brug for en koordineret sagsbehandling og det vil understøtte lovforslagets intention om en forstærket Housing First indsats over for borgere i hjemløshed.

Bemærkninger til omlægning af § 176 (omlægning af refusionen)

Dansk Socialrådgiverforening er som udgangspunkt enig i omlægningen af refusionen til den foreslåede pengene følger borgeren model, der understøtter omlægningen til en Housing First indsats for borgere, der tager ophold på et herberg. Dansk Socialrådgiverforening mener dog at det bør følges tæt, om borgerne mødes af den fornødne fleksibilitet ift. den enkelte borgeres individuelle situation samt om myndighedsarbejdet henset til det korte tidsspænd formår at favne de forandringer, der for nogle borgere vil indtræffe efter de har taget ophold på herberget.

Samtidig vil en del borgere i hjemløshed ikke være i målgruppen for en Housing First indsats, da de ikke vil kunne fastholde egen bolig, og disse borgere bør i stedet visiteres til et botilbud. Det vil medføre et øget behov for pladser i botilbud, men det overvejes ikke, hvordan disse pladser vil skulle tilvejebringes. Det bør derfor følges tæt om borgere i målgruppen for botilbud 1. bliver visiteret til botilbud, 2. om der er pladser nok, eller om ventetiden bliver uforholdsmæssigt lang.

Det vil endvidere skulle sikres, at der er data på gengangere samt tidsperiodeangivelser for ophold på herberget.

Mads Bilstrup
Formand for Dansk Socialrådgiverforening

10-08-2022

EMN-2018-00973

1568617

Thea Gade-Rasmussen

NOTAT

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen over for hjemløshed

Til Social- og Ældreministeriet

Danske Regioner takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen over for hjemløshed. Dette høringssvar er fra både Danske Regioner og de fem regioner.

Overordnet set er det vores vurdering, at de foreslåede ændringer af serviceloven vil kunne medvirke til at fremme processen ift. at få beboerne i § 110-tilbud hurtigere i egen bolig, via hurtig iværksættelse af en grundig afklaring af beboernes individuelle støttebehov. Vi har derudover følgende kommentarer til de foreslåede ændringer:

Vedr. ændring af kriterierne for indskrivning i § 110-tilbud (lovforslagets § 1, nr. 2)

Det foreslås, at der for at blive indskrevet under § 110 skal være et "akut" behov, hvorved der tilstræbes en beskæring af målgruppen. Det fremgår ikke udtrykkeligt, hvilke(n) del(e) af den nuværende målgruppe, der derved bør udgå af § 110-segmentet. Det fremgår, at der er et øget antal pladser, gennemsnitligt længerevarende ophold og dermed øgede udgifter for kommunerne. Da der er tale om et selv møderprincip, opstår spørgsmålet derfor, hvad det er for personer, der fremadrettet skal afvises på § 110-tilbudene med henvisning til den foreslåede præcisering af målgruppen.

Der er behov for en større tydelighed omkring de kriterier, der er nævnt. Lige nu er der rum til fortolkning i lovforslaget, hvilket kan opleves som u hensigtsmæssigt, og potentielt kan give udfordringer mellem kommune og § 110-tilbud omkring indskrivning af borger. Såfremt der ikke er tiltænkt en egentlig beskæring i målgruppen, men blot en afkorting af opholdene, bliver det afgørende, at kommunerne har tilstrækkeligt med egnede boligtilbud på hånden, således at borgerne hurtigere kan udskrives hertil.

Vedrørende de generelle bemærkninger til lovforslaget og beskrivelsen af målgruppen af borgere til boformer efter servicelovens § 110, jf. pkt. 3.2.3.1, er Betegnelsen "psykisk lidelse" er en for generaliseret betegnelse og der bør arbejdes med en differentieret tilgang til mennesker med psykisk sygdom. Regionerne foreslår, at der eksplicit i lovgivningen bliver taget stilling til, at mennesker med erkendt psykoselidelse ikke skal tilbydes en boform efter § 110, men et mere egnet botilbud, hvor der ud fra en faglig viden og erfaring kan gives den støtte, behandling og vejledning som er nødvendig.

I forhold til udskrivning oplever regionerne en klar tendens til, at kommunerne er udfordrede i forhold til at kunne tilbyde relevant bolig til borgergruppen, da langt de fleste boliger ikke ligger i et prisniveau, som disse er i stand til at betale.

Vedr. refusionsordning

Vedrørende den foreslåede nye refusionsordning i henhold til servicelovens §176 a, stk. 2, vil kommunen opnå refusion fra staten på udgifter til midlertidige ophold på tilbud efter § 107 i serviceloven, efter udskrivning fra boformer efter § 110 i serviceloven (herberg).

Der kan være en bekymring for, at dette fører til "kassetænkning" i for udstrakt grad forstået på den måde, at kommunen i stedet for at visitere en patient til et egnet tilbud efter § 107 i serviceloven direkte fra en indlægge på psykiatrisk afdeling, først vil henvise patienten til ophold på en boform efter § 110 i serviceloven.

Det er psykiatriens erfaring, at ophold i boformer efter servicelovens § 110 ofte ikke kan yde den tilstrækkelige støtte til den gruppe af patienter, som har størst behov for hjælp og støtte efter udskrivning fra en psykiatrisk afdeling. Der foreslås derfor at i den foreslåede bestemmelse tilføje "eller psykiatrisk afdeling" efter "§ 110" i stk. 2.

Vedr. udskrivning til anvist bolig

Såfremt kommunerne tildes kompetence til at træffe afgørelse om udskrivning af borgere fra § 110-tilbud, bør det fremgå tydeligt af botilbudsvejledningen, hvilke krav der stilles til en egnet bolig til målgruppen. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at kriteriet i bestemmelsen bør være, at boligen er egnet til at understøtte borgerens behov, og ikke blot, at der skal være tale om *egen* bolig; dette fordi det ikke er alle borgere i et § 110-tilbud, for hvem egen bolig i lejelovens forstand er den mest hensigtsmæssige løsning.

På den baggrund anbefales det, at forslaget til § 110, stk. 2 kommer til at lyde ".....i overgangen til *egnet* bolig og øvrig hjælp efter denne lov.." frem for ".....i overgangen til *egen* bolig..". Vi er i den forbindelse opmærksomme på, at der i lovforslaget anføres, at begrebet 'egen bolig' skal forstås bredt, og også kan betyde henvisning til fx et §§ 107 eller 108-tilbud.

Regionerne ser desværre, at nogle kommuner tilbyder borgere, som udskrives fra herberg, indkvartering på nedlagte skoler eller lignende, som vi ikke mener kan anses at være 'relevant bolig'. Der kan eventuelt tænkes i, at lade kommunerne etablere forsøge med bofællesskaber, som kan klassificeres som almindelig lejebolig under lejeloven.

Der bør i alle tilfælde rettes fokus imod at sikre, at der er det nødvendige udbud af egnede boliger, da det vil være en forudsætning for at undgå mistrivsel, hjemløshed og dermed genindskrivning i et § 110-tilbud; dette kan blive endnu et nederlag i den enkeltes liv.

Vedr. den nødvendige støtte ved udskrivning

Regionerne kvitterer for et tydeligere fokus på efterforsorg og at denne ikke må erstattes øvrig hjælp og støtte. Det er erfaringen, at overgangen fra herberg til selvstændig bolig ofte er vanskelig og der er ofte behov for en betydelig og længerevarende støtte.

Endvidere er det erfaringen, at langt størstedelen af de borgere, som opholder sig i regionens § 110-tilbud, har et massivt støttebehov. Det foreslås derfor, at der ved udmøntning af lovforslaget indskrives i botilbudsvejledningen, at det ved udarbejdelse af handleplanen jf. (den foreslåede) § 142, stk. 3 endvidere bør tilstræbes, at § 110-tilbuddet inddrages i vurderingerne af borgerens støttebehov. § 110-tilbuddet vil, gennem den periode borgeren har haft ophold der, dagligt have observeret borgeren, og have foretaget faglige vurderinger af, hvilke ting borgeren selv kan klare, og hvilke ting der vil være brug for støtte til. På den måde kan der samarbejdes om at sikre, at borgeren får den bedst mulige start i sin nye bolig med den rette støtte.

Regionerne er tilhængere af, at bevilling af støtten med hjemmel i servicelovens § 85 intensiveres, men kan samtidig være bekymrede for, om opgaven kan løftes i kommunalt regi. Med lovforslaget lægges mange nye tiltag over på kommunerne, hvilket er meningsfyldt, da også myndighedsansvaret er placeret her. I mange kommuner udgør § 85-støtten imidlertid pt. 3-5 timer ugentligt som standard, hvilket for herbergernes målgruppe formentlig ikke vil være tilstrækkeligt til at kunne fastholde borgerne i deres nye boliger.

For at kunne sikre, at opgaven vedr. § 85-støtten løftes på behørigt niveau, bør det specificeres, under hvilke forudsætninger borgerne vil kunne opnå mere støtte end standarden på 3-5 timer ugentligt. Det skal bemærkes, at der ofte vil være et større støttebehov i opstartsfasen, samt at boligsituationen kun udgør én ud af en lang række problemstillinger i borgerens liv.

Vedr. 90-dagesfristen

I forhold til indskrænkning i målgruppen, samt ophør af refusion efter 90 dage, så vil vi bemærke, at den tendens regionerne har set de seneste år er, at brugergruppen for § 110 er blevet markant dårligere fungerende. Indskrivning af

borgere med rette målgruppeprofil er et naturligt fokusområde i regionens tilbud. Imidlertid ser regionerne, i modsætning til tidligere, at psykiatriske diagnoser og borgere med dobbeltdiagnoser generelt fylder væsentlig mere.

Vores bekymring omkring fristen på 90 dage vil være, hvad borgerne kan tilbydes af relevant bolig inden for fristen. Eksempelvis er det Region Hovedstadens oplevelse, at langt de fleste kommuner i regionen er i bekneb i forhold til udbuddet af boliger, som målgruppen kan betale. Dertil kommer, at der pt. er lang ventetid på § 107- og § 108-pladser. Afkortningen af opholdslængden må med andre ord ikke komme borgeren til skade.

Særligt vedrørende voldsudsatte mænd og LGBT+-personer

I forhold til målgruppen, bør der desuden være en særlig opmærksomhed på mænd og LGBT+-personer, som er udsat for vold i nære relationer. For at sikre deres rettigheder til et liv uden vold, og samtidig sikre deres børns ret til at have kontakt til begge deres forældre, bør ministeriet have opmærksomheden skarpt rettet mod, hvad de forestående ændringer af § 110 kommer til at betyde for denne del af målgruppen.

Lovforslaget tydeliggør, som vi ser det, at der er behov for at få ændret service-lovens § 109 fra at angå kvindekrisecentre til at angå alle personer, som har været udsat for vold i en nær relation eller tilsvarende livskrise. Den ovenfor beskrevne ændring af brugergruppens (helbreds-)profil, som eksempelvis Region Hovedstadens tilbud har observeret, taler også kraftigt for en ændring af § 109, så der i andre rammer kan skabes lige adgang til den fornødne ro og tryk for voldsudsatte personer, samt for disses mindreårige børn.

København den 14/8 - 2022

Høringsvar fra DASYS vedr. "Forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed)".

Dansk Sygepleje Selskab (DASYS) har modtaget forespørgsel på overstående, og vi takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi har sendt anbefalingerne til DASYS' s medlemmer og råd, og vi har følgende kommentarer i samarbejde med Fagligt selskab for Psykiatriske Sygeplejersker.

Generelt

Generelt vurderes det er der er gode og relevante ændringer, der indskrives, dog er der steder, hvor der savnes en skarpere og mere handlingsforpligtende formulering. I det følgende vil der blive peget på specifikke steder i forslaget, hvor der med fordel kunne strammes op i formuleringen.

Specifikt

*"§ 85 a. Kommunalbestyrelsen **kan** tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til..."*

DASYS og Fagligt selskab for Psykiatriske Sygeplejersker opfordrer til, at ovenstående ændres til:

*"Kommunalbestyrelsen **er forpligtet** til at yde hjælp, omsorg eller større..."*

Der henvises til, at man i Odense Kommune leverer den hjælp og har færre hjemløse. Til gengæld er der kommuner, som ikke forpligter sig til det, og det giver lange midlertidige ophold på herberg, §107, 108 hvor den enkelte har svært ved at få/finde ro i eget hjem pga. disse lange ophold.

*"5. I § 110 indsættes efter stk. 3, der bliver stk. 4, som nyt stykke: »Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at udskrive en borger fra en boform efter stk. 1, såfremt der foreligger en handleplan eller en helhedsorienteret plan for borgeren efter §§ 141 eller 142 og: 1) At der foreligger en anvisning til egen bolig eller visitation til et botilbud efter §§ 107 eller 108." **Her savnes der en konkretisering af de nødvendige "mellemløstninger", idet en foreliggende handleplan/helhedsorienteret plan i sig selv ikke betyder, at der er iværksat/iværksættes de nødvendige tiltag.***

"§ 142. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan for personer, der har ophold på en boform efter § 110. Stk. 2. Handleplanen skal som minimum indeholde følgende: 1) Formålet med indsatsen. 2) Hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. 3) Den forventede varighed af indsatsen. 4) Andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v."

Det virker kontraproduktivt, at man gennem ovenstående formulering tilbyder, hvad der må tolkes som en afvigelse fra Housing First principperne. Punkt 1) må være housing first – den hjemløse skal tilknyttes en kommunal kontaktperson, som hjælper dem med at komme i egen bolig, dernæst 2) hvilken indsats er nødvendig for at opnå målet 3) den forventede varighed 4) andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler.

"Stk. 3. Handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne...". Formuleringen kan opfattes som om, den hjemløse ikke har en rolle. Det er altid muligt at inddrage borgeren i samarbejdet - i større eller mindre omfang. Måske denne formulering virker inddragende.

"Stk. 4. Såfremt borgeren vurderes at have behov for støtte efter § 85 a, skal det som led i udarbejdelse af handleplanen afdækkes, om borgeren har et ønske om, at boformen efter § 110 leverer hele eller dele af bostøtten efter § 85 a til borgeren". Her kunne § 82 med fordel skrives ind - der er flere kommuner der tager, "kan"- paragraffen i brug, og det gør "dørtrinet" til hjælp mindre.

"§ 176 a. Når kommunalbestyrelsen visiterer bostøtte efter § 85 a inden borgerens udskrivning fra boformen efter § 110, refunderer staten 50 pct. af kommunens udgifter i op til to år efter udskrivning fra boformen. Stk. 2. Når kommunalbestyrelsen anviser et botilbud efter § 107 inden borgerens udskrivning fra boformen efter § 110, refunderer staten 50 pct. af kommunens udgifter i op til 6 måneder inden for en periode på 1 år efter udskrivning fra boformen. Stk. 3. Perioderne i stk. 1 og 2 regnes fra datoen for første udskrivning fra boformen efter § 110 og beregnes ikke på ny, såfremt borgeren inden for den angivne periode igen optages på en boform efter § 110.". Der opfordres til, at modydelsen ændres til at staten refunderer udgifter, når borgeren er kommet i eget hjem. Således skabes der et økonomisk incitament for kommunerne til at leve op til housing first-principperne.

Afslutningsvist

Ændringerne i lovforslaget bydes velkommen, dog med ovennævnte præciseringer. Skulle høringssvaret give anledning til spørgsmål, står DASYS naturligvis til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående synspunkter.

Med venlig hilsen
For Dansk Sygepleje Selskab, DASYS

Pernille Olsbro
Bestyrelsesmedlem

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Den Sociale Investeringsfond (DSI) bifalder omlægningen af refusionsordningen fra §110 tilbud til bostøtte i en to-årig periode.

Det er fondens opfattelse, at den tidligere refusionsordning på §110 har udgjort et væsentligt incitamentsproblem i forhold til at udbrede Housing First som en evidensbaseret indsats til at hjælpe mennesker ud af hjemløshed.

Den Sociale Investeringsfond har følgende opmærksomhedspunkter til udkastet til lovforslaget om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

1. *Vedr. bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser til §1, stk. 1 hvoraf der fremgår på side 37, at der i omlægningen til Housing First kan anvendes tre forskellige metoder til at anvende individuel, intensiv bostøtte (ACT, ICM og CTI).*

Et væsentligt grundlag for en god social investering er evidensbaserede indsatser som ovenfor nævnte, og derfor bakker Den Sociale Investeringsfond op om, at det netop er evidensbaserede indsatser, der lægges op til, at kommunerne tilbyder mennesker i hjemløshed i form af bostøtte. DSI opfordrer dog til en fleksibilitet eller mulighed for tilføjelse af nye evidensbaserede metoder til at hjælpe mennesker ud af hjemløshed, som måtte blive udviklet i fremtiden bl.a. på baggrund af den eventuelle udvikling af metoder og faglighed, der kan ske som en konsekvens af lovomlægningen. Som et alternativt til den foreslåede tekst i lovudkastet kan loven opstille kriterier for, hvad der udgør en evidensbaseret indsats samt stille kriterier for, hvilke effekter indsatserne som minimum skal have for forbedring af den hjemløses livssituation (blive i egen bolig, uddannelse, beskæftigelse, trivsel etc.). Alternativt kan man i aftalen om evaluering af hjemløseaftalen efter 2023 have et selvstændigt punkt, der undersøger, om der er udviklet yderligere evidensbaserede indsatser i tråd med de tre nævnte metoder eller Housing First, som bør tilføjes til loven som en mulighed for kommunerne at benytte.

2. *Vedr. bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser til §1, stk. 9, hvoraf der fremgår på side 53 og frem at refusion efter §85a er betinget af, at den tildeles, inden borgeren udskrives fra §110 tilbud. Den Sociale Investeringsfond har tre bemærkninger hertil.*

Den Sociale Investeringsfond har lavet tre investeringer i Housing First indsatser, hvoraf en af investeringerne har unge i en ustabil boligsituation og i risiko for hjemløshed som målgruppe (Roskilde Kommune). Som det også fremgår af side 38 i bemærkninger til §1, stk.1, er de evidensbaserede metoder i Housing First netop også egnede til at støtte denne gruppe: "CTI-metoden kan også bruges som en forebyggende indsats i overgangen fra en ustabil til en mere stabil boligsituation". Denne gruppe er ikke nødvendigvis forbi et §110 tilbud, men er bl.a. kendetegnet ved at være sofasurfer hos venner og familie. Den Sociale Investeringsfond ser derfor et muligt incitamentsproblem i at forebygge egentlig hjemløshed hos denne gruppe, hvis kommunerne, som loven lægger op til, kun kan få refusion på bostøtte ifølge §85a, såfremt den hjemløse har været i et §110 tilbud. Den Sociale

Investeringsfond opfordrer derfor til, at der i loven også kan gives bostøtte under §85a til den omtalte målgruppe uden forudgående indskrivning på et §110 tilbud, da støtte til denne gruppe netop forebygger hjemløshed.

I Den Sociale Investeringsfonds to andre investeringer i Housing First vil betingelsen om en forudgående indskrivning på et §110 tilbud også skabe et potentielt incitamentsproblem. I investeringen i Aarhus kommune er en del af målgruppen de allermost udsatte unge hjemløse, som er kendetegnet ved at være gadesovere. De er altså ligeledes heller ikke indskrevet på et §110 forud for at kunne modtage bostøtte i form af Housing First indsatser. Målgruppen er i forvejen vanskelig for kommunen at få kontakt til og et ekstra benspænd som en forudgående indskrivning på §110 kan potentielt forværre muligheden for at hjælpe denne gruppe. I Ikast-Brande kommune er investeringen i hele gruppen af hjemløse i kommunen, dvs. fra hjemløse, der er indskrevet i §110, gadesovere og sofasovere, også her vil der altså være borgere i målgruppen, hvor kommunen får refusion for at hjælpe nogen og ikke får refusion for at hjælpe andre. Den Sociale Investeringsfond vurderer, at manglende refusion jf. §85a vil udgøre et væsentligt incitamentsproblem i forhold til at forebygge hjemløshed hos hele målgruppen med evidensbaserede Housing First metoder, og at de grupper der er indskrevet på §110, og dermed er refusionsudløsende, vil få forrang. Det er ikke hensigtsmæssigt, såfremt man med lovforslaget ønsker at forebygge hjemløshed for hele målgruppen gennem Housing First metoder.

Slutteligt finder Den Sociale Investeringsfond det potentielt problematisk, at bostøtte-varigheden er fastlagt til maksimalt to år, hvorefter kommunen først igen kan få refusion til bostøtte til den enkelte borger, hvis denne indskrives sig i et §110 tilbud. Det kan være u hensigtsmæssig for en borger, der med fx tre måneders ekstra bostøtte ud over de to år vil være i mål, men som på grund af manglende refusion for perioden enten må stoppe med at få bostøtte før tid, alternativt indskrive sig på et §110 tilbud for fortsat at udløse refusion med risiko for tilbagefald til gamle vaner. Fra lovudkastet side 54:

Refusionsperioden for bostøtte efter servicelovens § 85 a tæller fra første udskrivningsdag inden for det løbende år. Såfremt borgeren tager ophold på en boform efter § 110 i løbet af den toårige periode, hvor kommunalbestyrelsen har mulighed for at opnå refusion for udgifter til bostøtte efter den foreslåede i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 85 a, kan kommunalbestyrelsen ikke opnå en forlænget refusionsperiode for udgifterne til bo-støtte. Kommunen kan dog opnå refusion for udgifter til borgerens ophold på boformer efter § 110 i serviceloven, såfremt borgerens 90-dages refusionsgrænse inden for et løbende år ikke er opbrugt, jf. den i lovforslagets § 1, nr. 11, foreslåede § 177 nr. 6. Såfremt den toårige periode, hvor kommunalbestyrelsen kan opnå refusion for udgifterne til bostøtte efter den i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 85 a er afsluttet, og borgeren igen indskrives på en boform efter § 110 i serviceloven, kan kommunalbestyrelsen dels opnå 50 pct. refusion for udgifterne til borgerens ophold på boformen efter § 110 i op til 90 dage, jf. den i lovforslagets § 1, nr. 11, foreslåede § 177, nr. 6, samt på ny opnå 50 pct. refusion for udgifterne til bostøtte efter den i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 85 a i højst to år.

3. Vedr. bemærkningerne til §1, stk. 7, hvor der skelnes mellem behov/målgruppe for handlingsplan eller helhedsorienteret plan, hvor sidstnævnte udgøres af borgere "med komplekse og sammensatte

problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed” (side 50).

I Den Sociale Investeringsfonds tre investeringer i Housing First er alle borgere i målgruppen kendetegnet ved at have komplekse problemer, da det er gældende for størstedelen af borgere i hjemløshed, at de har problemer på tværs af de traditionelle opdelinger mellem forvaltninger. Det er netop styrken ved sociale investeringer og Housing First, at borgerne får den støtte, der er nødvendig på tværs af forvaltninger, uden at de skal passe deres behov ind i systemet. Systemet tilpasser sig borgernes behov og koordinerer ”bag linjerne”, så det primært bliver en udfordring for systemet at løse, ikke en forhindring for borgerne i at få den rette hjælp og tid til at fokusere på dette. Ud fra dette perspektiv opfordrer Den Sociale Investeringsfond til, at alle hjemløse mødes af en helhedsorienteret plan, som også er i overensstemmelse med støttemetoderne i Housing First.

Den Sociale Investeringsfond

København, d. 09.08.2022

Social- og Ældreministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Høringssvar over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed. Sagsnr. 2021-8260, Dok.nr. 574449.

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH) takker for muligheden for at afgive høringssvar og har følgende bemærkninger til lovforslaget:

DUKH anerkender hensigten i lovforslaget og finder generelt, at der er mange gode intentioner i det fremlagte lovforslag.

I lovforslaget ses stort sammenfald i karakteren af den hjælp, der kan gives som efterforsorg efter servicelovens § 110, og den hjælp, kommunen vil kunne yde efter servicelovens §§ 82b, 83, 85 og 85a. På denne baggrund vil vi foreslå en yderligere præcisering af støttemulighederne, herunder ansvarsfordelingen mellem tilbud efter § 110 og kommunen.

Til styrkelse af borgerens retssikkerhed foreslår DUKH, at omfanget af støtten bør fremgå af kommunens afgørelse samt at der indføres et egentligt retskrav på valg af leverandør, herunder en mulighed for at klage over kommunens afgørelse til Ankestyrelsen.

Med venlig hilsen

Ditte Lindegaard
Juridisk konsulent

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet

Jupitervej 1 | 6000 Kolding | Tlf. 76 30 19 30 |

Læs mere om os på: [https://www.dukh.dk/Sådan behandler vi dine personoplysninger](https://www.dukh.dk/Sådan_behandler_vi_dine_personoplysninger)

Den Uvildige Konsulentordning
på Handicapområdet

Jupitervej 1 | 6000 Kolding

T 76 30 19 30

mail@dukhdk
sikkerpost@dukhdk
www.dukhdk

Dato: 12.8.2022

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Familierehuset
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Telefon: 7256 7000
Skriv til os via borger.dk
www.familierehuset.dk

EAN-Nr. 5798000362222

Svar på høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed. (SM sagsnr.: 2021-8260)

Da den foreslåede lovændring falder udenfor Familierehusets ressort, har Familierehuset ikke bemærkninger.

Familierehuset skal anmode om, at det tidligere Statsforvaltningen bliver taget af høringslisten.

Med venlig hilsen

Morten E. Snitker
Juridisk chef

Dato: 24-06-2022

Direktion

Sagsnr.:
2022-58120

Sagsbehandler:
Helene M. Nielsen

Foreningen for Ledere af Offentlig Rusmiddelbehandling

12. august 2022

Til Social- og Ældreministeriet

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Flor har modtaget høringsbrev omkring "udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed."

Der er ikke tvivl om at en del af de borgere som modtager behandling på rusmiddelcentrene, også i kortere eller længere perioder bor på landets forsorgshjem, og at rusmiddelcentrene således også vil kunne opleve effekterne af ændret lovgivning.

FLOR anser det for meget positivt, at de nye bestemmelser indebærer, at det bliver mere fordelagtigt for landets kommuner, at prioritere at skaffe borgere en bolig og give støtte til at fastholde denne bolig, fremfor at lade borgerne blive på en §110 boform. Der er ikke tvivl om at rusmiddelbehandling har bedre vilkår og større chance for at føre til varige ændringer, når det kombineres med en stabil bolig, og når der gives mulighed for at samarbejde med dem der yder støtten i hjemmet.

Det er positivt, at der afsættes midler til at billiggøre et antal almene boliger, således at flere kan få råd til at bo i den bolig, som er en vigtig forudsætning for at kunne støtte borgeren på vej mod en mere stabil tilværelse. Det er vigtigt, at der afsættes midler nok til dette. FLOR har ikke forudsætningerne for at vurdere om det planlagte antal billigere boliger vil dække det faktiske behov.

På vegne af forkvinde i FLOR, Janne Bech Jensen, Områdechef i Københavns Kommune

Palle Tovborg Havskov

Funktionsleder, Silkeborg Kommune

Til
Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

11.08.2022

Att.: Stine Højland Pedersen

Høringssvar fra Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (omlægning af indsatsen mod hjemløshed).

Sendt til: sth@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk

FSD takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed).

Overordnet bakker FSD op om forslaget, som indeholder mange gode tiltag og intentioner, som kan give et tiltrængt løft på området. FSD ser positivt på forslagets intention om at omlægge indsatsen fra ophold på forsorgstilbud til støtte i eget hjem efter Housing First og finder det glædeligt, at der dermed ønskes at skabe en sammenhæng mellem bolig- og socialområdet.

Præciseringen af, at formålet med ophold på §110-tilbud er at "hjælpe personer med særlige sociale problemer over akutte vanskeligheder i overgangen til egen bolig" er relevant og skærper fokus på såvel målgruppe som indsats og understreger et øget fokus på Housing First som bærende strategi på hjemløseområdet.

Udkastet til forslaget giver dog også anledning til bekymring på flere punkter.

Som udgangspunkt støtter FSD tilføjjelsen af §85 a, som nævner de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen. Det kunne dog med fordel specificeres, hvilke konkrete metoder, der er tale om.

For at sikre den rette kvalitet i indsatsen, bør det desuden sikres, at private boformer eller andre leverandører, som ønsker at levere støtte til borgere i eget bolig efter de evidensbaserede støttemetoder, er godkendt til de konkrete metoder. Det kunne evt. ske som en tilføjelse til tilsynsgodkendelsen, så godkendelsen fremgår af Tilsynsportalen.

FSD bifalder tilføjjelsen til §110 stk. 4, som giver kommunen mulighed for at udskrive en borger fra en boform, såfremt de anførte betingelser er opfyldt. Ligeledes er det glædeligt, at udskrivelsen bør foregå i et

samarbejde mellem borger, boform og kommunal myndighed. FSD efterspørger dog en stillingtagen til evt. uenigheder parterne imellem vedr. kommunernes udskrivningskompetence, fx hvordan kommunerne håndterer situationer, hvor borger klager over udskrivning til Ankestyrelsen. Hvor opholder borger sig i sagsbehandlingsperioden, og hvem betaler for borgers ophold?

I samme forbindelse bør det afklares, hvordan kommunen forholder sig i forhold til borgers støttebehov i sagsbehandlingsperioden, hvis der opstår uenighed om leverandør og omfang af støtten, og borger klager til Ankestyrelsen jf. §85 a, stk. 2.

Kravet om udarbejdelse af handleplan for alle borgere, som opholder sig på et §110-tilbud jf. §142 giver i udgangspunktet god mening og sikrer et tættere samarbejde mellem borger, boform og kommunal myndighed. Dog kan det være en udfordring i de tilfælde, hvor borgerne har meget korte ophold på §110-boformer, og hvor kommunen først efter borgers udskrivning får kendskab til borgers ophold.

FSD undrer sig over den store forskel i muligheden for refusion af kommunens udgifter alt efter, om kommunen inden udskrivning fra §110-tilbud visiterer til bostøtte efter §85 a (jf. §176 a) eller til botilbud efter §107 (jf. §176 a stk. 2). For borgere, som under ophold på en §110-boform visiteres til botilbud efter §107 og efterfølgende flytter i egen bolig og får bostøtte efter §85 a, vil der alene være mulighed for refusion i op til 6 måneder på baggrund af visitationen til §107 og ikke i to år på baggrund af visitation til støtte efter §85 a. Disse borgere har ofte massive og langvarige støttebehov, hvor det fagligt set ofte vil være relevant at yde støtte efter de evidensbaserede støttemetoder. FSD mener derfor, at der bør være mulighed for refusion i op til 2 år også i ovennævnte situationer. Det samme gør sig gældende for borgere, der visiteres til botilbud efter §108. For disse borgere er der ingen mulighed for refusion.

Samlet set medfører disse forskelle således, at det ikke er muligt at søge om refusion til støtte, dels efter de evidensbaserede støttemetoder til borgere med de mest komplekse udfordringer og langvarige støttebehov, som først har haft ophold på botilbud efter §107, dels til borgere med behov for varige botilbud i medfør af §108.

Generelt er FSD bekymret for, at forslaget vil give kommunerne en række udfordringer i implementeringen af lovændringerne samt give kommunerne øgende udgifter på området. Dette skyldes i særdeleshed et øget pres på myndighedsområdet som følge af kravet om udarbejdelse af handleplaner til alle borgere med ophold på §110-boformer samt samspillet mellem antallet af betalbare boliger i nogle kommuner og forslaget om omlægning af refusion for borgers ophold på §110-boformer. Samtidig undrer det, at der kun ydes refusion på støtte efter de evidensbaserede støttemetoder til borgere, der udskrives fra §110-tilbud, ikke til borgere i hjemløshed generelt. Dette øger ikke kommunernes incitament til helt at forebygge borgers ophold på §110-tilbud.

FSD imødeser overordnet forslaget til ændring med glæde og forventer, at den fulde implementering vil give et løft til hjemløseområdet.

Med venlig hilsen

Jakob Bigum Lundberg, formand FSD

Att. Social- og Ældreministeriet

sthp@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk

15. august 2022

Vedr. udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Som det formentlig vil være ministeriet bekendt, har det mangeårigt været Gadejuristens både position og håb, at man ikke fra centralt hold hverken skulle eller ville imødekomme kommunernes tilbagevendende krav om at få del i udskrivningsretten, når det gælder herbergsbestemmelsen, jf. servicelovens § 110. Herbergerne er det allernederste sikkerhedsnet at gribe til for denne så udsatte gruppe mennesker, hvor selvmøderprincippet, såvel som en udskrivningsret reserveret forstanderen/lederen i mange tilfælde er limen der holder sammen på det sidste man har.

At herbergsophold altid har været og er tænkt som midlertidige ophold, og at opholdene her tidsmæssigt har været i stigning, gældende dog særligt for en mindre gruppe, anerkendes selvsagt. Ligeså er intentionen om at fremme en del kommuners implementering af housing-first metoden, individuelt tilpasset bostøtte mv., bestemt anerkendelsesværdig, men det i sig selv ændrer ikke på den enkelte udsatte hjemløse præmisser, ej heller på at lovforslaget i sin nuværende form rummer mange risici for, at en tung byrde af de ellers gode intentioners knap så gode faktiske udkomme vil skulle løftes af den enkelte svært udsatte borger, når denne udskrives af et herberg, fordi kommunen mener at have gjort hvad den skulle og derfor stopper betalingen med den nu gadehjemløses udsigt til først og fremmest lang klagesagsbehandlingstid ved Ankestyrelsen, der, afhængig af herbergets begrundelse for udskrivningen også e.o. vil være illusorisk (jf. AST 3-22).

Nærværende respons vil også på den baggrund bestå primært af en række spørgsmål der må afklares nærmere.

Hvordan vurderer ministeriet reelt mulighederne for at særligt de større kommuner, ikke mindst Københavns Kommune, overhovedet vil kunne skaffe de fornødne og billige nok boliger hhv. 107/108-botilbud, fra lovens ikrafttræden? Er der foretaget beregninger eller skøn?

Kan ministeriet bekræfte, at det hverken i de første lovforarbejder tilbage i 1996 eller i lovforarbejderne til efterfølgende versioner af herbergsbestemmelsen er anført, at der eksisterer nogen form for ydelser i bestemmelsen? Det fremgår således også fortsat af gældende vejledning om botilbud m.v. til voksne (vejledning nr. 9031 af 14. januar 2021) at, *"Kommunalbestyrelsen skal således visitere en borger særskilt til henholdsvis et botilbud og til de serviceydelser (hjælp, støtte og behandling), som borgeren modtager på botilbuddet"*. I den udstrækning der nu indføres ydelser i selve herbergsbestemmelsen, bør dette fremgå eksplicit, og afgørelseskompetence i den forbindelse ligeledes afklares. Dertil må afgrænsningen i forhold til øvrige bestemmelser i serviceloven afklares. Hvilken helt konkret betydning mener ministeriet den foreslåede tilføjelse af begrebet "akut" vil have? Herunder må det afklares, om og i hvilken udstrækning den hidtidige personkreds for § 110 herved ændres, i særdeleshed om den indskrænkes? Ændres personkredsen ikke, og defineres den faktiske betydning ikke nærmere, bør tilføjelsen undlades, eftersom den utvivlsomt kan give anledning til et væld af fortolkninger og udlægninger til skade for udsatte hjemløse.

Hvorfor skal man have taget ophold på et herberg for at kunne blive omfattet af den nye, og fremtidigt forventeligt også kommunalt prioriterede bostøtte-bestemmelse i den foreslåede § 85a?

Hvordan vil man løse udfordringen for de hjemløse/funktionelt hjemløse, der har krydset kommunegrænser som følge af flugt fra trusler, vold, tvangskriminalitet, såkaldte 'dummebøder', egentlig illegal gæld mv., og som på den baggrund ikke kan vende retur til en anvist bolig i hjemkommunen? Og hvilke følger vil den udsatte, hjemløse borgers afvisning af at underskrive en lejekontrakt til en anvist bolig i hjemkommune have?

Hvilke overvejelser har ministeriet gjort sig om risikoen for et øget antal gadehjemløse, massivt øget pres på natcaféer hhv. på efterspørgslen på § 107/108-botilbud som følge af vedtagelse af nærværende lovforslag?

En række væsentlige snitflader må også indtænkes, herunder de lange ventetider og høje tærskler for svært udsatte i psykiatrien, hvorfra nødvendig udredning og tilstrækkelig behandling kan have afgørende betydning for den enkeltes boevne, og dertil spørgsmålet om sikring af i støtte til dækning af depositum/indskud til den anviste bolig, og flytte- og etableringsudgifter. Kan en kommune fx anvise bolig kort efter indskrivning på herberg efter langvarig gadehjemløshed og nu give afslag på ansøgt enkeltydelse til dækning af depositum/indskud til den anviste bolig med henvisning til, at man under den langvarige gadehjemløshed havde god økonomi til selv at skulle have sparet op?

Med venlig hilsen

Gadejuristen

Nanna W. Gotfredsen//Stifter og gadejurist

Mobil 26 79 19 69

Email: nwg@gadejuristen.dk

Social- og Ældreministeriet

København den 15. august 2022

Hjem til Alle takker for høring vedr. lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed).

Hjem til Alle sætter stor pris på og bakker op om forslaget til en ambitiøs omlægning af indsatsen mod hjemløshed med det formål at reducere antallet af borgere i hjemløshed markant og gøre op med langvarig hjemløshed.

I VIVE's seneste hjemløsetælling i 2019 blev der registeret 6.400 mennesker i hjemløshed. Ud af dem var ca. 2000 personer ml. 18 og 30 år. Hjemløsheden i Danmark har generelt været stigende de seneste ti år, særligt blandt unge. På ti år er hjemløshed blandt unge steget med hele 72 pct.

Blandt unge, som har oplevet hjemløshed, har 90 pct. problemer med misbrug, psykiske lidelser eller kriminalitet, dødeligheden er 14 til 20 gange højere end hos øvrige unge og mere end to tredjedele er hverken i beskæftigelse eller uddannelse ni år efter, de blev registreret i hjemløshed.

På den baggrund har Hjem til Alle et særligt fokus på det markante forebyggelsespotentiale, der er i at styrke indsatsen for unge i eller i risiko for hjemløshed. Herunder, at den nyskabende omlægning af indsatsen mod hjemløshed, som der er lagt op til med hjemløseaftalen, får den nødvendige effekt på forebyggelse og reducere af hjemløshed blandt unge.

En væsentlig del af Hjem til Alles bemærkninger og anbefalinger til lovforslaget bunder således i et ønske og en forventning om, at den nye hjemløseindsats også omfatter unge i eller i risiko for hjemløshed. Fx ved at *alle* personer i hjemløshed eller i risiko herfor skal tilbydes støtte efter Housing First og have en handleplan. Hvis kommunerne udelukkende får refusion for Housing First-støtte til og udelukkende skal lave handleplaner for personer, der er indskrevet på boformer efter § 110, er der en stor risiko for, at de to tredjedele af mennesker i hjemløshed, som ikke opholder sig på herberg, herunder en stor del unge, ikke får gavn af omlægningen.

Hjem til Alle tilslutter sig således lovforslaget med en række anbefalinger til lovforslagets hovedpunkter. Anbefalingerne er samlet på næste side og begrundet i efterfølgende afsnit.

Med venlig hilsen

Kira West

Direktør i Hjem til Alle alliancen

Hjem til Alle samlede anbefalinger til lovforslaget

Bostøtte til borgere i hjemløshed med særlige sociale problemer

Hjem til Alle anbefaler:

1. At lovforslaget omformuleres, så det fremgår, at "Kommunalbestyrelsen *skal* (i stedet for *kan*) tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko herfor."
2. At den planlagte evaluering af omlægningen af indsatsen mod hjemløshed kortlægger og belyser, hvilke målgrupper, herunder aldersgrupper og hjemløshedstyper (§ 110, "sofasover", "gadesover" mv.), der modtager Housing First støtte.

Målgruppe, formål og udskrivning på boformer efter § 110

Hjem til Alle anbefaler:

1. At den aktuelle kapacitetsanalyse af boformer efter § 110 samt den planlagte evaluering af omlægningen som helhed, selvstændigt kortlægger og belyser, hvorvidt der er relevante og passende akuttilbud tilgængelige for mennesker i akut hjemløshed, uanset hvor de befinder sig i landet og hvad deres støttebehov er.
2. At der i beskrivelsen af målgruppe og visitationskriterier for boformer efter § 110 tages højde for unge og andre mennesker i hjemløshed, som ikke har synlige/påfaldende karakteristika, men som har et akut behov.
3. At § 110 stk. 5 1) omformuleres, så der står "At der foreligger en underskrevet lejeaftale til egen bolig eller visitation til et botilbud §§ 107 eller 108."
4. At der udvikles en model der i tråd med Housing First giver den enkelte større selvbestemmelse ift., hvor vedkommende ønsker at bo og modtage støtte – også på tværs af kommunegrænser. Fx en model for mellemkommunal refusion eller udligning af udgifter.

Krav om udarbejdelse af handleplaner for borgere på boformer efter § 110

Hjem til Alle anbefaler:

1. At lovforslaget omformuleres, så det fremgår, at kommunalbestyrelsen *skal* udarbejde en handleplan for alle borgere i hjemløshed.
2. At tilsynet både omfatter kommunalbestyrelsens overholdelse af kravet om udarbejdelse af handleplan samt opfyldelse af krav til indhold i handleplan. Herunder hvorvidt støtten (bostøttemetode og praktisk støtte til overgangen til egen bolig) afspejler og opfylder borgerens behov.
3. At der udarbejdes retningslinjer for niveauer for økonomisk støtte i overgangen til egen bolig samt tilføjes et obligatorisk punkt i handleplanen vedr. borgerens økonomiske situation og behov for økonomisk støtte i overgang til eget hjem.

Omlægning af refusionsordningen på hjemløseområdet

Hjem til Alle anbefaler:

1. At refusionsordningen skal omfatte alle borgere i hjemløshed, der modtager Housing First støtte efter § 85.
2. At refusionsordningen for § 85 a omlægges, så den giver kommunerne incitament til at vælge den bostøtte, borgeren har behov for, samt at der ikke er tidsbegrænsning på refusionen.

Uddybende begrundelser for anbefalingerne

1. Bostøtte til borgere i hjemløshed med særlige sociale problemer

Antallet af mennesker i hjemløshed er steget de seneste 10 år, og ved den seneste tælling i 2019 var 6.431 mennesker ramt af hjemløshed. Omkring en tredjedel af disse mennesker tager ophold på en boform efter §110.

Hvis antallet af mennesker i hjemløshed skal reduceres markant, er det nødvendigt at give en virksom indsats til alle mennesker i hjemløshed. Både dem der ikke tager ophold på en boform efter §110 og dem som gør.

Af Social- og Ældreministeriets bemærkninger til lovforslaget fremgår det, at omkring ni ud af 10 borgere, som modtager støtte efter Housing First-tilgangen, fastholder egen bolig, samt at kun otte pct. af borgere i hjemløshed får en sådan indsats.

Hvis omlægningen af indsatsen mod hjemløshed skal leve op til formålet om at reducere antallet af mennesker i hjemløshed markant og gøre op med langvarig hjemløshed, er det nødvendigt, at kommunerne fremover benytter Housing First til alle personer i hjemløshed eller i risiko herfor. Alternativt risikerer flertallet af mennesker i hjemløshed, ligesom i dag, at modtage mindre specialiserede og ikke evidensbaserede støttemetoder.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at lovforslaget omformuleres, så det fremgår, at "Kommunalbestyrelsen *skal* (i stedet for *kan*) tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko herfor."

Såfremt der ikke er opbakning til at formulere lovforslaget som anbefalet, foreslår Hjem til Alle, at der i stedet tilføjes en bestemmelse under § 85, som pålægger kommunalbestyrelsen at begrunde, såfremt der anvendes andre bostøttemetoder end Housing First. Dertil foreslås det, at de borgere, der visiteres til andre bostøttemetoder, også omfattes af retten til handleplan samt at denne handleplan omfattes af det kommunale tilsyn (jf. punkt 3.)

Hjem til Alle anbefaler endvidere, at den planlagte evaluering af omlægningen af indsatsen mod hjemløshed kortlægger og belyser, hvilke målgrupper, herunder aldersgrupper og hjemløshedstyper (§ 110, "sofasover", "gadesover" mv.), der modtager Housing First støtte.

2. Målgruppe, formål og udskrivning på boformer efter § 110

Hjem til Alle bakker op om den ambitiøse omlægning af hjemløseindsatsen, der skal gøre op med langtidshjemløshed, herunder lange ophold på boformer efter § 110. Hjem til Alle bakker op om at omlægningen kan resultere i en gradvis tilpasning af antallet af boformer/pladser.

I det boformer efter § 110 er en helt afgørende del af det sociale sikkerhedsnet i Danmark, er det afgørende, at der både under og efter omlægning af hjemløseindsatsen er tilgængelige, relevante boformer til de borgere, som har behov for og ret til et ophold. For at sikre, at boformerne også i fremtiden kan spille en afgørende rolle i indsatsen mod hjemløshed, skal indsatsen på boformer efter § 110 udvikles i takt med at opholdslængden forkortes. Hjem til Alle er derfor optaget af, at udbuddet, kapaciteten, tilgængeligheden og sammensætningen af boformer efter § 110 følges tæt under og efter omlægningen.

Opfølgning på sammenhæng mellem kapacitet og behov for akuttilbud

Et grundlag for en tæt opfølgning på kapacitet og tilgængelighed kan skabes via den aktuelle kapacitetsanalyse. Hjem til Alle forventer at analysen vil give et overblik over bl.a. antallet af pladser, geografisk placering ift. antallet af hjemløse, sammensætning af boformerne, herunder målgruppe/visitationskriterier mv, ift. sammensætningen af hjemløse. Det skal sikres, at der til enhver tid er

boformer og tilstrækkeligt antal pladser til forskellige målgrupper i akut hjemløshed med forskellige støttebehov, samt at boformernes husordener ikke begrænser dette.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at den aktuelle kapacitetsanalyse af boformer efter § 110 samt den planlagte evaluering af omlægningen som helhed, selvstændigt kortlægger og belyser, hvorvidt der er relevante og passende akuttillbud tilgængelige for mennesker i akut hjemløshed, uanset hvor de befinder sig i landet og hvad deres støttebehov er.

Præcisering af målgruppen for boformer efter § 110

Hjem til Alle bakker op om en præcisering af målgruppen for boformer efter § 110, men foreslår, at der i målgruppebeskrivelsen og visitationskriterier tages højde for at bl.a. mange unge mennesker i hjemløshed ofte ikke har de synlige/påfaldende karakteristika, der ligger til grund for visitation til boformer efter §110 og derfor risikerer at blive afvist på trods af akut behov.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at der i beskrivelse af målgruppe og visitationskriterier for boformer efter § 110 tages højde for unge og andre mennesker i hjemløshed, som ikke har synlige/påfaldende karakteristika, men som har et akut behov.

Præcisering af betingelser for udskrivning fra boform

Hjem til Alle ser det som afgørende for en god overgang til egen bolig, at det enkelte menneske er tryk ved og enig i den plan der er blevet lagt, herunder valg af bolig. Ifølge beskrivelserne af og erfaringer med Housing First er det en forudsætning for metodernes effekt, at der i arbejdet med det enkelte menneske tages udgangspunkt i personens egne ønsker. Herunder hvor personen skal bo og i hvilken bolig. Derfor mener Hjem til Alle, at betingelsen for udskrivning skal skærpes, således, at der skal foreligge en underskrevet lejeaftale til egen bolig og ikke blot en anvisning.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at § 110 stk. 5 1) omformuleres, så der står "At der foreligger en underskrevet lejeaftale til egen bolig eller visitation til et botilbud §§ 107 eller 108."

Model for tværkommunalt samarbejde omkring bolig og støtte

Et grundlæggende princip i Housing First er at tage udgangspunkt i borgernes selvbestemmelse og egne ønsker til bolig, hjem og støtte. Den selvbestemmelse er i dag en udfordring særligt for mennesker, der ønsker at modtage støtte og bo i en anden kommune, end der hvor vedkommende har haft seneste folkeregisteradresse, dvs. betalingskommunen. Denne udfordring er desværre ikke adresseret i det foreliggende lovforslag, men den har afgørende betydning for om det lykkes at afskaffe langvarig og tilbagevendende hjemløshed.

Vi ser allerede i dag, at det tager længere tid at få støtte for mennesker, der tager ophold på en boform udenfor den kommune, hvor de senest havde en folkeregisteradresse. Der er derfor risiko for, at mange borgere vil afvise at tage imod støtte og bolig samt at flere borgere vil blive udskrevet til bolig i en kommune, de ikke har boet i, i adskillige år og som de ikke kan eller ønsker at bo i. Konsekvensen kan være, at flere mennesker vil ende i funktionel hjemløshed (dvs. at borgeren har en bolig, men ikke opholder sig der) og/eller vil blive genindskrevet på boformer efter §110. Det er derfor vigtigt at samarbejde med borgeren om at finde en god og holdbar boligløsning, selvom det ikke nødvendigvis er borgerens førsteprioritet.

Vi mener i den forbindelse, at det er vigtigt at anerkende, at der ligger komplekse "push and pull" effekter bag et menneskes ønske om at bo eller ikke at bo i en bestemt kommune. F.eks. kan dårlige familierelationer, traumer eller relationer til kriminelle miljøer afholde et menneske fra at vende tilbage til en tidligere kommune. På samme vis, kan nye sociale relationer, nye behandlingsforløb eller relationer til socialfagligt personale gøre, at et menneske ønsker at forblive i den kommune, hvor de tager ophold.

For at løse udfordringer knyttet til mellemkommunal refusion eller udligning af udgifter, kan der f.eks. søges inspiration i Finland. Finland er et europæisk foregangsland ift. arbejdet med Housing First. Her har man med succes indført, at alle personer selv vælger, hvilken kommune de ønsker at have som "hjemkommune". Det bør være muligt at udvikle en tilsvarende virksom model i dansk kontekst, fx baseret på den nuværende

centrale refusionsordning, så kommuner, der 'overtager' borgere i hjemløshed fra andre kommuner, i en passende årrække helt eller delvist kompenseres for udgifter af tidligere opholdskommune, staten eller begge.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at der udvikles en model der i tråd med Housing First giver den enkelte større selvbestemmelse ift., hvor vedkommende ønsker at bo og modtage støtte – også på tværs af kommunegrænser. Fx en model for mellemkommunal refusion eller udligning af udgifter.

3. Krav om udarbejdelse af handleplaner for borgere på boformer efter § 110

Som det fremgår af Social- og Ældreministeriets bemærkninger til lovforslaget, havde kun 28 pct. af borgere i hjemløshed en handleplan i 2019. Der er derfor behov for, at flere borgere i hjemløshed får en handleplan med henblik på at øge borgernes retssikkerhed og skabe grundlag for en mere målrettet indsats.

Ret til handleplan gældende for alle i hjemløshed

Hvis det udelukkende er borgere, der opholder sig på en boform, der får ret til handleplan, vil rettigheden kun gælde ca. en tredjedel af borgere i hjemløshed. Blandt andet vil et betragteligt antal unge i hjemløshed samt gadesovere, som ikke benytter boformer, ikke være omfattet. Dermed vil omlægningen af hjemløseindsatsen ikke i tilstrækkeligt omfang bidrage til målet om at reducere hjemløshed.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at lovforslaget omformuleres, så det fremgår, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan for alle borgere i hjemløshed.

Tilsyn med udarbejdelse, kvalitet og indhold i handleplaner

Som det tillige fremgår af Social- og Ældreministeriets bemærkninger til lovforslaget, viser en undersøgelse fra Ankestyrelsen i 2017, at handleplaner for borgere i hjemløshed bl.a. har for ensidigt fokus på boligsmål og sjældent opdateres. Derfor er der behov for at stille krav om en handlingsplan, der sikrer en mere helhedsorienteret og målrettet indsats.

Det fremgår af lovforslaget, at kommunalbestyrelsens overholdelse af kravet om at udarbejde handleplaner vil være omfattet af det kommunale tilsyns kompetence. Handleplanen er et afgørende redskab i indsatsen i kommunernes tilrettelæggelse af indsatsen for den enkelte borger og således i den samlede omlægning af hjemløseindsatsen. Derfor finder Hjem til Alle det afgørende, at der også følges op på indholdet og kvaliteten i handleplanerne i forhold til borgernes behov. Kvalitet og indhold i handleplanen bør derfor også være omfattet af tilsyn (evt. socialtilsyn som supplement til kommunalt tilsyn).

Dette vil være i tråd med, at omlægningen af hjemløseindsatsen går fra fokus på ophold på boformer (som er omfattet af tilsyn) til fokus på Housing First og overgang til samt fastholdelse i egen bolig, som således også bør være omfattet af tilsyn.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at tilsynet både omfatter kommunalbestyrelsens overholdelse af kravet om udarbejdelse af handleplan samt opfyldelse af krav til indhold i handleplan. Herunder hvorvidt støtten (bostøttemetode og praktisk støtte til overgangen til egen bolig) afspejler og opfylder borgerens behov.

Såfremt der ikke er opbakning til at indhold og kvalitet i handleplanerne omfattes af tilsyn, foreslår Hjem til Alle, at der som minimum laves en grundig opfølgende evaluering af implementeringen af omlægning af hjemløseindsatsen. I evalueringen er det vigtigt at belyse, hvorvidt den enkelte borger i hjemløshed har modtaget tilstrækkelig støtte i form af den rette bostøttemetode og medfølgende støtte i overgangen til egen bolig. Vi finder det meget positivt, at der er nedsat et nationalt partnerskab som skal følge implementeringen af omlægningen. Men vi finder det ikke realistisk, at partnerskabet vil kunne følge den praktiske implementering og derved monitorere det socialfaglige niveau i omlægningen.

Økonomisk støtte til en god start i egen bolig

Det er erfaringen fra borgere i hjemløshed og aktører, der arbejder med borgere i hjemløshed, at der forekommer store variationer i bevillingen af bl.a. indskudslån og etableringsydelse – samt størrelsen heraf – på tværs af kommuner. Hjem til Alle finder det helt afgørende, at der sikres tilstrækkelig social og økonomisk støtte til at gøre boligen til et hjem, hvis det skal lykkes at flytte mennesker fra hjemløshed til et liv i egen bolig. Vi finder det også afgørende, at der udarbejdes og implementeres en standardisering omkring en passende økonomisk støtte i overgangen til egen bolig.

Derfor mener Hjem til Alle, at der i handleplanerne *skal* indgå et punkt vedrørende borgerens økonomiske situation. Under dette punkt skal det sikres, at der redegøres for borgerens økonomiske situation og at borgeren følgelig modtager en passende økonomisk støtte til at starte en ny tilværelse i egen bolig. Herunder skal det bl.a. afklares om borgeren har behov for; 1. indskudslån, 2. etableringsydelse (af en passende størrelse), 3. flyttehjælp, 4. plan for håndtering af evt. gæld som vil blive opkrævet, når personen får egen adresse mv.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at der udarbejdes retningslinjer for niveauer for økonomisk støtte i overgangen til egen bolig samt tilføjes et obligatorisk punkt i handleplanen vedr. borgerens økonomiske situation og behov for økonomisk støtte i overgang til eget hjem.

4. Omlægning af refusionsordningen på hjemløseområdet

Som det fremgår af punkt 1., anbefaler Hjem til Alle, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko herfor. Dvs. både hjemløse borgere, som ikke opholder sig på boform efter § 110 og borgere, som opholder sig på en boform efter § 110. Det er afgørende, hvis det skal lykkes at opfylde lovforslagets formål om at nedbringe antallet af borgere i hjemløshed markant.

Refusionsordning for § 85 a for borgere, der ikke opholder sig på en boform

Som det fremgår af Social- og Ældreministeriets bemærkninger, er det nødvendigt, at kommunerne får et større økonomisk incitament til at hjælpe borgere i egen bolig med den nødvendige bostøtte. Hjem til Alle mener derfor, at den foreslåede refusionsordning for § 85 a bør omfatte alle borgere i hjemløshed og dermed også borgere, der ikke opholder sig på en boform efter § 110.

Hvis der udelukkende er refusion for § 85 a for borgere med ophold på en boform efter § 110, vil opholdet blive adgangsbilletten til Housing First i kommunerne. Dette vil være u hensigtsmæssigt for ambitionen med omlægning af hjemløseindsatsen, som netop har til formål at øge brugen af Housing First for at fjerne langtidshjemløshed og reducere antallet af mennesker i hjemløshed markant. Der er risiko for, at vi ikke når i mål med målsætningen, hvis vi ikke indbefatter de to tredjedele af mennesker i hjemløshed som ikke opholder sig på en boform.

Hjem til Alle ser især en risiko for, at størstedelen af de 2000 unge, der lever i hjemløshed ikke vil få gavn af den ambitiøse omlægning af hjemløseindsatsen. Det samme vil gøre sig gældende for nogle af de allermest udsatte – gadesoverne. Det skyldes, at det økonomiske incitament for støtten til disse målgrupper ikke ændres. Særligt for de unges vedkommende, kan det betyde, at flere vil få brug for støtte på en boform efter § 110, hvis deres udfordringer ikke bliver håndteret retmæssigt og i tide.

Hjem til Alle mener derfor, at refusionsordningen skal omfatte alle borgere i hjemløshed, der modtager Housing First støtte. Denne praksis vil flugte med oplægget til ændringen af lovgivningen vedrørende udslusningsboliger jf. høring om "lovforslag om udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.". Her udvides målgruppen for udslusningsboliger fra personer på boformer efter § 110 til alle personer i hjemløshed.

Hjem til Alle anerkender, at refusion for en udvidet målgruppe for § 85 a på kort sigt vil give merudgifter til den statslige refusion. Men det må forventes, at udgifterne til refusion til boformer efter § 110 vil falde mindst tilsvarende. Dels fordi opholdslængden forkortes, dels fordi tilgangen til boformerne bremses ved at unge i

hjemløshed og borgere i risiko for hjemløshed også bliver omfattet af ret til Housing First og får støtte ud af hjemløshed inden deres problemer eskalere og de får behov for ophold på boformer.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at refusionsordningen skal omfatte alle borgere i hjemløshed, der modtager Housing First støtte efter § 85.

Progressiv refusionsordning

Hjem til Alle bifalder, at § 85 a er forbeholdt de evidensbaserede Housing First-bostøttemetoder. Socialstyrelsens undersøgelse fra 2021 "*Styrket implementering af Housing First – Erfaringer fra danske kommuner*" viser både, at meget få mennesker i hjemløshed modtog en Housing First-indsats og at kommunerne havde en tendens til at tilbyde CTI- og ICM-bostøttemetoderne til mennesker med problemstillinger af en større kompleksitet, end metoderne foreskriver. Selvom refusion for § 85 a giver kommunerne et økonomisk incitament til at benytte Housing First-bostøttemetoderne, ændrer det ikke ved det økonomiske incitament til at vælge CTI-metoden fremfor for ICM- eller ACT-metoden.

Hjem til Alle foreslår derfor en progressiv refusion på bostøttemetoderne i § 85 a, hvor kommunen får en gradvis højere refusion, alt efter om borgeren modtager CTI, ICM eller ACT-støtte. Formålet med en progressiv refusion er at understøtte en faglig fremfor en økonomisk vurdering, når et menneske i hjemløshed tildeles Housing First-bostøtte, ved at udligne en del af udgiftsforskellen mellem Housing First-bostøttemetoderne.

Idet både ICM og ACT-bostøttemetoderne er tidsbegrænsede og ydes til borgere med komplekse sociale problemer, foreslår Hjem til Alle endvidere, at refusionsperioden for § 85 a på to år fjernes, for at give kommunerne et øget økonomisk incitament til også at benytte de tidsbegrænsede støttemetoder.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at refusionsordningen for § 85 a omlægges, så den giver kommunerne incitament til at vælge den bostøtte, borgeren har behov for, samt at der ikke er tidsbegrænsning på refusionen.

Social- og Ældreministeriet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Hørings svar til udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Horsens Kommune ser positivt på udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Lovforslagets indeholdte Housing First-tilgang sammenholdt med mulighederne for at kommunerne kan træffe afgørelse om at udskrive en borger fra et botilbud efter § 110, ser Horsens Kommune som værende særdeles velegnet til at nedbringe hjemløshed, og understøtte borgernes mestring af eget liv og deltagelse i fællesskabet.

Housing First har gennem flere år udgjort det styrende princip i Horsens Kommunes hjemløseindsats.

Horsens Kommunes erfaringer med at arbejde efter Housing First er meget positive. Dette dels i forhold til at hjælpe borgere ud af hjemløshed, inden borgerne bliver så udsatte, at de søger ind til et § 110 botilbud, og dels at nedbringe opholdslængde for de horsensborgere der er indskrevet på kommunens § 110 botilbud.

For de horsensborgere der tager ophold på eksterne § 110 botilbud, som ikke arbejder efter Housing First-tilgangen, er det Horsens Kommunes erfaring, at det - trods en ihærdig myndighedsindsats, ikke i samme omfang lykkedes at nedbringe opholdslængden, og dermed fastholdelse af udsatte borgere i en hjemløshedsproblematik.

Den i lovforslaget indeholdte mulighed for at kommunerne, såfremt de i lovforslaget opstillede betingelserne herfor er overholdt, kan udskrive borgere fra et § 110 botilbud, ser Horsens Kommune som meget positivt for såvel de socialfaglige som økonomiske styringsmuligheder i kommunen.

Ligeledes ses det lovforslaget indeholdte krav om udarbejdelse af en handleplan for borgere, der har ophold på et § 110 botilbud meget formålstjenesteligt for iværksættelsen af den rette indsats. Det medfører imidlertid – som også angivet i høringsmaterialet, og en kommunal merudgift. Horsens Kommune finder, at dækning af såvel denne merudgift som den kommunale merudgift til begrundelse for valg af leverandør af bostøtte og behandling af klagesager bør indgå i lovforslaget.

For så vidt angår tilføjelse af "et akut" i § 110 stk. 1 ser Horsens Kommune denne præcisering af målgruppen værende helt centralt i forhold til § 110 botilbuddenes selvvisitering af borgerne. Denne præcisering af målgruppen vil betyde, at færre borgere tager ophold på botilbuddene, og at indsatsen fra første dag vil kunne målrettes de borgere,

Find os

www.horsens.dk

Kontakt os

76292929

Følg os

 facebook.com/endelafflokken

 linkedin.com/company/horsens-kommune

der har behov for § 85 a støtte efter de specialiserede støttemetoder indeholdt i Housing First-tilgangen.

For så vidt angår den støtte borgerne tilbydes efter § 85 a ses der et behov for en mere detaljeret beskrivelse snitfladerne med den efterforsorg, der kan ydes fra § 110 botilbuddets side. Dette til indholdet, omfanget og varigheden heraf.

Forudsætningen for Housing First er, at der er et tilstrækkeligt antal billige boliger. Noget der også i Horsens Kommune er en udfordring.

Med venlig hilsen

Jes Svenninggaard

Direktør

Sundhed og Velfærd

Vejle 15. august 2022

Hørings svar til udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

HousingFirstDanmark er en politisk uafhængig socialfaglig virksomhed med stor interesse for hjemløshedsbekæmpelse. Vi underviser § 110-tilbud og kommuner i Housing First herunder strategi, organisering, sagssystematik og pædagogisk indsats. Vi har en passion for at sætte fokus på ensomheden hos mennesker i hjemløshed, og hertil er vi optaget af væresteders vigtige arbejde.

Det er med stor glæde, at vi læser lovforslaget, da vi synes, det går helt i spænd med den faglighed, som Socialstyrelsen har formuleret angående Housing First.

Nedenfor vil vi fremhæve de temaer, som vi umiddelbart ønsker at kommentere på. Kommentarerne er både til lovforslagene og til den opgave, der i den forbindelse kunne ligge hos Socialstyrelsen:

Handleplan

For alle § 110-beboere skal foretages en handleplan af kommunerne. Denne opgave kan synes voldsom for nogle ud fra de krav, der normalt stilles til § 141-handleplan, hvorfor vi glæder os over ideen om en tilføjelse i loven ved § 142.

Ligesom undersøgelse viser, er vores erfaring, at det halter med ensartede planer i kommuner. De, der laves, er ofte af varierende kvalitet. Derfor glædes vi over, at man gør det tydeligt, hvad en § 142-handleplan skal indeholde. Vi kan foreslå, at der gives bud på skabelon til opgaven illustreret ved fiktive cases.

Vi er enige i, at det er vigtigt, at § 110-tilbuddene laver gode udredninger både som hjælp til kommuner men også som forudsætning for at udarbejde og implementere opholdsplanen for § 110-opholdet. Socialstyrelsen har allerede foretaget et vigtigt og godt arbejde ift. præcisering af § 110-tilbuddenes udredninger.

Systematik i sagsarbejdet

HousingFirstDanmark understøtter § 110-tilbuddene med at få en tydelige tidsplan for kommunesamarbejdet vedr. den enkelte borgers ophold. Hertil udvikler vi sammen med det enkelte tilbud en plan med delemnerne i systematisk sagsarbejde, sådan at al kommunekontakt herunder information og ansøgninger sker på rette tid.

Vi anbefaler, at der i lovforslaget pointeres, hvordan henholdsvis kommuner og § 110-tilbuddene skal være systematiske og gennemskelige i deres samarbejde ved at udvikle en plan med de forskellige samarbejdsemner. En sådan procesplan har følgende fordele:

HousingFirstDanmark
Niels Finsensvej 20
7100 Vejle

T: 2968 9668/3025 3862
kontakt@housingfirstdanmark.dk

CVR 41821833

housingfirstdanmark.dk
mentaltouch.dk

- Ingen borgersager bliver glemt
- Der kommer ikke til at ske hastværk
- Borgerne vil ikke føle sig klemte mellem parterne
- Borgerne bliver hørt

Kommunen som borgeransvarlige

Kommunerne bliver i lovforslaget nævnt som dem, der har det overordnede ansvar. Vi synes, det er vigtigt, at dette bliver pointeret. § 110-tilbuddene skal i højere grad identificere sig som leverandører til kommunerne.

Konkretisering af § 110-tilbuddenes kerneopgave

I lovforslaget pointeres, at § 110-tilbuddene har til opgave at huse borgere (i målgruppen), hvis de er i akut hjemløshed. Opholdet har til hensigt at huse borgeren, mens vedkommende bliver udredt.

Vores erfaring er, at det er nyt for § 110-tilbuddene at se sig selv, som dem, der har denne kernefunktion. De har ofte fokus på pædagogik, behandlingsmetoder og 'hjem-oplevelsen'. Derfor er det nødvendigt, at kernefunktionen bliver fremhævet, som det er tilfældet i lovforslaget.

Leverandør af bostøtte

I lovforslaget viser man, at man har hørt § 110-tilbuddenes ønske om at være leverandører af bostøtten, som efter forslaget skal ske i ny § 85a.

Det er godt, at kommunerne skal forpligtiges til at argumentere, hvis en borger ikke imødekommes på sit ønske for bostøtteleverandøren. Vi kan være bekymrede for, hvordan sådant et krav vil blive efterlevet af kommunerne, når der ikke er nogen ankemulighed over dens afgørelse.

Borgeren kan klage, hvis vedkommende er uenig i bostøttebevillingen. Det kunne være ønskeligt, om der var en tidsramme for klagebehandling. Ellers kan det virke opgivende.

Bostøttemetoder

Det er glædeligt, at de tre bostøttemetoder nu bliver styrende i hjemløshedsindsatsen ved § 85a.

Mangler i lovforslaget

Desværre hører vi borgere, som oplever sig ganske urimeligt behandlet af nogle § 110-tilbud. Vi bliver spurgt til klagemulighederne. Der er tale om den normale klagegang til ankenævn og ankestyrelse.

I praksis er det nærmest umuligt at få sin sag behandlet, og i så fald tager klageprocessen flere år. Borgere i hjemløshed har brug for at mærke, at de er en del af retssamfundet, hvor de kan indgive klage over krænkelser, og retfærdighed kan ske fyldest.

Socialtilsynet

Vi kan i lovforslaget savne, at Socialtilsynets rolle bliver beskrevet vedr. § 110-tilbuddene. Vores erfaring er, at Socialtilsynets kvalitetskrav godt kan opfyldes, samtidig med at stedets hjemløshedsindsats langt fra svarer til Housing First ud fra Socialstyrelsens anbefalinger.

Støtte og omsorg uden for almindelig arbejdstid

Vi glædes over, at der er megen fokus på rette støtte, når borgere i hjemløshed skal hjælpes i egen bolig og hjælpes til at fastholde egen bolig.

Bostøttemedarbejdere arbejder typisk i hverdagene og i dagtimerne. Mange borgere i hjemløshed har det svært med alene- og stilletid. Særligt aftener, nætter og weekender kan medføre stor grad af ensomhed.

Vi kan være bekymrede for, at kommunernes strukturering af støtten kan medvirke til, at borgeres støttebehov ikke kan indfries, når det opstår.

Fællesskab

Professionelle bostøtter udfylder en vigtig rolle i rehabiliteringen af borgere, men der vil ikke være en ligeværdig relation de to parter imellem.

Bostøttemedarbejderen skal i sin professionalisme holde en personlig distance til borgeren, mens borgeren kan have brug for at mærke sig inkluderet i et fællesskab. Vi vil foreslå, at der forud for udskrivning fra § 110-tilbuddet så vidt muligt er en plan for, hvilket fællesskab borgeren kan fortsætte i og hvordan kontakten til fællesskabet bliver etableret ved § 110-tilbuddets hjælp eller som en del af bostøtteordningen.

I den sammenhæng savner vi, at væresteder bliver nævnt som vigtige medaktører i hjemløshedsbekæmpelsen. Når borgeren kommer i egen bolig, kan værestedet være stedet, hvor borgeren har sit frirum uden for boligen, og hvor der er mennesker at være sammen med.

Desuden er værestederne vigtige mellemlid mellem borgere og kommunale myndigheder, og ofte dem som hjælper en borger til et § 110-ophold.

Afrunding

Vi i HousingFirstDanmark stiller os gerne til rådighed, hvis vores hørings svar giver anledning til spørgsmål.

Kirsten Trans
Partner, cand.Scient.soc.

/

Helle Jakobsen
Socialfaglig konsulent

HousingFirstDanmark

Tlf. +45 3025 3862

kirsten@housingfirstdanmark.dk

www.housingfirstdanmark.dk

10-08-2022

Social- og Ældreministeriet

Kontor for Udsatte Voksne 2021-8260

Doknr. 574449

*Hørings svar om Forslag Til lov om ændring af lov om social service.**(Omlægning af indsatsen mod hjemløshed).*

Hus Forbi takker for fremsendte høringsbrev.

Hus forbi er en brugerstyret forening og ambitionen med dette hørings svar er udover at være letlæseligt, at skabe bedre sammenhængskraft mellem landets love og menigmand.

I forslaget til "Omlægning af hjemløseindsatsen" lægges der op til betydningsfulde ændringer, som kan få afgørende betydning for beboere på forsorgshjem. Lovforslaget søger at sætte retning og system på et område som omhandler mennesker med komplekse og sammensatte problemer og Hus Forbi vil med dette hørings svar bestræbe sig på at anskueliggøre eventuelle bånd i den videre proces i håbet om at omlægningen bærer præg af en stor grad af fleksibilitet målrettet den hjemløse.

Hus forbi's anbefalinger og resume af hørings svar:

- At have fokus på at nogle hjemløse ikke er indstillet på at flytte tilbage til handlekommune grundet risiko for yderligere social deroute.
- At præcisere om kommuner kan udskrive borgere fra forsorgshjem på trods af at der ikke findes et reelt tilbud eller lejlighed de kan flytte ind på.
- At det præciseres hvad en berettiget begrundelse for udskrivning skal indeholde jf. den betingede udskrivningsret for kommunerne.
- At der tages højde for kommunernes organisatoriske, snitflader ifb. Opsøgende kontakt og udarbejdelse af handleplaner, VUM, m.m., således at ambitionen om ophold og udredning på 90 dage er realiserbar.
- At det tydeliggøres om hvorvidt kommuner kan få refusion for efterforsorg, samt om der kommer en rettesnor for udregning af takst på Efterforsorg.
- At det bør afdækkes om det muligt for kommuner at få refusion for udgifter vedr. etableringsydelse, flyttehjælp mv.
- At forsorgshjem og kommuner forpligtes til at notere afvisninger vedr. indskrivning på forsorgshjem med dertilhørende begrundelse.

10-08-2022

Social- og Ældreministeriet

Kontor for Udsatte Voksne 2021-8260

Doknr. 574449

*Høringsvar om Forslag Til lov om ændring af lov om social service.**(Omlægning af indsatsen mod hjemløshed).*

Hus Forbi takker for fremsendte høringsbrev.

Hus forbi er en brugerstyret forening og ambitionen med dette høringsvar er udover at være letlæseligt, at skabe bedre sammenhængskraft mellem landets love og menigmand.

I forslaget til "Omlægning af hjemløseindsatsen" lægges der op til betydningsfulde ændringer, som kan få afgørende betydning for beboere på forsorgshjem. Lovforslaget søger at sætte retning og system på et område som omhandler mennesker med komplekse og sammensatte problemer og Hus Forbi vil med dette høringsvar bestræbe sig på at anskueliggøre eventuelle bånd i den videre proces i håbet om at omlægningen bærer præg af en stor grad af fleksibilitet målrettet den hjemløse.

Hus forbi's anbefalinger og resume af høringsvar:

- At have fokus på at nogle hjemløse ikke er indstillet på at flytte tilbage til handlekommune grundet risiko for yderligere social deroute.
- At præcisere om kommuner kan udskrive borgere fra forsorgshjem på trods af at der ikke findes et reelt tilbud eller lejlighed de kan flytte ind på.
- At det præciseres hvad en berettiget begrundelse for udskrivning skal indeholde jf. den betingede udskrivningsret for kommunerne.
- At der tages højde for kommunernes organisatoriske, snitflader ifb. Opsøgende kontakt og udarbejdelse af handleplaner, VUM, m.m., således at ambitionen om ophold og udredning på 90 dage er realiserbar.
- At det tydeliggøres om hvorvidt kommuner kan få refusion for efterforsorg, samt om der kommer en rettesnor for udregning af takst på Efterforsorg.
- At det bør afdækkes om det muligt for kommuner at få refusion for udgifter vedr. etableringsydelse, flyttehjælp mv.
- At forsorgshjem og kommuner forpligtes til at notere afvisninger vedr. indskrivning på forsorgshjem med dertilhørende begrundelse.

Her er tale om en ambitiøs omlægning af hjemløseindsatsen, hvor pengene skal følge den hjemløse samt at der kommer flere tilgængelige boliger i Danmark, som borgere med et lavt rådighedsbeløb har råd til at betale. Hus Forbi håber i den forbindelse at de mange bebudede anlægsstop i kommunerne samt andre utilsigtede eksklusionsmekanismer, såsom manglede §§ 107 108 tilbud ikke bliver et benspænd for processen og håber i den forbindelse at den længe ventede Hovedlov formår at formindske kompleksiteten på området.

Når den tilsigtede omlægning er endeligt indfaset i 2026 vil landets kommuner blot få refusion for de første 90 dages ophold på et forsorgshjem. Dette antages at motivere kommunerne til at arbejde hurtigt ift. At finde en varig bo- eller boligløsning til borgerne. Hus Forbi vil tillade sig at gøre opmærksom på, at de såkaldte kroniske & episodiske hjemløse, som er kendetegnet ved at have omfattende og kaotiske problematikker og yderligere har korte ophold på forsorgshjem, uomtvisteligt vil udfordre ambitionen om at blive udredt inden for 3 måneder.

I følgende et typisk eksempel fra praksis:

En stærkt kaotisk og misbrugende borger indskrives på et forsorgshjem. De første 2 uger bruger medarbejderne på at arbejde skadesreducerende, da egentlige samtaler med borgeren er frugtløse, grundet en stor påvirkning af alkohol eller stoffer.

Borgeren har ikke noget gult sygesikring, intet hævekort og nem-konto og derved ingen kontanthjælp. Medarbejderen og borgeren skal derfor først ned på det lokale kirkekontor og få udleveret en dåbsattest. Derved kan vedkommende få audiens i borgerservice og der kan bestilles et sygesikringskort. Derefter skal vedkommende gå i dialog med en bank omkring en nem-konto. Afsluttende skal vedkommende ansøge om kontanthjælp i det lokale jobcenter. Som nævnt, er borgeren misbruger og man må antage at vedkommende beklageligvis ikke altid formår at udvise rettidig omhu ifb. Mødedeltagelse.

Derfor kan ovenstående eksempel sagtens strække sig ud over 2 måneders indsats. Man må ikke glemme at vedkommende antageligvis også sammen med medarbejderen og handlekommunen arbejder på at koordinere et forløb med misbrugsbehandling og evt. psykiatrisk behandling.

Med ovenstående in mente, kan man antage at det er direkte uladssigørligt at efterleve ambitionerne om 3 måneders ophold/udredning på et forsorgshjem.

I et tænkt eksempel, kunne man frygte at kommunerne spekulerer i hurtigste og billigste løsning og iværksætter en foranstaltning på et uoplyst grundlag. Dette bevirker at den betingede udskrivningsret sættes i kraft og den hjemløse med ikke har evner eller kræfter til at benytte sig af sin klageret. I sådanne tilfælde vil hjemløse i teorien kunne risikere at blive udskrevet utallige gange fra forsorgshjem, da handlekommunen jo som sådan har lavet en handleplan eller visiteret til andet botilbud. Dog uden den hjemløses egentlige medvirken.

Hus Forbi mener, at der som minimum bør indskrives, at en klage over udskrivning kan få opsættende virkning, såfremt grundlaget for udskrivning ikke er belyst af kommunen i et tilstrækkeligt omfang.

Hus Forbi mener, at det er positivt, at kommunale udskrivninger fra boformer bl.a. er betinget af at kommunen via en handleplan eller en helhedsorienteret plan, har taget stilling til borgerens støttebehov og

ydermere har inkluderet borgeren ønske til hvem der skal yde denne støtte. Hus Forbi glædes i den forbindelse over, at Ministeriet tænker at det er hensigtsmæssigt at tage stilling til borgerens ønske om at lade boformerne stå for hele- eller dele af bostøtten. Men da hjemløse med dette lovforlag ikke har en egentlig ret til at klage over valget af leverandør af bostøtte, bør det præciseres hvad en berettiget begrundelse for udskrivning kan være.

Det er Hus Forbi magtpåliggende at nævne, at det ikke bør være muligt at udskrive borgere på baggrund af at vedkommende er anvist til bolig eller visiteret til bostøtte eller andet botilbud. En anvisning eller visitation er ikke en garanti for at tilbuddet er tilgængeligt for borgeren, da der desværre i nogle kommuner er uforbeholdent lange ventetider på eksempelvis bostøtte. Derfor bør ordlyden ændres fra "anvist/visiteret" til "tilgængelig" i punkt 3.2.3.3.

Hus forbi anbefaler, at det præciseres om hvorvidt kommunerne kan få refunderet udgifterne til eksterne leverandører af bostøtte. Hvis kommunerne ikke får refunderet denne udgift fra boformerne, kunne man foranlediges til at tro, at kommunerne vil være tilbøjelige til at give afslag på borgernes ønsker og i stedet vælge en løsning som de kan få refusion for! I samme ombæring anbefaler Hus forbi at der fastlægges en rettesnor for udregning af takst på efterforsorg til gavn for både kommuner og forsorgshjem.

Hus Forbi vil i denne forbindelse gøre opmærksom på, at det bør præciseres at kommunen yderligere skal tage stilling til en evt. Økonomisk støtte ifb. Etableringsydelse, indskud, flyttehjælp mv. Mange af landets hjemløse har af forskellige årsager et lavt rådighedsbeløb og derved er de afhængige af at kommunen yder økonomisk bistand til at gøre en lejlighed til et hjem! At gøre en bolig til et hjem med grundlæggende inventar, må antages at være en central del af hjemløseindsatsens ambitioner, således at borgernes behov for at fastholde hjemmet bliver modsvaret. Hus forbi håber i den forbindelse at der udarbejdes en praksis hvor kommunerne i højere grad forpligtes til at tage stilling til nedsættelse af egenbetaling under opholdet på forsorgshjemmet, således at den hjemløse får mulighed for opsparing.

Det er formålstjenligt såfremt lovforslaget indeholder en stillingtagen til de borgere, som ikke ønsker at vende tilbage til bolig eller botilbud i deres tidligere bopælskommune. Nogle hjemløse risikerer beklageligvis en yderligere social deroute såfremt de skal bo og færdes i selvsamme kriminelle- eller voldelige miljøer, som de har forsøgt at undslippe. Derfor anbefaler Hus Forbi at man i lovforslaget ansøger kommunerne til at skele til Retssikkerhedsloven § 9c stk. 12 omkring mellemkommunal refusion og samarbejde og opretter en slags "social udvekslingsordning" af borgere som ønsker at komme i betragtning til den boligsociale akutliste i en ny kommune.

Hus Forbi finder det positivt at der nu oprettes en såkaldt "fast track" adgang til Ankestyrelsen. Vi håber at samme hurtighedsprincip vil effektueres, når det kommer til at træffe reelle afgørelser, således at ingen borgere tvinges til at opholde sig i et juridisk ingenmandsland førend der træffes afgørelse, som det beklageligvis opleves i skrivende stund.

På vegne af foreningen Hus forbi

Venlige hilsner

René Nielsen

Politisk Chef

Mobil 3072 3663

Rene@husforbi.dk

hus forbi

Social- og Ældreministeriet
Att.: Stine Højland Pedersen

Strib den 15.08.2022

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (omlægning af indsatsen mod hjemløshed)

Socialministeriet har den 23. juni sendt udkast til forslag om ændring af lov om social service (omlægning af indsatsen mod hjemløshed) i høring. I KFUM's Sociale Arbejde har vi med interesse læst materialet, og vi takker for at blive inddraget i høringen såvel som den samlede proces.

KFUM's Sociale Arbejde er overordnet set enig i den politiske målsætning om at omlægge hjemløseindsatsen med det sigte at reducere antallet af borgere i hjemløshed og gøre op med den langvarige hjemløshed. Vi ser et stort potentiale i Housing First-tilgangen, hvor en bolig suppleres med den nødvendige bostøtte, men vi er samtidig opmærksomme på, at den kræver et tæt samspil ml. mange parter for at kunne lykkes. I den forbindelse har vi en række specifikke bemærkninger til lovforslaget.

Borgerens selvbestemmelse i eget liv

Det fremgår af bemærkninger til lovforslaget (s. 11) at *"kommunalbestyrelsen kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller risiko herfor, der har behov herfor, på grund af særlige sociale problemer. Som stk, 2 foreslås, at kommunalbestyrelsen i afgørelsen efter stk. 1 skal begrunde, såfremt borgerens ønsker til leverandør af bostøtten, jf. den foreslåede § 142, stk. 4. ikke følges"*.

I KFUM's Sociale Arbejde mener vi grundlæggende, at mennesker så vidt muligt skal lære at mestre eget liv, og vi er bekymrede over, at borgeren ikke er sikret en lovmæssig ret til at kunne vælge egen bostøtte, når denne indsats er helt central ift. Housing First-metoden.

Det er et dårligt udgangspunkt for hele indsatsen, hvis den hjemløse oplever at være frataget retten til at bestemme i eget liv og endda heller ikke har mulighed for at klage over afgørelsen. De hjemløse borgere har ofte mange konflikter og brud med offentlige myndigheder i bagagen, hvorfor vi risikerer situationer, hvor den hjemløse mest af alt oplever indsatsen som et pres for at komme væk fra herberget af økonomiske årsager, hvilket øger risikoen for mistrivsel og fornyet hjemløshed.

Vi er opmærksomme på, at der er indsat en bestemmelse om, at kommunen skal begrunde, hvis man ikke følger borgerens ønske til leverandør af bostøtte. Vi foreslår, at denne bestemmelse skærpes, så man formulerer, at *"borgerens ønske til valg af leverandør som udgangspunkt skal følges, og at dette kun kan fraviges, såfremt der foreligger tungtvejende socialfaglige begrundelser, og at dette i givet fald skal begrundes skriftligt"*.

Ligeledes mener vi, der bør være en ankemulighed i forhold til valg af bostøtte.

KFUM's Sociale Arbejde mener, at der bør indføres en frist for, hvornår bostøtten efter § 85a skal være igangsat, og at denne frist som minimum bør være inden borgerens udflytning fra boformen.

Endvidere mener vi, der bør indføres fælles takster for leveringen af bostøtte, så der er lige vilkår i hele landet, og så taksten ikke bliver et spørgsmål om, hvad den enkelte kommune synes, den vil betale. I den forbindelse bør taksterne differentieres i forhold til, hvilken specialiseret bostøtte-metode, der anvendes, så taksterne tager hensyn til, hvad der kræves af kompetencer for at kunne levere den givne bostøtte.

I forslag til § 142 stk. 3 står der, at *"handleplanen bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og såvidt muligt i samarbejde med denne"*.

Vi undrer os i den forbindelse over ordet "bør". Vi mener ikke, det skal være til diskussion, at handleplanen tager udgangspunkt i borgerens forudsætninger, og at man så vidt muligt samarbejder med borgeren om at udarbejde handleplanen. Vi mener ordet "bør" skal udskiftes og erstattes med et "skal".

Den kommunale udskrivningsret

Ifølge lovforslaget indsættes der i § 110 et nyt stk. 5 om at *"kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at udskrive en borger efter stk. 1, såfremt der foreligger en handleplan..."* og at *"der foreligger en anvisning til egen bolig eller visitation til et botilbud efter §§ 107 eller 108"*.

Af den politiske aftale om "Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed" fremgår det, at der skal foreligge en underskrevet lejekontrakt fra borgerens side, for at udskrivningen kan finde sted.

Denne helt centrale forudsætning mangler i udkastet til omlægning af hjemløseindsatsen, hvor der alene står, at der skal foreligge en kommunal anvisning. Vi mener, forslaget bør ændres, så det tydeligt fremgår, at udskrivning af borger kun kan ske efter samtykke fra borgerne i form af en underskrevet lejekontrakt.

Vi efterspørger i den sammenhæng også en klarere definition af, hvad der egentlig kan betegnes som "en egnet bolig". Her mener vi ikke, det er nok alene at definere ud fra målfaste kriterier om x antal kvadratmeter, adgang til bad etc., idet der kan være meget store forskelle på, hvad der skal til for at borgeren føler sig hjemme. Derfor bør borgerens ønsker indgå som et vægtigt kriterie. Der er ingen, som har ønske om at skabe nye funktionelt hjemløse, og derfor er valget af bolig helt centralt sammen med den intensive bostøtte.

Generelt kan vi være bekymrede for, at den kommunale udskrivningsret og den ændrede refusionsordning kommer til at medføre en logik eller et styrende princip, hvor der sker en italesættelse overfor den hjemløse om at vedkommende skal være ude af herberget efter tre måneder. Dette vil i vores optik være et ulykkeligt og u hensigtsmæssigt pres at lægge på en i forvejen udsat borger.

Det er således vigtigt, at der også i tale og skrift løbende gøres opmærksom på, at mødet ml. den hjemløse og kommunen sker med et sigte om at finde den rigtige og varige løsning, hvor valg af bolig, bostøtte og øvrige elementer i handleplanen sker med tæt inddragelse af borgeren.

Spørgsmålet om hjemkommune

Vi savner i lovforslaget klarhed om, hvad der sker i de tilfælde, hvor en borger ikke ønsker at vende tilbage til sin hjemkommune, fordi vedkommende ikke vil tilbage til misbrugsmiljøet, er plaget af gammel gæld eller i det hele taget bare ønsker en frisk start.

Handlekommunen kan ikke anvise bolig i en anden kommune, ligesom det er vanskeligt at forestille sig at en kommune, der ikke har ansvaret for borgeren, vil anvise bolig til en hjemløs borger.

Hvordan sikrer vi muligheden for en frisk start? Hvem skal i givet fald afgøre, om borgeren har et rimeligt ønske om at skifte kommune? Hvordan skal den underliggende betalingsproblematik håndteres?

Kerneopgaven på § 110 tilbud

I bemærkningerne til lovforslaget (s. 16) beskrives det at *"§ 110-boformernes kerneopgave således er at tilbyde borgere, der har akut behov for botilbud og særlige sociale problemer, ophold, mens borgerens årsager til hjemløshed og støttebehov udredes af kommunen. Hermed understreges også opholdets midlertidige karakter"*.

Vi mener, at udredning bør være en del af kerneopgaven for §110-tilbuddene. Det er vores erfaring, at vi i høj grad bistår kommunerne med denne indsats i dag, og at dette er til gavn for alle parter. Ansatte på boformer har let, hyppig og direkte adgang til borgeren, hvilket er et godt udgangspunkt for at påbegynde udredningen. Dette vil særligt være en fordel i de tilfælde, hvor borgeren tager ophold på et bosted langt fra sin hjemkommune.

Med venlig hilsen

Peder Meisner
Generalsekretær, KFUM's Sociale Arbejde

København, 15. august 2022

Høringssvar vedrørende:

Forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed)

Kirkens Korshær takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Indledningsvist bifalder Kirkens Korshær målsætningen om at reducere antallet af mennesker i hjemløshed markant og gøre op med langvarig hjemløshed. Kirkens Korshær deler denne og er positiv overfor mange af de ændringer, der lægges op til med lovforslaget.

Kirkens Korshær har dog en række bekymringer ift., hvad lovforslaget kan have af betydning for det enkelte menneske i hjemløshed og selvbestemmelsen, som vi mener bør være et nødvendigt fokus i indsatsen. Vi skal med andre ord grundlæggende ændre forståelsen af, hvad opgaven er; så udgangspunktet bliver den enkeltes behov og ikke systemets ydelser.

Forslaget er kulminationen på mange års arbejde – og er sammen med de øvrige lovændringer, der følger af den politiske aftale – en ny måde at tilgå kampen mod hjemløshed. Der er ingen tvivl om, at der er behov for nye veje, så hjemløshed i Danmark bliver en saga blot.

Nedenfor følger vores bemærkninger til forslaget. Opsummerende anbefaler Kirkens Korshær, at:

- mennesker i hjemløsheds selvbestemmelse ift. leverandør af bostøtte gøres til en rettighed
- mennesker i hjemløshed får høj grad af indflydelse på placering, karakter mm. af egen bolig
- kommunerne får statsrefusion for bostøtteindsats efter den nye §85a for alle borgere i målgruppen
- det sikres, at kommunernes tildeling af bostøtte tager udgangspunkt i den enkeltes behov for støtte frem for den kommunale økonomi

Både de positive elementer og bekymringspunkterne udfoldes i det følgende med udgangspunkt i de fire forslag, lovforslaget indeholder. Efterfølgende fremføres en række bekymringer for problematikker, lovforslaget ikke berører, men som kan være afgørende ift. at få mennesker ud af hjemløshed og gøre op med langvarig hjemløshed. Det gælder fx mellemkommunale forhold, økonomiske vilkår og manglen på egnede boliger.

Bostøtte til borgere i hjemløshed med særlige sociale problemer

Kirkens Korshær er positive overfor, at det som led i udarbejdelse af handleplanen findes hensigtsmæssigt at tage stilling til borgerens eventuelle ønske om, at boformen efter §110 optræder som leverandør på hele eller dele af bostøtten til borgeren, ligesom det kan indgå, om boformen efter §110 på anden vis kan støtte borgeren i overgangen til egen bolig.

Kirkens Korshær finder det dog ikke kun hensigtsmæssigt – men afgørende nødvendigt – at der tages stilling til mennesker i hjemløsheds ønsker. Derfor anbefaler Kirkens Korshær, at hjemløses selvbestemmelse ift. leverandør af bostøtte indskrives i lovforslaget som en rettighed.

Så vi sikrer, at mennesker i hjemløshed selv kan bestemme, hvem de ønsker at modtage hjælp fra. Denne ret ligger i naturlig forlængelse af selvmøderprincippet og bør også være et grundlag i arbejdet med at sikre implementeringen af Housing First i Danmark.

Kirkens Korshær stiller sig til rådighed som leverandør på bostøtten

Som en af landets mest erfarne civilsamfundsorganisationer, når det gælder mennesker i hjemløshed, står vi selvfølgelig til rådighed med erfaringer og viden om, hvordan en bolig bliver til et hjem. Og om hvordan det gode og tætte samarbejde mellem det offentlige og civilsamfundet sikres. Dette samarbejde er en af hjørnesteenene i, at Housing First lykkes i andre lande og herhjemme i fx Odense.

Kirkens Korshær er en oplagt og naturlig leverandør på bostøtte. Der er store gevinster at hente ved at lade vores personale fra herberger - og varместuer - følge beboeren og bygge videre på relationen og tilliden. Det, at vi er så tæt på, gør, at vi kan hjælpe trygt og sikkert i egen bolig. Vi kan støtte og vejlede og skabe den ro, der skal til for, at et menneske i hjemløshed kan lykkes med at skabe et blivende hjem.

Det bakkes op af flere undersøgelser, der viser, at herberger kan spille en afgørende rolle i udrulningen af Housing First. Både som en tryk, genkendelig 'base' og som et bindeled, der kan være med til at sikre, at der bliver sat ind med den rette støtte på det rette tidspunkt.

Derfor skal vi også understrege, at medarbejdere fra varместuer også er oplagte bidragydere og kan indgå som leverandør af den vigtige støtte til at gøre en bolig til et hjem. Nogle af vores medarbejdere er allerede uddannet i Housing First-bostøttemetoder. Varmestuerne kan være med til at sikre, at endnu flere mennesker kommer ud af hjemløshed – hvis blot de bliver tænkt ind i en sammenhæng.

Målgruppe for og formål med ophold på boformer efter §110 og udskrivning fra boformer efter §110

Det er godt at få præciseret ansvars- og arbejdsfordelingen mellem §110-tilbud og kommuner; at §110-tilbud skal være midlertidige ophold for mennesker, der har et akut behov, og som er på vej i permanent bolig med den rette støtte.

Det er Kirkens Korshærs erfaring, at lange ophold på herbergerne ofte skyldes, at kommunerne ikke tager ansvar for deres borgere. At de indsætter, som kommunen er forpligtiget til at give, udebliver. For at sikre, at ansvarsfordelingen mellem herberg og kommune efterleveres, anbefaler Kirkens Korshær et yderligere styrket tilsyn.

Ydermere er der behov for tydelige og klare vejledninger, som præciserer "særlige sociale problemer" og "akutte vanskeligheder".

Udskrivning og behov for andet

Kirkens Korshær ser et sandsynligt behov for markant flere §§107- og 108-pladser som en konsekvens af omlægningen. For der er en gruppe af mennesker i hjemløshed, der ikke har gavn af Housing First-tilgangen.

Det er dokumenteret og alment anerkendt, at der er en gruppe på 10-20%, som har behov, der ikke umiddelbart kan rummes. Det kan være mennesker, der har behov for omsorg, støtte og hjælp i hverdagen. Mennesker, der ikke lige umiddelbart kan rummes i et lejlighedskompleks, og som har behov for en mere utraditionel bolig. Vi må også sikre, at de får den hjælp, de har behov for.

Kirkens Korshær er 450 ansatte og 9000 frivillige, som blandt andet driver varместuer, herberger og genbrugsbutikker med glæde. Vores arbejde er baseret på det kristne menneskesyn og støttes af stat og kommuner, men finansieres grundlæggende af private midler, doneret af mennesker, som tror på den store værdi af de små, gode øjeblikke.

Krav om udarbejdelse af handleplaner for borger på boformer efter §110

Kirkens Korshær understreger vigtigheden af, at samarbejdet med borgeren står i centrum for kommunerne. Den enkelte må og skal have stor indflydelse på og deltagelse i planen, så den enkeltes behov bliver mødt. Alle mennesker har nemlig ret til at bestemme over eget liv.

Det gælder fx i spørgsmål om den anviste boligs karakter, størrelse, placering mm. En egnet permanent bolig kan nemlig være forskellig fra menneske til menneske. Et hjem er mere og andet end et tag over hovedet. Derfor er det nødvendigt, at der tages udgangspunkt i det enkelte menneskes behov, når den rette bolig skal findes.

Omlægningen af refusionsordningen på hjemløseområdet

Kirkens Korshær finder det positivt, at støttemetoder fra Housing First-tilgangen udbredes, og at kommunerne vil få refusion for udgifter til bostøtte efter tilgangen efter udskrivning fra §110 borform. For vi ved, at redskaber fra tilgangen virker og hjælper rigtig mange mennesker ud af hjemløshed.

Kirkens Korshær anbefaler dog, at der også ydes refusion for udgifter til bostøtte til mennesker, der er i risiko for at ende i hjemløshed eller borgere, der er hjemløse, men som ikke opholder sig i midlertidige boformer efter serviceloven – fx gadesovere eller sofasurfere.

Det vil nemlig give kommunerne et økonomisk incitament til at forebygge hjemløshed og hjælpe mennesker i hjemløshed, som ikke bor på en midlertidig boform efter §110.

Desuden er Kirkens Korshær bekymret for, at lovforslaget kan medføre et incitament for kommunerne til at give mennesker i hjemløshed mindre intensiv og længerevarende støtte, end hvad behovet er. Bekymringen tager udgangspunkt i, at refusionen er den samme uanset om CTI, ICM eller ACT-metoden tildeles som støtte.

Problematikker, som lovforslaget ikke tager højde for

Mellemkommunale forhold

Nogle mennesker i hjemløshed, som tager ophold i henhold til serviceloven § 110, vælger et herberg, som ligger i en anden kommune, end de har opholdt sig i før. I dag er det den kommune, hvor borgeren boede eller sædvanligvis opholdt sig før opholdet, der skal yde hjælp.

I forbindelse med Housing First-tilgangen er det en fordel, at borgeren har mulighed for at bosætte sig nær herberget – og derved i den nye kommune. Borgeren har brug for det netværk, de har opbygget på herberget og ved den lokale varmetue. Samtidig kan recoveryprocessen være svær, når man flytter tilbage til det kendte miljø i hjemkommunen, man er flyttet fra.

Kirkens Korshær er bekymret for, hvad den nye lovgivning vil få af konsekvenser for mennesker i hjemløshed, der ønsker at bosætte sig i en ny kommune i forlængelse af et herbergsophold.

Og mere overordnet udfordrer det nogle helt grundlæggende principper i et menneskeliv, at man mister bestemmelsen over noget så basalt som egen bosætning, alene fordi man har manglet et hjem.

Kirkens Korshær mener derfor, at det er relevant at se på lovgivningen om mellemkommunal refusion og skabe klarhed om ansvarsdelingen kommuner imellem for at sikre individets helt rimelige ret til selvbestemmelse, og at indsatser ikke forsinkes, mens afklaringen afventer.

Gæld og administrationsaftaler

Mange beboere på herberger har det til fælles, at de har været hjemløse flere gange. Det kan føre til flere forskellige former for gæld og økonomiske vilkår, som kan gøre det svært at komme videre i egen bolig. Derfor ser Kirkens Korshær et behov for, at der kommer et større fokus på at sikre gældsrådgivning efter hjemløshed.

Der kan være tale om gæld i boligforeninger, som skal betales, før de kan få tilbudt en bolig på ny. Andre har tidligere indskudslån, de ikke betaler af på. Det er en væsentlig barriere for at komme i egen bolig. Derfor foreslår Kirkens Korshær, at der arbejdes hen imod en "saneringsaftale" med boligforeningerne, hvor tidligere gæld eftergives eller afdrages på lempelige vilkår, så tidligere gæld ikke bliver en uoverstigelig barriere.

Derudover oplever Kirkens Korshær, at det er blevet tiltagende svært at lave administrationsaftaler med kommuner om træk til husleje. Dette kan særligt være problematisk i forhold til betaling af husleje, når mennesker i tidligere hjemløshed har privat gæld. Derfor mener Kirkens Korshær, at det bør være obligatorisk for kommunerne, at de indgår aftale herom, hvis en tidligere hjemløs ønsker det.

Manglen på billige og egnede boliger

Vi kan ikke få mennesker ud af hjemløshed, hvis ikke vi har boliger nok. Boliger, der vel at mærke, er til at betale.

Der er lovforslag ude om tilvejebringelse af billige boliger, som skal ses i tæt sammenhæng med nærværende lovforslag og implementeringen af en Housing First-tilgang i Danmark.

Kirkens Korshær er stærkt bekymret for, at den indsats ikke er tilstrækkelig. Konsekvensen bliver, at mennesker i hjemløshed bliver yderligere samspilsramte; kommunerne får kun refusion for ophold i 90 dage på boformer efter §110, og der ikke boliger nok. Det kan betyde en ringere kvalitet af de boliger, kommunerne stiller til rådighed, og vil dermed ikke opleves som en reel varig og blivende bolig. Allerede nu oplever borgere i hjemløshed, at kvaliteten af de boliger, der trods alt anvises, er svingende.

Endelig vil Kirkens Korshær gerne kvittere for processen i arbejdet. Vi ser frem til fortsat godt samarbejde på tværs om at gøre op med hjemløshed i Danmark.

Kirkens Korshær står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning.

Med venlig hilsen

Jeanette Bauer

Chef for Kirkens Korshær

**KIRKENS
KORSHÆR**

Nikolaj Plads 15
1067 København K
Tlf. 33121600
j.bauer@kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Kirkens Korshær er 450 ansatte og 9000 frivillige, som blandt andet driver varmestuer, herberger og genbrugsbutikker med glæde. Vores arbejde er baseret på det kristne menneskesyn og støttes af stat og kommuner, men finansieres grundlæggende af private midler, doneret af mennesker, som tror på den store værdi af de små, gode øjeblikke.

KL's hørings svar til lovforslag om omlægning af indsatsen på hjemløseområdet herunder ændring af refusionsreglerne mv.

KL har modtaget ovennævnte lovforslag fra Social- og Ældreministeriet, hvor ministeriet udbeder sig KL's bemærkninger senest den 15. august 2022. Grundet den korte tidsfrist, har det ikke været mulighed for en politisk behandling, hvorfor KL tager forbehold for evt. senere politiske bemærkninger.

Hørings svaret er opdelt i 2 dele dels mere generelle bemærkninger, dels mere specifikke bemærkninger.

Generelle bemærkninger

En styrket indsats og en reform af hjemløseområdet er et højt prioriteret område i KL. Det er derfor glædeligt, at den sociale del af den politiske aftale om styrket indsats over for hjemløshed nu udmøntes i et lovforslag.

Et centralt og afgørende element i den politiske aftale om en styrket indsats over for hjemløsheden er tilvejebringelse af betalbare boliger til hjemløse borgere, der har ophold på herberg. KL's og Boligministeriets analyser viser, at for en række kommuner vil det ikke være muligt at tilvejebringe det nødvendige antal betalbare boliger inden for tidsfristen for udfasningen af refusionen. Som en konsekvens heraf vil det betyde, at en række kommuner får betydelige økonomiske konsekvenser som følge af omlægningen af indsatsen. Det bør håndteres, så lovgivningen i tilstrækkelig grad tager højde herfor.

En anden udfordring i den forbindelse er den manglende styring af kapaciteten på herbergsområdet. Såfremt der ikke samtidigt med en omlægning af refusionen også tilvejebringes en form for kapacitetsstyring, er KL bekymret for, at kommunerne vil opleve en stigning i de samlede udgifter på §110 området. Det er derfor KL's opfattelse, at der bør være en model for kapacitetsstyring, og denne model bør implementeres samtidigt med omlægningen af refusionen.

Specifikke bemærkninger

Lovforslaget lægger op til, at der kun kan ydes refusion for bostøtte til borgere, der har haft ophold på et §110 tilbud. KL er af den opfattelse, at dette ikke er hensigtsmæssigt, idet der er risiko for, at der opstår en uheldig incitamentsstruktur. KL gør opmærksom på, at der allerede i dag fx er unge som er i risiko for hjemløshed, og hvor et herbergsophold ikke vil være gavnligt. Endvidere har Social- og Ældreministeriet åbnet op for refusion af bostøtten til borgere i udslusningsboliger, hvorved der er taget hensyn til det forebyggende perspektiv.

Dato: 15. august 2022

Sags ID: SAG-2013-05079
Dok. ID: 3240221

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

KL vil derfor opfordre til, at Social- og Ældreministeriet indtænker den forebyggende indsats i ordningen og åbner op for, at der også kan modtages refusion for bostøtten over for fx unge, der endnu ikke har taget ophold på et §110 tilbud.

Lovforslaget lægger op til, at det i forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanen skal afklares, om borgeren ønsker bostøtten skal leveres af §110 tilbuddet. En af begrundelserne for dette er, at grundet det lange ophold, har borgeren knyttet stærke relationer til medarbejderne på §110 tilbuddet. KL gør opmærksom på, at det fremadrettet må forventes at være mere begrænset, hvor stærke relationer borgeren kan nå at knytte til medarbejderne på §110 tilbuddet, idet tanken jo er, at borgeren kun skal opholde sig der i en stærkt begrænset periode. KL er derudover af den opfattelse, at der er behov for opstilling af nogle faglige kriterier og standarder for kvaliteten i arbejdet. Dette kunne fx ske via et tilsyn.

Det er positivt, at lovforslaget lægger op til en præcisering af målgruppen, og der er en vægtning af de akutte vanskeligheder, der skal være til stede for at tilhøre målgruppen for §110 tilbud. KL savner dog en uddybning af, hvad der skal forstås ved akutte vanskeligheder. Uden en sådan uddybning kan KL være bekymret for, hvorledes begrebet akut håndteres på de enkelte §110 tilbud, og at denne håndtering ikke vil føre til ændringer i praksis.

Lovforslaget åbner tilsyneladende op for, at lederen af et §110 tilbud kan tilbyde efterforsorg. Såfremt dette er korrekt opfattet, gør KL opmærksom på, at der ikke umiddelbart er hjemmel til, at lederen af et §110 tilbud kan bevilge efterforsorg.

Der er positivt, at der indføres en kommunal udskrivningsret såfremt visse forudsætninger er opfyldt. KL er også tilfreds med, at der oprettes et fast track i Ankestyrelsen, hvor uenigheder mellem kommunen og borgeren kan afgøres hurtigt. KL savner dog en præcisering i forhold til, om sagsbehandlingstiden indgår i de 120/90 dages 50% refusion.

KL er derudover bekymret for, at udskrivningsretten i et betydeligt omfang reelt ikke kan anvendes selvom kriterierne er opfyldt. Dette gælder i de tilfælde, hvor borgeren måske ikke ønsker at flytte tilbage til sin hjemkommune eller ikke ønsker den anviste lejlighed. Det, at borgeren til enhver tid kan optages på et §110 tilbud, sætter udskrivningsretten ud af kraft og vil kunne få betydelige økonomiske konsekvenser for kommunerne.

KL ønsker derfor en præcisering af, at såfremt borgeren ikke ønsker at benytte det tilbud kommunen har bevilliget, selvom Ankestyrelsen har afgjort, at tilbuddet er adækvat, skal der i disse tilfælde fortsat være 50% refusion under hele herbergsopholdet

KL er tilfreds med, at der kan opnås refusion for den hjælp borgeren evt. modtager på et §107 tilbud. Der er en række borgere, hvor det er nødvendigt med yderligere udredning og afklaring, før der kan træffes beslutning om, hvilket tilbud, der er bedst egnet for borgeren. Det er ikke i alle tilfælde, at denne udredning kan foretages i borgerens eget hjem. Det kan derfor undre KL, at der for den gruppe af borgere, som hidtil har opholdt sig på et §110 tilbud, og som har behov for yderligere udredning på fx et §107 tilbud, ikke

Dato: 15. august 2022

Sags ID: SAG-2013-05079
Dok. ID: 3240221

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

kan opnås refusion for den bostøtte, der efterfølgende tilbydes borgeren i eget hjem. KL er af den opfattelse, at der for denne gruppe af borgere bør gælde, at der kan ydes refusion for hjælpen i eget hjem efter udslusning fra et §107 tilbud.

KL er enig i, at det styrende element i arbejdet med boligplacering af en hjemløs borger, er handleplanen. Det er også det, som lovforslaget lægger op til. KL gør dog opmærksom på, at der kan være en diskrepans mellem retssikkerhedslovens §9, stk. 2, samt Ankestyrelsens praksis i forhold til, hvem der er handlekommune for borgere, der har ophold på et §110 tilbud og det der lægges op til i lovforslaget – at det er borgerens hjemkommune (betalingskommunen), der skal varetage udarbejdelsen af den styrende handleplan.

Som nævnt igennem hele høringssvaret, er KL positiv over for den reform af hjemløseområdet lovforslaget lægger op til. KL er enig i, at det fagligt er via Housing First hjælpen skal ydes. KL er dog bekymret for det tempo i sagsbehandling, som lovforslaget lægger op til. For at kunne leve op til lovgivningens intention, skal der ske en hurtig udredning af borgeren, en hurtig koordinering i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanen, der skal ansøges om boligstøtte hos UDK, der skal ansøges om og bevilliges midler til etablering af hjemmet og en lang række andre elementer.

KL er af den opfattelse, at lovforslaget ikke tager højde for de øgede omkostninger til administration, som lovforslaget lægger op til, og der derfor er behov for, at der sker en tilførsel af yderligere midler.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 15. august 2022

Sags ID: SAG-2013-05079
Dok. ID: 3240221

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: Vedr. Høring - hjemløserenormen – fortællingen om 90 dage.
Sendt: 04-07-2022 13:47

Kære Socialministerium

Vedr. Høring - hjemløserenormen – fortællingen om 90 dage.

Allerede nu er fortællingen i gang i kommunerne om, at borgeren kun kan bo i et 110 tilbud i 90 dage. Det er et narrativ, som lige nu skabes i kommunerne. Med udgangspunkt i de foreslåede ændring i lovgivningen er det derfor vigtigt at slå fast for borgeren kan godt bo længere på et botilbud, men at det efter 90 dage er kommunen selv som står for den fulde udgift til botilbuddet.

Samtidig er det vigtigt, at slå fast at udskrives borgeren efter 90 dage, så skal der være en bolig eller botilbud, samt der skal være udarbejdet en handleplan eller en helhedsplan for borgeren, hvorunder der skal tages stilling til en Housing first støtte person.

Jeg skriver dette, da sådanne 3 måneders regler også fandtes på hjemløseområdet i begyndelse af halvfemserne. Reglen fik enkelte botilbud til at udskrive borgeren efter 3 måneder, da reglen jo var sådan.

Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: Vedr. Høring -hjælpereformen og den gode indflytning
Sendt: 01-07-2022 07:22

Kære Socialministerium

Vedr. Høring -hjælpereformen og den gode indflytning

Det er positiv, at hjælpereformen lægger op til at borgeren bor kortere tid på 110 botilbuddet og der - i langt højere grad- lægges vægt på støtte i egen bolig.

Erfaringsmæssig ved vi, at overgange fra f.eks. Botilbud til bolig kan være svære og besværlige og erfaringsmæssigt går meget galt ved indflytninger.

Der bør derfor udarbejdes centrale retningslinjer for " Den gode indflytning", som giver borgeren ret til en række ting

Den gode indflytning betyder at:

- Borgeren har ret til indskudslån m.m.
- Borgen har ret til etableringshjælp
- Borgen har ret til at få hjælp til de administrative udfordringer f.eks. PBS af huslejebetaling, lys og varme regninger m.m.
- Borgen har ret til en støtteperson

Det bør samtidig overvejes, hvorledes det kan forebygges at gruppe af hjælpere kontanthjælpsmodtagere ikke bliver sanktioneret af et Jobcenter (beskæftigelsesforvaltning) på den del af kontanthjælpen, som betaler huslejen. Det har gennem årene været årsag til mange bliver smidt ud af deres lejlighed. En ting, som stadig sker.

For at forebygge en dårlig start i egen bolig bør disse ting være forudsætning for en god indflytning i egen bolig og vil kunne forebygge udsættelser

Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: Vedr. Høring-hjemløserereformen og sprog
Sendt: 01-07-2022 07:13

Kære socialministerium

Vedr. Høring-hjemløserereformen og sprog

På samme måde, som i et høringsvar jeg sendte til Socialstyrelsen, i forbindelse med **National handleplan mod hjemløshed**, vil jeg gøre opmærksom på at man bør bruge et sprog eller skabe et sprog for de mange engelske betegnelser, som er forbundet med Housing First. Alle støttepersonsordninger bør være danske betegnelser og Housing First bør også have en dansk betegnelse.

Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: Vedr. Høring - hjemløse reform- uddannelsesbehov
Sendt: 01-07-2022 07:07

Kære Socialministret

Vedr. Høring - hjemløse reform-uddannelsesbehov

Hjemløser reformen lægger op til at opholde på et 110 botilbud skal være kortere og akut karakter. Målet skal fra indskrivningen være, at borgeren skal ind i egen bolig. Samtidig skal der tages stilling til eventuel støtte i boligen.

Det betyder, at det social og pædagogiske arbejde på 110 botilbuddene skal udvikles og ændres. I dag præges det indholdsmæssige arbejde af omsorg, socialpædagogisk støtte og en stor rummelighed. Fremover skal opholdet i højere grad forberede borgeren i at klare sig i egen bolig - dog ofte med støtte.

På baggrund af den ændring bør der som en del af reformen være midler til at gennemføre en række uddannelsesmæssige aktiviteter for medarbejdere i boformerne.

Det kunne være undervisning i

- Housing first metoderne
- Ændring af det socialpædagogiske arbejde med fokus på at komme i egen bolig f.eks. bo træning, lære at skabe et hjem m.m.
- Undervisning om den " den gode indflytning."

Der bør sættes penge af til en sådan indsats.

Med venlig hilsen
Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: vedr. høringom ændringer i Lov om social service - hjemløserenformen
Sendt: 26-06-2022 12:49

Vedr. processen og høring

Jeg vil gerne rose Socialministeriet for den proces, som har været med udvikling af en hjemløserenform. Mange – herunder undertegnede – har været draget ind i processen i forbindelse med at socialministeriet har udformet hjemløse planen / hjemløserenformen.

Jeg finder det , som et udtryk for en åben forvaltningspraksis.

Samtidig er det positiv, at der er oprettet et partnerskab om hjemløseplanen/hjemløserenformen, som skal drøftet udviklingen i hjemløsheden i Danmark. Dagen efter første møde i partnerskabet kom så muligheden for skriftligt at lade sig høre til de foreslåede ændringer.

Samlet set: En god, åben og inddragende proces for denne reform

Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Til: Stine Højland Pedersen (sth@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: Vedr. høring om hjemløserenformen
Sendt: 26-06-2022 12:43

Vedr. høring om hjemløserenformen

I bemærkninger til de foreslåede ændringer til Lov om social service bruges ordet herberg mange gange. Da man gennemførte Lov om social service undgik man ordet herberg i ønsket om at skabe en afinstitutionisering af forsorgshjem og herberger. Man brugte ordet Boform.

Det er en overvejelse værd om hvilke ord man skal bruge i teksten og hvilke brug man skal bruges fremover. Når opholdet på et § 110 tilbud skal være kortvarigt skal der måske også arbejdes med det sproglige, så herberger fremover hedder f.eks. akutboliger eller noget der indikere midlertidighed og at der peger videre.

Vigtig kan det være at bruge nye ord til en ny retning f.eks. akutboliger, midlertidige boliger, ungdomsboliger, kollegium eller andet der peger videre fra tilbuddet

Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: Vedr. hjemløse reform og høring
Sendt: 26-06-2022 12:35

Kofoeds Skole har noteret, at der er høring om forskellige ændringer af Lov om social service, som en del af en hjemløse reform

Kofoeds Skole finder mange spændende elementer i aftalen og ser frem mod en realisering af mange af tiltagene. En forudsætning for, at gennemfører reformen er at der er tilstrækkelige med boliger.

I den store byer – Aarhus og København – er der stor mangel på boliger. Trods oprettelse af Fonden for blandede byer og trods en aftale med Staten og Københavns kommune, der gør det muligt at bygge flere almene boliger, så må man nok se i øjnene, at det tager tid og skabe det nødvendige antal boliger.

Vores erfaringer at det kan tage 3- 4 år for boligprojekter bliver vedtaget til at de bliver realiseret, da det skal gennem et relativt tungt forvaltningssystem for at blive godkendt.

Dette kan være et alvorligt problem for at realisere de foreslåede ændringer af Lov om social service.

Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: robert@kofoedsskole.dk (robert@kofoedsskole.dk)
Titel: Vedr. Kofoeds Skole og aftale om hjemløseområdet
Sendt: 26-06-2022 12:27

Til Socialministeriet

Vedr. Kofoeds Skole og aftale om hjemløseområdet

Kofoeds Skole har noteret, at der er indgået en aftale om *Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed og der nu er høring.*

Kofoeds Skole finder mange spændende elementer i aftalen og ser frem mod en realisering af mange af tiltagene.

Kofoeds Skole har en række botilbud for hjemløse (Lov om socialt service § 110). I daglig tale Kofoeds Skoles ungdomsboliger med 43 pladser jvf. driftsoverenskomst med Socialministeriet.

Kofoeds Skoles ungdomsboliger er - som det er socialministeriet bekendt - organiseret af en § 110 del, hvor de den hjemløse betaler sin opholdsbetaling. Der ud over betaler kommunen for den pædagogiske støtte i botilbuddet.

Det sker med hjemmel i § 85 i lov om Social service. Denne § 85 støtte er har ikke statslig medfinansiering.

Udgangspunktet for denne model har været med udgangspunkt i Lov om social service fra 1998, hvor socialministeriet formulerede at § 110 var "murstenene" (opholdsbetalingen) og den pædagogiske støtte i botilbuddene skulle være § 85.

Denne model har været gældende på Kofoeds Skole og i vores samarbejde med forskellige kommuner, der har haft borgere på Kofoeds Skoles ungdomsboliger.

Kofoeds Skole forsætter denne model. Kofoeds skole ser ikke at de tiltænkte ændringer på hjemløseområdet og i Lov om social service gør det nødvendigt at ændre denne model.

Robert Olsen
Forstander
Kofoeds Skole

Høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Social- og Ældreministeriet har den 23. juni 2022 anmodet Kriminalforsorgen om bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed). Nedenfor følger kriminalforsorgens bemærkninger.

Social- og Ældreministeriet foreslår bl.a. en præcisering af målgruppen for samt formålet med ophold på boformer efter § 110 i serviceloven. Det foreslås således, at servicelovens § 110, stk. 1, tilføjes, at der skal være tale om et akut behov for et botilbud.

Kriminalforsorgen skal hertil bemærke, at det bl.a. er en forudsætning for prøveløsladelse af dømte, at der er sikret "passende ophold" til den dømte, jf. straffelovens § 38, stk. 4. Hvis den dømte i forbindelse med en prøveløsladelse ikke har egen bolig til rådighed, kan vedkommende - efter en konkret vurdering af, om boligsituationen er passende - blive løsladt til fx boformer efter § 110 i serviceloven (herberg, forsorgshjem el. lign). For dømte, som hverken har egen bolig eller mulighed for at bo hos familie og venner under prøveløsladelse, vil der derfor være behov for et tidligt og tæt samarbejde mellem kommunerne og kriminalforsorgen om et akut behov for boligtilbud efter § 110 i serviceloven som forberedelse til prøveløsladelse.

Med venlig hilsen

Rikke Plauborg
Specialkonsulent

Københavns Kommunes hørings svar til lovforslag om lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed)

8. august 2022

Social- og Ældreministeriet har den 23. juni 2022 sendt et forslag om ændring af serviceloven i høring. Lovforslaget er en udmøntning af dele af de servicelovsinitiativer, der fremgår af "Aftale om etablering af fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed" indgået mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Kristendemokraterne og Socialistisk Folkeparti d. 26. november 2021.

1. Generelle bemærkninger

Københavns Kommune glæder sig over at have modtaget denne anden del af den lovgivningsmæssige udmøntning af den politiske aftale om Fonden for Blandede Byer.

Udspillet tager overordnet udgangspunkt i en faglig retning baseret på Housing First-metoden, der i høj grad er i tråd med Københavns Kommunes egen tilgang på hjemløseområdet, hvor der i forvejen arbejdes ud fra princippet om, at hjemløse borgere så vidt muligt skal tilbydes en bolig med den nødvendige støtte, frem for midlertidige tilbud. Københavns Kommune anerkender de gode intentioner i forslaget, og vurderer, at det fagligt set er den rigtige retning at gå.

Kommunen har med inddragelse af eksterne interessenter udarbejdet et udkast til en hjemløseplan, som skal danne rammerne for realisering i København af ambitionerne i den politiske aftale om Fonden for blandede byer, og som aktuelt er i politisk godkendelsesproces.

Det er en helt grundlæggende forudsætning for, at ambitionerne med omstillingen af hjemløseområdet kan indfries, at der er de betalbare boliger til rådighed, som er lagt til grund for lovforslaget og den indeholdte refusionsomlægning. I København er den helt centrale udfordring – også med de nye værktøjer og tilskudsordninger i aftalen om Fonden for blandede byer – at skaffe nok billige boliger.

Såfremt der ikke tilvejebringes et tilstrækkeligt antal billige boliger – eller hvis den foreslåede refusionsomlægning indføres hurtigere, end de billige boliger etableres – vil refusionsomlægningen medføre betydelige økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune, idet mulighederne for at flytte borgere i egen bolig vil være begrænsede samtidig med, at statsrefusion på herbergsophold bortfalder efter en relativt kort periode. Dermed vil det ikke være muligt at reducere omkostningerne til herberger i den takt, som umiddelbart lægges til grund i den politiske

Socialpolitik og Udvikling
Bernstorffsgade 17
1577 København V

EAN-nummer
5798009683052

aftale, som lovforslaget udspringer af. Der henvises til kommunens bemærkninger i Københavns Kommunes høringsvar til forslag til Lov om ændring af lov om almene boliger m.v. og lov om leje af almene boliger (Fonden for blandede byer og driftsstøtte) (bilag 1). Som det fremgår nedenfor, vurderes det, at refusionsomlægningen indføres hurtigere, end de betalbare boliger vil kunne etableres i Københavns Kommune.

Københavns Kommune bemærker, at den økonomiske kompensation i lovforslaget til at imødegå nedgangen i refusion for ophold efter § 110 kan fordeles via tilskud til kommunerne i en indfasningsperiode.

Kommunerne har i dag ikke mulighed for at styre kapaciteten og udgifterne på herbergsområdet som følge af selvmøderprincippet, private aktørers frie mulighed for at etablere pladser samt fraværet af fx takstloft eller nationale retningslinjer for serviceniveauet på et herberg.

Selv med forslaget om kommunal udskrivningsret til egen bolig og kommunernes mulighed for kapacitetsstyring via lukning af kommunens egne herbergspladser er der således risiko for, at der fortsat vil blive åbnet dyrere private pladser, hvilket i givet fald også vil indebære merudgifter for Københavns Kommune. Det er derfor vigtigt, at den nye model for kapacitetsstyring på området, som stilles i udsigt i den politiske aftale om Fonden for blandede byer, er til rådighed for kommunerne på det tidspunkt, hvor refusionsomlægningen træder i kraft.

Grundet styringsudfordringer henstilles der til, at kommunernes økonomiske kompensation fordeles gennem et direkte tilskud til kommunerne i indfasningsperioden. Tilskuddet kan fordeles med udgangspunkt i andelen af målgruppen, dvs. den faktiske andel af hjemløse borgere. VIVEs seneste hjemløsetælling fra 2019 viser, at Københavns andel af hjemløse borgere i Danmark er ca. 23 pct. Dette skal ses ift., at indbyggertallet udgør ca. 11 pct. af hele landet. Fordeles kommunernes kompensation via bloktilskuddet, vil Københavns Kommune dermed blive betydeligt underfinansieret, og refusionsomlægningen vil indebære væsentlige merudgifter for kommunen.

Samlet set vurderes det, at lovforslaget, særligt i forbindelse med indfasningsperioden, kan risikere at medføre betydelige omkostninger for Københavns Kommune.

2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i lovforslaget

§ 85a - Bostøtte efter Housing First støttemetoderne

Med lovforslaget foreslås det, at der som § 85 a i serviceloven indsættes en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko herfor, der har behov herfor på grund af særlige sociale problemer. Som stk. 2 foreslås, at kommunalbestyrelsen i afgørelsen efter stk. 1 skal

begrunde det, såfremt borgerens ønsker til leverandør af bostøtten, jf. den foreslåede § 142, stk. 4, ikke følges.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder det som udgangspunkt positivt, at bostøtten kan gives både til personer i hjemløshed og personer i risiko for hjemløshed, således at hjælpen efter Housing First metoderne ikke øremærkes borgere, der først har haft ophold på herberg.

Kommunen finder det imidlertid problematisk, at det foreslås, at refusionen på bostøtte efter § 85a kun kan gives til kommunens udgifter vedrørende borgere, der har haft ophold på en § 110-boform. Dette skaber en u hensigtsmæssig incitamentsstruktur og forekommer direkte kontraproduktivt ift. en målsætning om at forebygge hjemløshed, særligt for målgruppen af unge i risiko for hjemløshed, for hvem et ophold på herberg kan øge risikoen for social deroute.

Social- og Ældreministeriet sendte den 13. juni 2022 et forslag om ændring af almenboligloven, almenlejeloven og serviceloven i høring. Her foreslås det bl.a., at målgruppen for udslusningsboliger udvides, sådan at den fremover også omfatter kvinder på krisecentre samt borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig, *uanset* om disse borgere indtil anvisningstidspunktet har haft ophold på boformer efter servicelovens §§ 107 eller 110. Udslusningsboligerne kan dermed være et redskab til tidlig forebyggelse ift. at afværge truende social deroute og forebygge ophold på botilbud.

Der ses ikke at være nogen faglige argumenter for, at samme fokus på forebyggelse ikke bør gøre sig gældende ifm. refusion på herbergsophold, og Københavns Kommune vil derfor kraftigt opfordre Social- og Ældreministeriet til, at den samme forebyggende tilgang lægges til grund for § 85a og for den sags skyld også § 176a, således at der ikke skabes en u hensigtsmæssig incitamentsstruktur, der modvirker den klare faglige intention om at forebygge herbergsophold.

Det fremgår af lovforslaget, at det som led i udarbejdelse af borgerens handleplan skal afdækkes, om borgeren har et ønske om, at boformen efter § 110 i serviceloven leverer hele eller dele af bostøtten efter den foreslåede § 85 a til borgeren. Det fremgår dog ikke af forslaget, hvilke krav og retningslinjer der vil være gældende for de private leverandører, samt hvordan der vil blive ført tilsyn med den bostøtte, som de private boformer leverer. Det vil være hensigtsmæssigt – ikke mindst fra et borgerperspektiv – at der sikres et tilsyn med, at den faglige tilgang og kvalitet får en passende ensartethed. Der bør ligeledes sikres en ensartet tilgang til, hvornår et bostøtteforløb bør afsluttes.

Det fremgår af lovforslaget, at kommunerne skal afdække, om borgeren ønsker, at boformen efter § 110 skal levere hele eller dele af bostøtten.

Dette begrundes i lovforslaget med, at mange borgere i hjemløshed har en tryk og god relation til medarbejderne på boformen. Såfremt borgerne – som der lægges op til med omstillingen – fremover kun skal have herbergsophold af op til tre måneder, vurderer Københavns Kommune dog, at det fremover vil være begrænset, hvilken relation borgerne kan nå at etablere til medarbejderne dér.

Der bør endvidere sikres en form for kapacitetsstyring af området, når der er flere leverandører i spil til at levere bostøtten. Fx vil det være hensigtsmæssigt med en fælles vejledende pris for, hvad de evidensbase-rede bostøttemetoder bør koste at udføre pr. borger, som alle leverandører skal leve op til. Københavns Kommune vil opfordre til, at de konkrete krav i denne forbindelse beskrives nærmere i forarbejderne eller en medfølgende vejledning, herunder retningslinjer for den tænkte opgavefordeling og samarbejde mellem kommune og privat boform.

§ 110 stk. 1 - Målgruppe for herberg

Det fremgår af lovforslaget, at det i § 110, stk. 1, tilføjes, at målgruppen for ophold på boformer efter § 110 skal have et "akut" behov. Det betyder, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har akut behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder det positivt, hvis målgruppen for herberger defineres tydeligere.

Københavns Kommune anerkender det midlertidige aspekt af ophold på boformer efter § 110, men identificerer flere praktiske problemstillinger i forhold til overholdelse af bestemmelsen, som den er formuleret i lovforslaget.

Ministeriet skriver på side 15 i lovforslaget, at en præcisering af de akutte vanskeligheder, der skal være til stede for at være i målgruppen for ophold på boformer, vil kunne understøtte, at de borgere, der har et akut behov for et botilbud og aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp, kan få ophold. Betydningen af indførelsen af "akut" uddybes ligeledes i formulering på side 18, hvor ministeriet beskriver præciseringens betydning for vurderingen af målgruppen.

Københavns Kommune bemærker imidlertid, at det ikke fremgår, hvad loven forudsætter, der skal forstås ved "akutte vanskeligheder" eller et "akut behov".

Københavns Kommune efterspørger en præcisering af, hvordan botilbudslederen i vurderingen af, hvorvidt en borger kan indskrives på et botilbud efter § 110, skal vurdere, om de forhold, borger præsenterer, er akutte. Herunder om det er *forholdene*, som har forårsaget, at borgeren

er kommet i en situation, hvor borgeren ønsker at blive indskrevet på et herberg, der skal være akutte, eller om det er den *samlede situation*, borgeren står i på tidspunktet for henvendelsen, som skal være akut.

De borgere, der henvender sig på et botilbud efter § 110, vil ofte have mange sammenfaldende og komplicerede problemer, hvorfor det kan være vanskeligt at vurdere, om borgerens situation er akut. Dette vil særligt gøre sig gældende for de borgere, der – som forholdene er nu – har haft længerevarende eller mange på hinanden følgende ophold på en boform efter § 110.

Københavns Kommune kan være bekymret for, om indførelsen af "akut" i § 110 enten vil medføre, at en borgergruppe vil ende mellem to stole, idet deres situation ikke (længere) vurderes som værende akut, men ej heller ses egnede til andre mulige botilbud, eller at det i praksis vil være svært at afvise borgere, som ikke tilhører målgruppen for § 110, fordi det er vanskeligt at vurdere akutheden af en borgers udfordringer. Denne bekymring gør sig også gældende ift. kommunens mulighed for at udskrive borgere gennem den foreslåede udskrivningsret, hvor der lægges op til, at kommunerne kun kan udskrive borgere fra herberg, såfremt der foreligger en handleplan samt en anvisning til egen bolig med relevant hjælp og støtte eller botilbud efter §§ 107 eller 108. Det vil fx ikke være muligt at udskrive københavnereborgere på eksterne herberger, som kommunen efter lovens indførsel ikke vurderer til at have et akut behov, men som heller ikke vurderes at være i målgruppen for botilbud eller en almen bolig uden om de almene boligselskabers almindelige ventelister.

Københavns Kommune foreslår derfor, at der i lovforslaget kommer en yderligere præcisering af, hvordan akut-tilføjelsen skal vurderes i praksis, eller at akut-tilføjelsen til § 110-bestemmelsen sløjfes, da det allerede er indlejret i bestemmelsen, at der er tale om et midlertidigt ophold.

§ 110, stk. 2 - Ydelser i boformsbestemmelsen

Det foreslås, at der efter § 110 stk. 1 indsættes, som nyt stykke, at formålet med et midlertidigt ophold efter stk. 1 er at hjælpe personer med særlige sociale problemer over akutte vanskeligheder i overgangen til egen bolig og øvrig hjælp efter denne lov. Den aktiverende støtte og omsorg under opholdet må ikke erstatte øvrig hjælp og støtte efter denne lov.

Københavns Kommunes bemærkninger:

Københavns Kommune er af den opfattelse, at det i den kommende lovgivning bør fremgå eksplicit, hvis der indføres ydelser i visse af boformsbestemmelserne i servicelovens kapitel 20, som det fx er tilfældet med § 109-bestemmelsen om psykologhjælp. Det er ikke hensigtsmæssigt, hvis sådanne ændringer alene fremgår i de nyeste forarbejder til ændringslove.

Såfremt der indføres sådanne ændringer, bør det endvidere klart fremgå, hvilken form for ydelse, der er tale om, og hvordan ydelsen

adskiller sig fra servicelovens øvrige ydelser. Der bør endvidere indføres i bestemmelsen, at forstanderen tillægges afgørelseskompetence i forhold til bevilling af ydelse.

Under punkt 3.2.2.2., side 16, fremgår det, at: *“Som en del af opholdet på en boform efter servicelovens § 110 kan lederen beslutte at tilbyde borgeren efterfølgende hjælp (efterforsorg) i forbindelse med, at borgerne flytter i egen bolig, herunder f.eks. udslusningsboliger, jf. almenboliglovens § 63. Efterforsorg har som en del af det samlede ophold på en boform en midlertidig karakter og har til formål at understøtte en god overgang efter et ophold på en boform efter § 110 til en selvstændig tilværelse i egen bolig og til øvrig hjælp efter serviceloven f.eks. i form af bostøtte efter § 85, som visiteres af kommunen. Der kan være et sammenfald i karakteren af den hjælp, der kan gives som efterforsorg, og den hjælp, kommunen visiterer til efter servicelovens voksenbestemmelser, herunder særligt servicelovens §§ 83 og 85. Efterforsorg er således et supplement til den hjælp, kommunen visiterer borgeren til for at sikre, at vedkommende kan bo i og fastholde eget hjem, men efterforsorgen kan ikke erstatte den hjælp, som kommunen visiterer borgeren til.”*

Det bemærkes som det første, at der er behov for en mere tydelig skelnen mellem efterforsorg som en del af opholdet på en § 110-boform og støtte efter §§ 83 og 85, fx med mere konkrete eksempler på, hvad der kan ligge af aktiviteter i efterforsorg. Som det står nu, fremstår efterforsorgsbegrebet uklart. Det skaber desuden uklarhed i forhold til den samlede indsats til borgeren, når det er botilbudsforstander, der kan bevillige efterforsorg. Det bør ligeledes være tydeligt, hvordan efterforsorg medtænkes i refusionen, hvis den leveres i en længere periode, end der kan gives refusion til kommunen for udgifterne til den enkelte borgers ophold på herberg. Det bør ligeledes fremgå, om der stilles samme krav om anvendelse af Housing First metoderne til efterforsorgen, som der stilles til bostøtten til borgere, der er fraflyttet til egen bolig.

Københavns Kommune bemærker desuden, at der umiddelbart synes mangel på hjemmel til, at en botilbudsforstander kan bevillige efterforsorg.

Københavns Kommune er opmærksomme på Ankestyrelsens praksis, senest ved principmeddelelse 9-21, hvor efterforsorg behandles. Københavns Kommune er dog af den opfattelse, at indfortolkning af en ydelse i boformsbestemmelserne forudsætter klar lovhjemmel. Dette også henset til, at det fremgår af servicelovens § 3, at: *“Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov.”* Og videre i servicelovens § 110, stk. 3: *“Lederen træffer afgørelse om optagelse og udskrivning.”*

Der synes således ikke hjemmel i serviceloven til, at en forstander kan bevillige en ydelse, men alene optage og udskrive borgere fra § 110-boformerne.

§ 110, stk. 5 - Udskrivning fra boform

Det foreslås, at der i servicelovens § 110 indsættes et nyt stk. 5, hvorefter kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at udskrive en borger fra en boform efter § 110, stk. 1, såfremt at der foreligger en handleplan eller en helhedsorienteret plan for borgeren efter §§ 141 eller 142, og at der foreligger en anvisning til egen bolig eller visitation til et botilbud efter §§ 107 eller 108 Samt ved anvisning til egen bolig, at der er truffet afgørelse om hjælp og støtte i egen bolig, som modsvarer borgerens behov for at fastholde boligen.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune bemærker, at det er meget positivt, at kommunerne får udskrivningsret, og at der skal sikres botilbud eller bolig forinden udskrivningen. Københavns Kommune bifalder således muligheden for udskrivning for de tilfælde, hvor en borger ikke længere har behov for en § 110-boform, og hvor kommunerne tidligere har været bundet af forstanderens suveræne afgørelseskompetence.

Københavns Kommune ser dog en problematik i processen omkring boliganvisning.

Som bekendt er hjemløsemålgruppen en mobil borgergruppe, der ofte krydser kommunegrænser. Det følger af retssikkerhedslovens § 9, stk. 2, samt af Ankestyrelsens praksis, fx principafgørelse 88-13, at en borger, der tager fast ophold på et herberg i en ny kommune, skifter opholdskommune. Det betyder, at herbergets beliggenhedskommune som udgangspunkt skal træffe alle afgørelser for de borgere, der indfinder sig på herberg i kommunen, dvs. overtager ansvaret for borgeren. Eneste undtagelse herfor er serviceloven og finansieringsansvaret. Handlekompetencen efter serviceloven bevares, og finansieringsansvaret bevares således i tidligere kommune.

Lovforslaget er dermed ikke tydeligt ift. ansvar og rollefordeling ift. handleplan og anvisning af bolig.

Situationen kan illustreres ved et tænkt eksempel, hvor en borger flytter fra Kommune A og tager ophold på et herberg i Kommune B. Borger skifter dermed opholdskommune. Spørgsmålet er, om Kommune B dermed bliver beslutningsdygtig ift. almenboligloven, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1 og 2.

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt, hvis den kommune, hvor det enkelte herberg ligger, skal varetage opgaven med at anvise en bolig til borgere fra andre kommuner. Dette skal ses i lyset af, at der specifikt for København i forvejen er særlige udfordringer med at anskaffe tilstrækkeligt billige almene boliger. Derudover kan Københavns Kommune have en bekymring for, at kommuner, hvor der ikke ligger herberger, reelt ikke kan hjælpe hjemløse borgere fra egen kommune og bliver nødt til at afvente

fx Københavns Kommunes anvisning, og hvor reduktionen af statsrefusionen dermed ikke rammer den tilsigtede kommune.

Det synes ikke hensigtsmæssigt, at det er opholdskommunen, der skal tilbyde egen bolig, da opholdskommunen derved overtager det socialfaglige og økonomiske ansvar for borgeren, hvis ikke der samtidig bevilges boformslignende støtte fra den oprindelige kommune (retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, nr. 5). Selv hvis der bevilges støtte af den tidligere opholdskommune, vil den tidligere kommune kunne reducere støtten i en sådan grad, at den nye opholdskommune overtager borgeren.

En yderligere afledt problematik er, at de kommuner, der huser herberger, risikerer at skulle tage hånd om de personer, som takker nej til bolig, hvorefter der er risiko for, at de udskrives til gaden. I de situationer risikerer herbergskommunerne derved at overtage ansvaret for borgere, som den tidligere kommune ikke er lykkedes med at løfte, ligesom der skabes en uholdbar situation for den enkelte borger.

En mulig løsning, som bør overvejes, kunne være at lade anvisningsretten efter almenboligloven følge handlekompetencen efter servicelovens regler, og i retssikkerhedsloven tydeliggøre, at borgeren først erhverver ny handle- og betalingskommune, når borgeren har opnået en selvstændig tilværelse i egen bolig efter borgerens eget initiativ og uden støtte efter serviceloven.

Københavns Kommune bemærker derudover, at botilbud efter § 105 i almenboligloven eller skæve boliger ikke nævnes i forslaget. Kommunen antager, at disse boligformer er omfattet, hvilket gerne må tydeliggøres.

§ 142 - Krav om udarbejdelse af handleplan for borgere på herberg

Med lovforslaget foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan for personer, der opholder sig på en boform efter § 110.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder det positivt, at der stilles krav til udarbejdelse af handleplaner og anden dokumentation for borgere på herberg. Dette styrker borgerens retssikkerhed og muligheden for at samarbejde om borgerens sag.

Det er dog Københavns Kommunes vurdering, at en kvalificeret og samtidigt hurtig stillingtagen til herbergborgernes situation vil kræve tilførsel af myndighedsressourcer for at leve op til ambitionerne i forslaget. Der er således tale om yderligere krav til det eksisterende myndighedsarbejde i et hurtigere tempo, hvor der i forvejen fremadrettet skal stabiliseres, udredes, boligindstilles og visiteres til en relevant boligløsning og den konkrete bostøtte inden for de første 3-4 måneder af borgerens herbergsophold. Det vurderes derfor, at de afsatte midler til sagsbehandlingsressourcer er utilstrækkelige.

For at sikre, at kommunerne har de nødvendige betingelser for at leve op til de foreslåede nye lovkrav, bør der afsættes ekstra midler til at understøtte kommunerne i at tilpasse omlægningen af herbergsområdet, herunder midler til yderligere sagsbehandlingsressourcer.

Endvidere vil det være hensigtsmæssigt, at krav til handleplaner og dokumentation tilpasses, således at udredningen kan nås på den relativt korte tid, der er afsat.

§ 176a - Refusion på bostøtte efter Housing First støttemetoderne

Med den foreslåede bestemmelse i servicelovens § 176 a vil kommunens udgifter til bostøtte efter den foreslåede § 85 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, blive refunderet med 50 pct. i op til 2 år efter datoen for udskrivning fra boformen efter § 110 i serviceloven, ligesom refusionen vil opnås på udgifter til midlertidige ophold på tilbud efter § 107 i serviceloven i op til 6 måneder inden for en periode på 1 år efter udskrivning fra boformen efter § 110.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder det positivt, at det foreslås at indføre refusion på bostøtte i borgerens eget hjem.

Københavns Kommune bemærker dog, jf. også høringssvarets afsnit "Generelle bemærkninger" ovenfor, at det virker usammenhængende, at støtte efter § 85a foreslås at kunne tildeles både borgere i hjemløshed og borgere i risiko herfor, mens refusion på bostøtten efter samme paragraf kun gives for borgere, der bevilges bostøtten direkte efter udskrivning fra et herberg. Det vil være langt mere hensigtsmæssigt i et forebyggelsesperspektiv, at refusion på bostøtte også kommer til at gælde for borgere i risiko for hjemløshed, der ikke har haft ophold på herberg.

Set i et helhedsorienteret perspektiv vil det endvidere være hensigtsmæssigt, hvis refusionsordningen udvides til også at omfatte almindelig bostøtte, hjemmepleje eller hjemmesygeplejeindsatser til hjemløse borgere i egen bolig, da disse indsatser – ligesom bostøtte – bidrager til at fastholde borgeren i eget hjem.

Derudover bemærker Københavns Kommune, at hvor ICM og CTI-metoderne varetages af en bostøttemedarbejder, er ACT-indsatsen en teamorganiseret tværfaglig støtte med deltagelse af en bostøtte, sagsbehandler, rusmiddelbehandler m.m. Det fremgår ikke tydeligt af lovforslaget, hvorvidt den foreslåede refusion gives for hele ACT-teamet eller kun for ACT-bostøtten. Såfremt refusionen ikke omfatter hele ACT-teamet, er der risiko for, at ACT-indsatsen ikke implementeres fuldt ud, og at borgeren dermed ikke får den tilstrækkelige støtte.

Det bemærkes desuden, at der i forslaget kun ydes refusion på Housing First bostøtte i op til to år, men eksempelvis er ACT-støtte tidsubegrænset, og borgere kan potentielt modtage støtten over en lang årrække.

Der bør med ordningen være mulighed for en forlængelse af refusionen for de borgere, hvor det vurderes, at der fortsat er behov for Housing First-støtten ud over de to år. En sådan mulighed for forlængelse vil være gavnlig for borgerne, da kommunerne dermed vil få større incitament til at bevilge de længerevarende/tidsubegrænsede bostøtteindsatser. Det vil også give bedre sammenhæng til borgerne, der tilbydes en udslusningsbolig, hvor der er mulighed for at give huslejetilskud i op til fem år.

Det er på samme måde et opmærksomhedspunkt, at det af lovforslagets § 85a fremgår, at når kommunalbestyrelsen visiterer bostøtte efter § 85a inden borgerens udskrivning fra boformen efter § 110, refunderer staten 50 pct. af kommunens udgifter. Udgifter i forbindelse med bostøtte til borgere, der visiteres til et § 107-tilbud, og efterfølgende til en bolig med bostøtte efter § 85a, vil der således ud fra denne beskrivelse ikke kunne opnås refusion for.

Det vil dog både fra et fagligt og økonomisk synspunkt være oplagt at give kommunerne et endnu større incitament til at hjælpe de herbergsborgere, der visiteres til et ophold på et § 107-tilbud, hurtigt videre i egen bolig, ved at give mulighed for at opnå refusion på § 85a-bostøtteindsatser, når borgere visiteres videre fra et § 107-tilbud til egen bolig med Housing-First støtte.

Hvis borgere, der er visiteret fra et § 110-tilbud til et § 107-tilbud, efter et halvt år visiteres videre til egen bolig med § 85a-støtte, bør det fx være muligt at opnå refusion på bostøtten svarende til 1,5 år. Alternativt bør det være muligt at forlænge refusionsperioden for borgere visiteret til et § 107-tilbud til fx et år, så der i længere tid kan arbejdes med deres boevner og behov, således at der er brug for en mindre omfattende støtteindsats, når borgeren er klar til at flytte i egen bolig.

Af forslaget fremgår det endvidere, at udgifter til bostøtte inden for de første 2 år efter udskrivning fra en § 110-boform og udgifter til ophold i et tilbud efter § 107 i de første 6 måneder efter udskrivning fra en § 110-boform finansieres af kommunerne inden for de modgående mindreudgifter til ophold på tilbud efter § 110, og medfører ikke regulering af bloktilskuddet. Dette forudsætter dog, at kommunerne i endnu højere grad end i dag har mulighed for at styre kapaciteten på boformer efter §110. I forbindelse hermed forudsætter det samtidig, at efterspørgslen efter boformer efter §110 ikke er konstant som følge af, at udsatte borgere fortsætter med at komme ind fra gaden/bekendtes hjem, når der er en ledig plads på herberg.

Selvom kommunen som tidligere nævnt ser positivt på udspillet forslag om en kommunal udskrivningsret, er det derfor fortsat nødvendigt at fremhæve behovet for, at der i takt med indfasningen af refusionsomlægningen også indgår en tydeligere styring af herbergsområdet i forhold til kapacitet og serviceniveau (herunder via takstlofter), hvilket ikke er blevet adresseret i nærværende forslag. Det bemærkes i forlængelse

heraf, at Københavns Kommune gennem flere år har oplevet stigende udgifter på herbergsområdet, ikke mindst som følge af højere takster hos ikke-kommunale aktører.

I tilknytning hertil skal det bemærkes, at ved beregning af den almindelige omkostningsbaserede opholdstakst for et herberg er den årlige belægningsprocent en vigtig faktor for takstens størrelse. Jo højere belægning, jo lavere bliver taksten. Lovforslagets mangel på muligheder for at kunne udføre en generel kapacitetsstyring af både kommunale og private herbergspladser vil betyde, at belægningsprocenten løbende risikerer at falde for både de private og kommunale herberger, i takt med at reformen implementeres. Indtægtstab ved de tomme pladser kan kun finansieres ved at øge taksten, og dermed vil det resultere i betydelige merudgifter for Københavns Kommune og alle andre kommuner, når der ikke er nogen incitamenter for især de private herberger til at tilpasse kapaciteten, når behovet for herbergspladser falder.

§ 177 - Omlægning af refusionsordningen på hjemløseområdet

Det foreslås, at der i § 177 i serviceloven som et nyt nr. 6 indsættes en bestemmelse om, at staten refunderer 50 pct. af kommunens udgifter til ophold på boformer efter § 110 i serviceloven, herunder udgifter til bistands-, støtte-, beskæftigelses- og aktivitetstilbud m.v. i forbindelse med det midlertidige ophold på boformen, for borgerens ophold i 90 dage pr. løbende år fra datoen for første indskrivning.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune bemærker, at omlægningen fra herberg til egen bolig forudsætter, at der er tilstrækkeligt med betalbare boliger, og at disse tilvejebringes inden for en relativt kort periode.

Det er vurderingen, at refusionsomlægningen indføres hurtigere, end de betalbare boliger vil kunne etableres i Københavns Kommune. Det gælder både den midlertidige periode med 120 dage og den endelige med 90 dage. Primo 2022 var der ca. 360 borgere med et herbergsophold på mere end 120 dage i Københavns Kommune. Det er vurderingen, at en meget stor del af denne gruppe har behov for egen bolig med bostøtteindsatser. Det er samtidig vurderingen, at der er begrænsede muligheder for at etablere eller fremskaffe et tilstrækkeligt antal betalbare boliger på kort sigt, hvilket vil betyde store merudgifter for København som følge af refusionstab for netop den gruppe borgere, der som de første har behov for egen bolig.

At etablere og fremskaffe flere betalbare boliger i København vil tage tid, og det er vurderingen, at en længere refusionsperiode end de 120 dage pr. løbende år, som foreslås i indfasningen fra 2023-2025 ville gøre det nemmere for København og andre kommuner at lykkes med at fremskaffe flere meget billige boliger og dermed hjælpe borgere fra herberg videre i egen bolig.

Løsninger ift. tilvejebringelse af betalbare boliger bør i øvrigt tage udgangspunkt i boligmarkedet i den enkelte kommune. Udfordringerne

kan være vidt forskellige i storbykommuner og i landkommuner, og mellem Københavns Kommune og de øvrige storbykommuner mht. forskelle i presset på boligmarkedet og på prisniveauet. Det er vurderingen, at presset på boligmarkedet og prisniveauet er større i Københavns Kommune sammenlignet med både øvrige storbykommuner og landkommuner.

Øvrige bemærkninger

Etableringshjælp

Social- og Ældreministeriet sendte d. 13. juni 2022 et forslag om ændring af almenboligloven, almenlejeloven og serviceloven i høring (lovforslag om Udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.). Med lovforslaget foreslås det at give kommunerne mulighed for at afholde de nødvendige udgifter til indretning af bofællesskaber (i Københavns Kommune også kaldet deleboliger).

Det er Københavns Kommunes erfaring, at muligheden for at kunne indkøbe bl.a. de mest basale hvidevarer er helt afgørende for etableringen af deleboliger, da målgruppen for boligerne har lave ydelser og dermed oftest ikke selv har råd til at investere i fx komfur og køleskab. Denne udfordring gælder imidlertid også for målgruppen af borgere i hjemløshed, der anvises til en almen bolig gennem kommunens boligsociale anvisning. Derfor vil det være et vigtigt greb i arbejdet med at bekæmpe hjemløshed.

Københavns Kommune vil derfor opfordre til, at muligheden for at afholde nødvendige udgifter til indretning udvides til at gælde alle boliger, som kommunen anviser til, herunder også udslusningsboliger, og ikke kun deleboliger. Københavns Kommune ser i den forbindelse frem til at modtage den varslede kommende vejledning om brug af enkeltydelser ifm. etablering af eget hjem til borgere ramt af hjemløshed.

Det bemærkes endelig, at det vurderes at blive nødvendigt at øge kommunens kapacitet ift. det daglige samarbejde med de almene boligafdelinger. Dette er vigtigt for at sikre, at de boligområder, der anvises borgere til, fortsat er bæredygtige og velfungerende.

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

sthp@sm.dk
udsattevoksne@sm.dk

6. juli 2022

Sagsnr. 2021-8260, dok.nr. 574449 af den 23.6.2022

Høringssvar over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

LOCHI (Foreningen for ledere og chefer i offentlige hjemløshedsindsatser) har følgende bemærkninger til de foreslåede ændringer.

LOCHI støtter principielt, generelt og konkret det fremsendte lovforslag.

Ift. målgruppen og afgrænsning af denne finder LOCHI det aldeles nødvendigt, at målgruppeafgrænsningen ift. hjemløshed er så præcis som mulig. Erfaringen viser, at borgere optages på § 110 boformer med problemstillinger, der kun er tilgrænsende hjemløshedsproblemstillinger. Efter LOCHIs opfattelse har dette bl.a. bevirket en stigning i udbuddet af pladser, der ikke knytter sig til hjemløshed. En regulering af målgruppen er derfor særdeles nødvendig.

I aftalen mellem en række partier om en hovedlov, kaldet HOI, er målgruppen for borgere, der ”skal tilbydes en indsats” meget præcist defineret. LOCHI opfordrer til, at den samme præcision kommer til at gøre sig gældende for definitionen af hjemløshed og for borgere i risiko for at blive hjemløse.

Ift. optag kan det overvejes, om en kommune kan gøre indsigelse på optag og evt. få indsigelsen afprøvet i Ankestyrelsen i medfør af, at der kan være uenighed om optagelse, når lederen af boformen fortsat har retten til optag.

Det samme kan gøre sig gældende, hvis en borger efter udskrivning iht. handleplaner og på trods af adækvat støttemetode i egen bolig, alligevel forlader boligen og søger ophold på en § 110 boform. Her vil det være sagligt at skærpe kommunens indsigelsesret og give mulighed for en prøvning.

Ift. opholdet på § 110 boformen er det primære formål en analyse af, hvilken bolig borgeren skal have, og hvilken støtte borgeren skal have i boligen. LOCHI anbefaler i den konsekvens, at begrebet ”botræning” skrives ud af lovgivning og regelsæt. Botræning er ikke noget, der kan gennemføres på kort tid, dvs. indenfor refusionsperioden, men er et forhold, der skal arbejdes med kontinuerligt i egen bolig, hvorfor der skal være anerkendte støttemetoder i brug. Botræning skal derfor trænes i egen bolig og ikke på et forsorgshjem efter en trappetrinsmodel.

Ift. levering af ICM, ICT og M-ACT støtte og leverandører af denne, foreslår LOCHI, at hvis det ikke er handle- og betalingskommune, der leverer støtten, men en privat boform, så skal boformen eller leverandøren være akkrediteret til at levere støtten fx i form af en certificeringsordning med overvågning fra det Sociale Tilsyn eller Socialstyrelsen.

Det foreslås ligeledes at prisen på støttemetoderne underlægges et prisloft.

Erfaringen er, at der er divergerende opfattelser af, hvad de enkelte støttemetoder defacto indeholder. Der skal derfor være garanti for, at kommunen (hvis en anden leverandør end kommunen selv leverer støtten) rent faktisk leverer den støtte, der skal leveres, og at borgeren på den baggrund ikke får en mindre intensiv indsats end den nødvendige, fordi en udbyder af støtten ikke leverer den støtte, der skal leveres.

LOCHI støtter, at en afhængighed og en manglende motivation for behandling ikke i sig selv kan være ekskluderende for et optag på en § 110 boform. Dette knytter sig til, at opholdet på § 110 boformen jf. opholdsplanen, og som det er beskrevet i lovforslaget, primært knytter sig til udredning af støttebehov for borgeren i en kommende bolig, og hvilken boligtype borgeren skal have. Dertil knytter sig de forslag, der ligger ift. fonden for blandede byer, hvor diversiteten i boligudbuddene øges, hvorfor muligheden for at tilvejebringe boliger også vil øges betydeligt.

LOCHI stiller sig selvfølgelig til rådighed for yderligere udfoldelse og vil blot igen tilkendegive det positive i det fremsendte forslag set ift. at afhjælpe og nedbringe hjemløshed i Danmark.

Henvendelse kan ske til:

Bestyrelsesformand Jakob May jmay@aarhus.dk

Bestyrelsesmedlem Gitte Kromann Jacobsen gitte.kromann@svendborg.dk

Bestyrelsesmedlem Dennis Lindhardt Petersen denl-fb@aalborg.dk

Med venlig hilsen

Jakob May
Formand

Til: Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Fra: cliff@lavs.dk (cliff@lavs.dk)
Titel: SV: Høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen
E-mailtitel: SV: Høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen (SM Id nr.: 587731)
Sendt: 09-08-2022 10:17

Kære Stine Højland Pedersen

Landsforeningen af VæreSteder takker for høringen

Landsforeningen af Væresteder kan i store træk tilslutte sig høringsforslaget.

Dog synes vi, at der i lyset af, hvor store ændringer, lovforslagene vil afstedkomme både for hele hjemløseområdet og ikke mindst for de mange hjemløse, der i mange år har levet hele deres liv på herberger og boformer og i hjemløsemiljøer, det ville være en meget stor fejl ikke at medtænke, hvor de forhåbentligt tidligere hjemløse i fremtiden skal finde ind i nye og eksisterende fællesskaber.

Det mener vi er vigtigt, at der kommer opmærksomhed på, da det ikke bliver nævnt i lovforslaget.

Derfor lyder vores høringssvar, som følger:

Landsforeningen af VæreSteder tilslutter sig lovforslaget med følgende bemærkninger:

"Der er beskrevet i "lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022, som ændret ved § 41 i lov nr. 324 af 16. marts 2022 foretages følgende ændringer:" at

" I § 110 indsættes efter stk. 3, der bliver stk. 4, som nyt stykke:

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at udskrive en borger fra en boform efter stk. 1, såfremt der foreligger en handleplan eller en helhedsorienteret plan for borgeren efter §§ 141 eller 142"

og at

" »§ 142. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan for personer, der har ophold på en boform efter § 110.

Stk. 2. Handleplanen skal som minimum indeholde følgende:

1) Formålet med indsatsen.

2) Hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet.

3) Den forventede varighed af indsatsen.

4) Andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. "

Det er vigtigt at der i forbindelse med en udskrivning af en borger fra en boform til egen bolig, at der ligeledes tænkes ind i handleplanen eller i en helhedsorienteret plan, hvordan borgeren inkluderes i fællesskaber og aktiviteter uden for egen bolig, således lovgivningen også sikrer at vi når i mål med hensigterne fra "Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2022-2025" om at tidligere hjemløse borgere inkluderes i stærke lokale fællesskaber i forbindelse med deres nye boligsituation.

Landsforeningen af VæreSteder anbefaler, derfor at der i lovgivningen specifikt også nævnes under **§ 142 stk. 2, punkt 4: "aktivitets- og samværstilbud". "**

Med venlig hilsen

Cliff Kaltoft

Landsforeningen af VæreSteder | Karetmagervej 11, 1., 7000 Fredericia

E: cliff@lavs.dk | 7592 4000 | 2147 3965

Social- og Ældreministeriet

15. august 2022

Att. Stine Højland Pedersen

Høringsvar fra Psykiatrifonden vedr. udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Psykiatrifonden vil gerne takke for muligheden for at afgive udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed, men har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Direktør

Marianne Skjold

Til: Udsatte Voksne (udsattevoksne@sm.dk), Stine Højland Pedersen (sthp@sm.dk)
Cc: Hanna Giørtz Behrens (HGB002@POLITI.DK), kse-Koncernledsekr@politi.dk (kse-Koncernledsekr@politi.dk), Kimmi Torp (KTO010@POLITI.DK)
Fra: HZA001@politi.dk (HZA001@politi.dk)
Titel: SV: Høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen
E-mailtitel: SV: Høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen (SM Id nr.: 587731)
Sendt: 01-07-2022 09:09

Til Social- og Ældreministeriet

Rigspolitiet skal efter gennemlæsning meddele, at vi ingen bemærkninger har til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Hjördís Zachariasardóttir
Stud.jur.

POLITI

Rigspolitiet
Koncernledelsessekretariatet

Polititorvet 14
1780 København V

Telefon 24 44 12 54
E-mail hza001@politi.dk

Web www.politi.dk
Facebook facebook.com/politi
Twitter twitter.com/rigspolitiet

Fra: Stine Højland Pedersen <sthp@sm.dk>

Sendt: 23. juni 2022 13:51

Til: 3f@3f.dk; postkasse@advokatsamfundet.dk; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; aes@atp.dk; bdo@bdo.dk; info@bedrepsykiatri.dk; Beredskabsstyrelsen (email) <brs@brs.dk>; info@bikubenfonden.dk; bl@bl.dk; bkd@blaakors.dk; info@broen-danmark.dk; info@brugerforeningen.dk; info@brugernesakademi.dk; bupl@bupl.dk; info@sorgcenter.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bkf@bkchefer.dk; bf@boernesagen.dk; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; info@frivillighed.dk; crf@au.dk; csu@horsens.dk; jmh@rn.dk; Mette Hjære <mh@frivillighed.dk>; dlf@dlf.org; Danmarks Statistik <dst@dst.dk>; kontaktdanner@danner.dk; dommerforeningen@gmail.com; dch@dch.dk; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>; drc@drc.ngo; post@folkehjaelp.dk; dhf@danskhandicapforbund.dk; Dansk Industri <di@di.dk>; lt@dadl.dk; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; kontakt@dsfam.dk; administration@dsff.dk; info@psykosocialrehabilitering.dk; ds@socialraadgiverne.dk; dasys@dasys.dk; dsr@dsr.dk; mail@danskeadvokater.dk; Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>; Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; dsi@dsi.dk; suf@suf.dk; dch@dch.dk; dkr@dkr.dk; info@detsocialenetvaerk.dk; jura@dommerfm.dk; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; duf@duf.dk; mail@dukh.dk; kontakt@etiskraad.dk; fabu@fabu.dk; Henrik Kaustруп Pedersen <info@fadd.dk>; fh@fho.dk; kasserer@fs10.dk; bse@alkolinjen.dk; foa@foa.dk; fonden@socialtansvar.dk; Henrik Kaustруп Pedersen <info@fadd.dk>; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; lmlve@statsforvaltning.dk; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; kara01@frederiksberg.dk; ulladupont01@gmail.com; F&P Forsikring og Pension <fp@forsikringogpension.dk>; sek@fbu.dk; socialtilsyn@frederiksberg.dk; post@den.salvationarmy.org; frise@frise.dk; info@frivilligraadet.dk; socialtilsynsyd@fmk.dk; kontakt@gadejuristen.dk; ingeibsen@dadlnet.dk; kira@hjemtilalle.dk; socialtilsynnord@hoerring.dk; kommunal.hovedstaden@hk.dk; socialtilsynost@holb.dk; rene@husforbi.dk; kontakt@hojlokke.dk; info@humanrights.dk; sek@jordemoderforeningen.dk; kabs.city@glostrup.dk; kk@kirkenskorshaer.dk; post@kfuksa.dk; info@kfumsoc.dk; kl@kl.dk; ks@kofoedsskole.dk; Direktoratet for Kriminalforsorgen

HØRINGSSVAR VEDR. UDKAST TIL LOVFORSLAG OMLÆGNING AF INDSATSEN MOD HJEMLØSHED

Rådet takker for høringen og tilslutter sig lovforslaget med følgende bemærkninger:

Bemærkninger vedr. bostøtte til borgere i hjemløshed med særlige sociale problemer

1. I lovforslaget fremgår det, "at kommunalbestyrelsen kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko herfor."

Som det fremgår i lovforslagets bemærkninger bruges bostøtte metoderne fra Housing First i meget ringe udstrækning, på trods af at der længe har været kendskab til metoderne og evidens for deres effekt. Det bør ikke være et valg for kommunerne at give tilstrækkelig bostøtte til udsatte mennesker i hjemløshed. Samtidig bør refusionsordningen udvides, så den omfatter alle i hjemløshed eller risiko for det jf. bemærkninger til refusionsordningen.

Rådet anbefaler: at kommunerne forpligtes til at tilbyde specialiseret bostøtte efter Housing First til alle i hjemløshed eller risiko for hjemløshed. Det gøres ved, at lovforslaget omformuleres til "at kommunalbestyrelsen *skal* tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller risiko herfor."

2. I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at borgere får mulighed for at klage over bostøtte-afgørelser i Ankestyrelsen i et fast-track-system med en frist på otte uger.

Rådet glæder sig over, at borgerne får denne mulighed, men bemærker, at otte uger kan være for længe, hvis det skal sikres, at forkerte afgørelser ikke får den konsekvens, at mennesker ender på gaden igen.

Rådet anbefaler: at fristen gøres endnu kortere.

Bemærkninger til målgruppe for og formål med ophold på boformer efter §110 og udskrivning fra boformer efter §110

1. Lovforslaget præciserer, at formålet med boformer efter §110 er at hjælpe borgere der har særlige sociale problemer med akutte vanskeligheder i overgangen til egen bolig og øvrig hjælp efter serviceloven.

Det er Rådets opfattelse, at det på nuværende tidspunkt også er den målgruppe, der modtager hjælp på §110 tilbud.

Det er godt at få en præcisering af ansvars- og arbejdsfordeling mellem botilbud og kommuner, men Rådet vil understrege, at det vigtigste er, at der bliver taget ansvar for hjælp og støtte til socialt udsatte mennesker. Præciseringen må ikke betyde, at flere mennesker i hjemløshed går forgæves til boformer og i stedet bliver overladt til gaden. Der skal til enhver tid være akutte botilbud tilgængelige for alle mennesker i hjemløshed, herunder unge, ældre, kvinder og kønsminoriteter.

Rådet tilslutter sig præcisering vedr. målgruppe og formål med ophold på boformer efter §110 og anbefaler, at der evalueres på, om præciseringen får konsekvenser for mennesker, der søger indskrivning på §110 tilbud.

2. Lovforslaget giver kommunerne mulighed for at udskrive borgere fra herberg, såfremt der foreligger en anvisning til egen bolig eller botilbud efter §107 eller §108, og der er truffet afgørelse om hjælp og støtte i egen bolig, der modsvarer borgerens behov.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at udskrivning kun bør ske, når borgeren er indforstået med det og har vist det ved at underskrive en lejekontrakt. At en borger tidligere er blevet udskrevet af et herberg har ikke konsekvenser for borgerens mulighed for igen at lade sig indskrive på et herberg.

Rådet anbefaler: at lovforslaget præciseres, så det fremgår i selve loven, at der skal foreligge en underskrevet lejekontrakt til egen bolig frem for kun en anvisning. Samtidig understreger Rådet vigtigheden af borgerens samtykke og aktive deltagelse i arbejdet med at lave en handleplan og finde en god boligløsning.

Bemærkninger til krav om handleplaner for borgere på boformer efter §110

1. Lovforslaget indfører krav om, at kommunen udarbejder en handleplan for alle, der indskrives på et herberg. Kravet bliver omfattet af det kommunale tilsyns kompetence.

Det er i øjeblikket kun 28 pct. af mennesker i hjemløshed, der har en handleplan jf. lovforslagets bemærkninger. Forslaget sikrer, at der fremover bliver lavet en samlet plan for alle, der indskrives på herberg. Der stilles ikke krav om handleplaner for mennesker i hjemløshed, der ikke benytter herberger men fx sover på gaden.

Handleplanen skal ifølge lovforslaget så vidt muligt udarbejdes i samarbejde med borgeren. Rådet understreger, at det er vigtigt, at kommunerne strækker sig langt for at sikre borgerens involvering i udarbejdelse af handleplanen, så den bliver på borgerens egne præmisser, herunder at borgerens ønske til leverandør af bostøtte som udgangspunkt efterkommes.

Rådet anbefaler: at der udarbejdes handleplaner for alle, der er i målgruppen for §85a.

2. For nuværende udarbejdes der ikke kun for få handleplaner. I mange tilfælde er de handleplaner, der laves, indholdsmæssigt utilstrækkelige, hvilket også fremgår af lovforslagets bemærkninger.

Ofte er handleplanerne alene fokuseret på boligsmål og mangler et helhedsorienteret blik på borgerens sociale situation. Der indgår ikke nogle elementer i lovforslaget, der adresserer dette problem. Rådet understreger vigtigheden af at handleplaner er helhedsorienterede, og bl.a. også indeholder en vurdering af økonomiske vilkår og muligheder samt planer for, hvordan borgeren kan indgå i fællesskaber og opbygge sociale relationer, som det også fremgår af vejledningen vedr. handlingsplaner.

Rådet anbefaler: at også kvaliteten af handleplanen bliver omfattet af et tilsyn, der følger op på indholdet og arbejdet med handleplaner i kommunerne.

Bemærkninger til omlægning af refusionsordningen på hjemløseområdet

1. Lovforslaget ændrer den økonomiske incitamentsstruktur for kommunerne, så de fremover kun vil få statsrefusion for borgere indskrevet på §110 boformer i en begrænset periode. I stedet vil kommunerne kunne få 50% statsrefusion for bostøtteindsats efter den nye §85a i op til to år og til midlertidige botilbud i op til seks måneder til borgere, der udskrives fra et herberg. Refusionsperioden er den samme, uanset om der tildeles støtte efter CTI, ICM eller ACT-metoden. Det kan give et uheldigt incitament for kommunerne til at give støtte efter den mindst intensive og tidsbegrænsede CTI-metode fremfor at benytte de mere omfattende og tidsbegrænsede metoder. Hvis mennesker i hjemløshed får mindre bostøtte, end de har brug for, risikerer indsatsen at være forgæves.

Rådet anbefaler: at refusionen for de forskellige bostøtteformer differentieres, så kommunerne altid har incitament til at tildele den nødvendige bostøtte, og at der ikke er tidsbegrænsning på refusionen på tidsbegrænsede bostøtte metoder.

2. Lovforslaget vil give kommunerne økonomisk incitament til at tilbyde hjælp efter den nye §85a til borgere, der bor i midlertidige boform efter §110. For borgere der fx lever på gaden eller i er risiko for hjemløshed er der dog ikke refusion. Det betyder, at der kan mangle incitament til at hjælpe mennesker i hjemløshed, der fx sover på gaden og til at forebygge hjemløshed. Samtidig kan det give et uheldigt incitament til, at mennesker, der fx sover hos venner og bekendte, bliver indskrevet på herberg i stedet for at komme direkte i egen bolig. Dette vil være i strid med lovforslagets intention om, at færre skal bruge de midlertidige boformer.

Rådet anbefaler: at der indføres samme økonomiske incitament til at benytte §85a for alle borgere i målgruppen for denne.

Med venlig hilsen

Kira West
Formand for Rådet for Socialt Udsatte

Social- og Ældreministeriet
Att.: Stine Højland Pedersen

Sundholmsvej 34, st.
2300 København S

Tlf. 8993 7060
CVR. 2926 2403

sand@sandudvalg.dk
www.sandudvalg.dk

København 4. august 2022

Hørings svar til udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

SAND ønsker med høringssvaret at sætte fokus på de problematikker, der omfatter hjemløse og udsatte, når de benytter sig af de sociale tilbud i Serviceloven for at få hjælp og støtte til at komme videre i livet. Der er i den anledning flere væsentlige punkter i lovforslaget, som kan give anledning til bekymring.

Ind-og udskrivninger

Som beskrevet i lovforslaget er selvhenvender-princippet en grundlæggende rettighed borgeren har, for selv at kunne bestemme hvilken boform, man ønsker at benytte sig af, lige meget hvor i landet, man opholder sig og lige meget hvilken kommune, man er tilknyttet. Indskrivningen baseres på boformslederens faglige skøn alene, og de økonomiske vurderinger, kommuner altid gør sig, spiller ingen rolle i vurderingen. Selvhenvender-princippet skal også gælde i fremtiden, lægges der op til, men alene ved at give kommunen mulighed for at udskrive en borger, når en række forudsætninger er opfyldt, sættes det princip under et endnu større pres, end det allerede er.

I mange år har vi oplevet, hvordan kommunerne har prøvet at styre ind- og udskrivninger fra herbergerne, og truet herbergerne – og til tider gjort alvor af truslen - ved ikke at betale regningen, hvis ikke borgeren blev udskrevet. Det lykkedes desværre alt for ofte kommunerne at få deres vilje, fordi herbergerne ikke har ressourcerne til at tage kommunerne i retten for at få en sådan tvist afgjort.

Især har mindre og især private boformer været lette ofre for denne pression, fordi de ikke på samme måde, som store kommunale boformer, har økonomiske og juridiske muskler til at stå imod presset. De har ganske enkelt ikke råd til ikke at få betaling for borgerens ophold, og de har sjældent juridisk kompetence til at gå ind i juridiske slagsmål, selvom loven er på deres side. Denne praksis gælder både på §107 og på §110.

Det er helt grundlæggende, at juraen ikke må udmøntes på baggrund af økonomiske spekulationer fra kommunerne, og der er heller ikke nogen herberger eller kommuner der råber højt om denne problemstilling. Når en borger udskrives pga. en økonomisk tvist, er begrundelsen ofte, at borgeren

ikke er samarbejdsvillig, har opført sig truende eller noget helt tredje. Da der reelt ikke er nogen mulighed for at klage over afgørelser om udskrivninger, og fordi det relevante ministerium vender det blinde øje til, legitimeres praksis.

Ved at give kommunerne mulighed for at bestemme, hvornår en borger skal udskrives fra et herberg, gives de samtidig større indflydelse på hvem, der skal indskrives. Det vil føre til flere udskrivninger, stresse borgerne og give mindre tid til at lave en god faglig udredning på boformen. Netop den faglige udredning forsøgte man at styrke med hjemløsestrategien. Det synes omsonst, at man i et forsøg på at udbrede de bostøttemetoder, strategien også introducerede, underminerer herbergernes mulighed for at lave gode faglige udredninger.

Når man lægger udskrivningskompetencen ud til kommunerne, skal man samtidig være opmærksom på, at kommunernes formål altid har været at få hjemløse borgere i egen bolig. Som regel også før der tages stilling til om borgeren skal tilbydes et botilbud efter servicelovens §§107 eller 108.

Hvis man fejlplacerer borgeren i en bolig, opbygger borgeren en masse gæld til boligselskabet. De økonomiske incitament, der præsenteres i lovforslaget, vil føre til, at endnu flere, mod deres vilje, vil blive gældsats.

Som en borger skrev til SAND i sommerferien:

"Forsorgshjem truer borger til at underskrive lejekontrakt til lejlighed, ellers vil han blive smidt ud af stedet samme dag, han underskriver stærkt mod sin vilje, for alt han ønsker er at komme tilbage til livet, men nu lever jeg med extra stress over at blive truet, og er stadig rystet, samt forvirret og frygten om, at jeg kommer til at skyldes 21000 kroner, hvis jeg ikke får indskudslån."

Forsorgshjemmet har således allerede underlagt sig den kommunale logik, som lovforslaget forstærker.

Det værste, man kan sige til en hjemløs, der indskrives på en boform er, at han skal være ude igen om 3 måneder. Det er en psykisk overvindelse at henvende sig til en boform og bede om hjælp. De færreste er stolte af det, når de henvender sig på en boform. Når man så endelig kommer væk fra gaden og i faste rammer, falder der en sten fra hjertet. Det massive fokus, der nu vil blive på at få folk hurtigt videre, vil stresse den hjemløse og gøre det sværere at blive klar til livet i egen lejlighed, som citatet ovenfor også indikerer.

En hurtig løsning er ikke nødvendigvis en rigtig løsning.

Det er helt essentielt, at der kommer fokus på, hvornår betingelserne for kommunens udskrivning er opfyldt og hvad borgerens mulighed for at medvirke til valg af bolig, valg af bostøtte og indflydelse på handleplanen er. Vi risikerer, at kommunen og herbergerne dikterer hvilken løsning, der passer til borgeren og udskriver borgeren mod vedkommendes vilje, hvilket blot vil få borgeren til at søge ud på gaden igen eller tilbage på herberget, som "tvinges" til at afvise borgeren, fordi kommunen har opfyldt betingelserne for, hvornår den kan udskrive en borger.

Samarbejde mellem herberg og kommune - handleplan

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der er gjort overvejelser i forhold til kommunernes udfordringer med at følge op på en borger og en borgers behov for hjælp, når man anvender selvhenvender-princippet som hidtil. Hvis kommunerne havde en praksis, som gjorde, at de handlede på herbergets oplysning om, at en borger var indskrevet, ville man også hurtigere kunne afklare deres hjælpebehov. Men som det er nu, er det en prioritering kommunerne har foretaget, fordi lovgivningen er uklar i forhold til den hjælpeforpligtelse, kommunerne har. Herberget skal meddele betalingskommunen, at en borger er indskrevet indenfor 3 dage. Det bør også være en forpligtelse for kommunen at igangsætte handleplansarbejdet indenfor f.eks. 3 uger.

Handleplanen tillægges stor betydning i den politiske aftale. I lovforslaget lykkes det imidlertid ikke at gøre det klart, hvilken betydning handleplanen har og hvordan borgeren skal deltage i handleplansarbejdet. Der genbruges nuværende formuleringer, som ikke har ført til at kommunerne har opprioriteret handleplansarbejdet. Det er alene hyrdebrev og aftaler med kommunerne ifm. med hjemløsestrategien og dennes reminiscenser, der har gjort at andelen af handleplaner er steget.

Hjemløse føler i alt for lille omfang, at handleplanen er et gensidigt bindende dokument. For dem er det oftest blot endnu et redskab, kommunen bruger til at tvinge dem til at gøre noget, de egentlig ikke mener, vil gavne dem eller de er klar til. I lovforslaget er det således også kun kommunen, der skal vurdere om handleplanen skal revideres.

Den hjemløses mulighed for at revidere eller afvise handleplanen omtales slet ikke. Ej heller muligheden for at klage over handleplanen og de fremtidige ydelser - eller mangel på samme - den omhandler. Vi frygter, at den hjemløse glemmes i samarbejdet mellem kommune og herberg, hvor kommunen ensidigt har fokus på at få boligplaceret borgeren hurtigst og billigst.

Væsentlige forhold, handleplanen skal tage fat i, og som fremhæves i den politiske aftale, omtales ikke. Det er essentielt – det understreges også i den politiske aftale - at kommunerne i højere grad skal til at bruge muligheden for at give enkeltydelser og etableringshjælp. I respekt for både den politiske aftale og den hjemløses muligheder for at skabe sig et hjem i den anviste lejlighed, bør det uddybes, hvordan etableringshjælp, indskudslån og bostøtte skal gå hånd i hånd i handleplansarbejdet, hvis omlægningen skal lykkedes.

Vi frygter, at den skitserede arbejdsdeling mellem kommune og boform vil give mere magt til kommunerne og hermed udhule boformernes faglighed yderligere, fordi kommunen i endnu højere grad vil se en borgers ophold på en boform som et nødvendigt onde, frem for en mulighed for at få et relevant socialpædagogisk forløb for den hjemløse, og en god faglig udredning til gavn for handleplansarbejdet.

Det betyder også, at kommunerne i endnu mindre grad vil visitere borgeren til ekstra ydelser, mens de er på boformen. I dag gives der meget sjældent støtte

efter andre bestemmelser i Serviceloven til personer, der opholder sig på en boform, fordi loven er uklar. Den uklarhed kommer man ikke til livs med forslaget.

Bostøtte

Hvordan sikrer man den nødvendige kvalitet i bostøtten?

Der nævnes fire forskellige bostøttemetoder, der kan gives statsrefusion til. Oprindeligt var det kun 3, men fordi kommunerne var for nærige til at bruge ACT, har man opfundet en ny og billigere udgave. Der vil formentligt også blive opfundet en CTI light metode, ligesom man kan forestille sig, at der kommer andre bastard-metoder på markedet, som vil påberåbe sig at være udsprunget af Housing First tankegangen.

Vil disse også kunne praktiseres af kommunerne med statsrefusion? Vil der være kontrol med, at kommunerne ikke udvander metoderne? Hvilke krav er der til fideliteten? Hvilke sanktionsmuligheder har ministeriet, hvis kommunerne misrøgter metoderne?

Den mest anvendte bostøtteform under Housing First-hatten er CTI. Denne lever ikke op til principperne i Housing First "filosofien" idet den er tidsbegrænset. Man kan ikke på forhånd vurdere et støttebehov 9 måneder ud i fremtiden. Grundtankerne med ydelserne på det sociale område er, at der skal bevilges en ydelse ud fra et aktuelt behov. Det kan ikke på forhånd afgøres om en borger har nået de opstillede mål med bevillingen. Kommunen er forpligtet til løbende at sikre, at borgeren er i mål, jævnfør SEL §148 stk. 2. Men netop fordi kommunerne er sluppet afsted med at omgå loven og kan afgrænse ydelsen, er CTI den foretrukne bostøtteform.

Det konstateres, at hjemløse bevilges ICM og CTI, selvom et større bostøttebehov er til stede. Hvis man vil have kommunerne til at bruge ACT, skal man differentiere refusionen på bostøttemetoderne. F.eks. 70 procent på ACT, 50 procent på ICM og 30 procent på CTI. Ellers vil denne tendens kun forstærkes.

Housing First tilgangen lægger vægt på bl.a. borgerens selvbestemmelse og frie valg. Det bør også gælde boligen. Det er uklart hvad en "egnet bolig" er. Vi har eksempler på, at kommunerne anviser borgere en mere eller mindre tilfældig bolig. Helsingør Kommune anviste systematisk hjemløse værelser i en nedlagt børnehaven, som ikke var godkendt til beboelse. Først da SAND løftede historien i medierne blev det stoppet.

Den hjemløse bør have ret til at klage over den anviste bolig, hvis vi skal stoppe det ensidige fokus på økonomi, som Socialministeriet godt ved kommunerne har. Det er også derfor, der lægges så stor vægt på at bruge økonomiske incitamenter til at omlægge hjemløseindsatsen. Lad også retssikkerheden være et bærende princip.

Retssikkerhed og klagemuligheder

Ankestyrelsen har tydeligt tilkendegivet med principmeddelelse 3.22, at man ikke vil, eller kan, omgøre boformers eller kommunernes faglige vurderinger vedrørende udskrivninger fra boformer (både §107 og §110).

Derfor vil Ankestyrelsen heller ikke være den rigtige instans til at behandle klager vedrørende bostøtte, som er det eneste, man kan klage over i lovforslaget.

Der kan ikke klages over kommunens valg af bolig eller over handleplanen.

Det er i sig selv en forringelse af hjemløses retssikkerhed.

Det er velkendt – også for ministeriet - at Ankestyrelsen kun ser på processen i en sag og ikke forsøger at afdække det faktuelle behov for hjælp for borgeren ved f.eks. at partshøre borgeren. I praksis henholder Ankestyrelsen sig alene til kommunale notater, som i udgangspunktet må anses som partiske. Vi ved også, at mange af dem, der skriver sagsnotater, ikke har faglige forudsætninger for at gøre det. Det gælder både på boformer og i kommunerne.

Hjemløse vil i praksis aldrig få medhold i en klagesag vedrørende bostøtte.

Ankestyrelsen vil sige, at den ikke har kompetencen til at ændre et kommunalt skøn, da det er kommunen, der er tættest på borgeren og kommunen, der har forestået handleplansarbejdet. Ankestyrelsen vil kun se på om de formelle krav er overholdt. Desuden er Ankestyrelsens sagsbehandlingstider alt for lange til at hjemløse vil finde det attraktivt at bruge ordningen. 8 uger i en fasttrack er også alt for lang tid for en hjemløs.

Lovforslaget nævner heller ikke noget om, at en klage over bostøtte kan have opsættende virkning. Hvis en borger f.eks. anvises en lejlighed og samtidig bliver visiteret bostøtte, kan borgeren, ifølge lovforslaget, udskrives.

Hvis borgeren klager over bostøtten og gerne vil blive boende på boformen til klagen er blevet behandlet, skal det skrives ind i loven. Hvis borgeren fx mener, at den rette bostøtte for ham, kun kan gives på en §108 boform, vil han altså skulle runde en lejlighed – og dermed betale indskud – på vejen til en §108 boform. Hvis Ankestyrelsen ikke vil give klagen opsættende virkning, må borgeren enten forlade boformen eller flytte i egen lejlighed. Hvis borgeren vinder sagen, skal kommunen endnu engang visitere borgeren til enten mere støtte eller til en §108 boform. Når sagen når dertil, kan borgeren være et helt andet sted i landet, samtidig med, at han skylder en masse penge for et indskud i en lejlighed, der ikke var egnet, fordi der ikke var tildelt relevant bostøtte.

Det skal præciseres yderligere, hvilke rettigheder borgeren har.

I nærværende forslag vil borgeren ikke have nogen rettigheder.

I SAND kæmper vi allerede for indeværende med uretmæssige bortvisninger fra boformerne.

Som tidligere nævnt, mener Ankestyrelsen ikke, at bortvisninger grundet opførsel hører under Serviceloven og at de dermed ikke kan behandle den slags klager. Vi har set eksempler på tvungen stoftest og pustepøver, udsmidning fordi borgeren pædagogisk ikke kunne hjælpes, udsmidning fordi borgeren var for psykisk syg (udsmidning til gaden), fordi oprydning på værelse ikke var god nok, folk der har forsvaret sig mod vold mv. Området er fuldstændig ukontrolleret.

Hvis denne reform virkelig skal hjælpe hjemløse og give dem mulighed for at få indflydelse på deres eget liv, skal der laves en ny lovgivning på området, som mere eksplicit pålægger Ankestyrelsen alle typer af klager om udskrivninger/bortvisninger fra boformer.

Der bør samtidig være fokus på kommunernes omgæelse af loven. Flere undersøgelser har vist, at kommunerne ikke anvender reglerne efter hensigten. SAND foreslår, at der laves en forvaltningsdomstol.

Derudover har vi herberger, hvor lederne ikke kender de forpligtelser, de er underlagt fx i forhold til vejledning om opsættende virkning, klagevejledning generelt, skriftlige afgørelser mv. hvilket gør, at borgerne på det her område ikke får muligheden for at udnytte de rettigheder, de har.

SAND foreslår, at ledere og frontpersonale med ind-og udskrivningskompetence skal bestå et obligatorisk juridisk kursus, hvor reglerne for ind- og udskrivning, samt klagereglerne forklares. Herunder hjemløses ret til at bede om at en klage giver opsættende virkning.

Vi må desværre også konstatere, at der, især blandt ledere af kommunale boformer, ikke er et armslængdeprincip mellem kommune og boformsledere. Det betyder bl.a. at boformslederen ikke kan stå på deres ret til at ind- og udskrive borgeren. De er forpligtet til at gøre som kommunen siger, hvis de vil blive i jobbet. Nærværende lovforslag vil forstærke denne udvikling. Som tidligere nævnt, gør kommunerne allerede nu en del for at stække ind-og udskrivningsretten for boformslederen.

Misforståelse af den politiske aftale

Lovteksten gengiver ikke den politiske aftalt loyalt vedrørende den ene af de tre forudsætninger, der skal opfyldes, før kommunen kan udskrive en borger fra en boform. I den politiske aftale står der at:

"Handleplanen skal danne grundlag for dialog mellem kommunen og borgeren og dermed bidrage til, at borgeren er grundigt informeret om bolig- og støtteløsningen, når borgeren vælger at underskrive en lejekontrakt.

Handleplanen og en underskrevet lejekontrakt fungerer dermed som forudsætning for, at kommunen kan udskrive borgeren til egen bolig med støtte eller et andet egnet botilbud."

I lovforslaget er formuleringen anderledes vag:

"En kommunal udskrivning fra en boform efter § 110 bør kun ske, når borgeren er indforstået hermed. En underskrevet lejekontrakt vil være udtryk for, at borgeren er indforstået med udskrivningen fra en boform efter § 110 i det tilfælde, at borgeren skal i egen bolig."

Det krav politikerne blev enige om, er blevet til en *bør* – bestemmelse, som bestemt ikke sikrer hjemløse nogen indflydelse på, hvor de gerne vil bosætte sig og samtidig tilsidesættes deres retssikkerhed. Netop borgerens selvbestemmelse og indflydelse på eget liv er kerneelementer i en Housing First tilgang.

På side 47 skriver I, at der er to forudsætninger, der skal være til stede for at udskrivningsretten for kommunen træder i kraft. På side 49 omtales handleplanen som den ene af de to forudsætninger, der skal være til stede for at kommunen kan udskrive en borger fra en boform. I det politiske forlig er der udtrykkeligt nævnt tre forudsætninger. Om det er den underskrevne lejekontrakt eller om det er kravet om tildeling af bostøtte, man forsøger at komme til livs, står hen i det uvisse.

Handle-og betalingskommune problematik

Lovforslaget behandler ikke den handle – og betalingskommune – problematik, der vil ramme hjemløse, der ikke ønsker at bosætte sig i hjemkommunen. Det er højst usandsynligt at en opholdskommune, der ikke er betalingskommune for en borger, vil anvise en lejlighed til borgeren. Borgere, der ikke vil vende tilbage til et misbrugsmiljø, til gammel gæld, dårlige minder og som har brug for en frisk start et andet sted i landet, vil ikke kunne få hjælp fra kommunen til det. Som anført tidligere, er det uklart hvilken rolle handleplanen spiller og især hvilken juridisk vægt den har for den hjemløse. Hvis borgeren tydeligt tilkendegiver, at han ikke vil benytte sig af en anvist bolig i hjemkommunen, og en bør-bestemmelse erstatter den politiske aftales krav om lejekontrakt vedtages, har kommunen så fundet en "egnet bolig"? Giver borgerens beskrivelser af ønsket om en bolig andre steder end hjemkommunen ham en mulighed for at sige, at handleplanen ikke er gyldig og derfor ikke kan siges at være lavet? Vi ved det ikke og vi må antage at Ankestyrelsen ikke vil tage stilling til det. Retfærdigvis må det siges, at lovgiverne heller ikke gør det let for dem, da det ikke er beskrevet.

Unge hjemløse

I en del år har man fra lovgivers side forsøgt at holde unge hjemløse under 24 år fra at blive indskrevet på §110 boformer. Ønsket går igen i dette lovudkast. Der er også gode erfaringer med at give unge en Housing First inspireret indsats. Bl.a. fordi de ikke har været så lang tid i hjemløshed og derfor ikke har haft tid til, at deres problemer eskaleres. De unge kan i langt højere grad plukkes direkte fra gaden eller fra en vens sofa og sættes i en lejlighed med relevant støtte, men fordi fokus er på at få nedbragt antallet af forsorgshjemspladser, kan de unge ikke tilgodeses. Det økonomiske incitament i lovforslaget gør at unge nu "opfordres" til at komme på en boform, for ellers er der ikke refusion på de famøse bostøttemetoder.

Lars Benjaminsen har en forhåbning om at man kan bruge de Housing First inspirerede bostøttemetoder præventivt. F.eks. ved at visitere en ung, der har problemer til §85 a - støtte. SAND frygter, at der i kommunerne vil være ensidigt fokus på at bruge §85 A - støtten til at få folk ud fra boformerne, og at kommunerne derfor ikke vil benytte metoderne under Housing First til relevante borgere, men kun til borgere, de kan få refusion for.

Målgruppedefinition

Stramningen af målgruppedefinitionen gør, at der er flere mere belastede borgere, der vil blive afvist på boformerne. Det er borgere, der har brug for tilbud, der kan yde mere hjælp end et §110 tilbud.

Den stramning har vi allerede set. Det betyder, at de borgere der har allermest brug for hjælp, afvises på boformerne. De henvises enten til natherberger eller til gaden. Det er de borgere, der typisk allerede har svært ved at henvende sig til kommunen. Måske opholder de sig slet ikke i deres hjemkommune eller det er uafklaret, hvilken hjemkommune de har.

Vi har ligeledes set en klar tendens til, at herbergerne i stigende grad smider borgere, de ikke kan håndtere ud. Lidt firkantet sagt, er det borgere, der må formodes at være målgruppen for §107 eller §108. Men boformen henviser dem ikke til kommunen. Det gode samarbejde mellem kommune og boform om en borger, der lægger til grund for "den gode udskrivning" eksisterer ikke i dag. Og det vil næppe forbedre relationen, at kommunernes magt til at styre ind- og udskrivninger øges.

På den ene side ønsker man at øge kommunens incitament til at henvise hjemløse til en §107 boform. På den anden side vil man stramme målgruppebestemmelsen, så borgere med større støttebehov end §110 boformer kan honorere, slet ikke skal ind på boformerne. Kommunerne vil ikke visitere borgere til §107 medmindre de har været på en §110. §110 boformerne vil samtidig ikke tage "§107 – borgere" ind.

I praksis vil det betyde, at vi vil få flere gadesovere og deres problemer vil eskalere yderligere.

Vi bliver nødt til at sikre, at boformerne tager borgerne ind og herefter, i samarbejde med den relevante kommune, finder et passende tilbud til borgeren, som systemet oprindeligt er tænkt. Det første man kan gøre, er at slette ordet "akut" og dertil hørende forklaringer.

Det er uklart, hvad lederen på en §110 boform har kompetence til. Det bør være mere tydeligt. Det understreges f.eks. i teksten, at alle andre muligheder skal være udtømt før en borger tager ophold på en §110 boform. En borger, der opholder sig i egen bolig og har akut brug for at komme tilbage på boformen, fordi han er ved at drikke sig ihjel og kun føler sig tryk på boformen, er allerede nu et stridspunkt mellem kommune og boform. Mon ikke kommunen vil sige, at borgeren først lige skal i ambulans behandling, visiteres til døgnbehandling eller bostøtte. En sagsbehandling, der både kan trække i langdrag og ende med et afslag. Borgeren vil for længst have drukket sig ud af boligen. Forsøget på at skærpe målgruppen, gør at retten til at henvende sig til en boform udhules.

Denne lovgivning vil forstærke en allerede negativ udvikling om at undlade at hjælpe dobbeltdiagnosticerede, påfaldende psykisk syge og andre, man på dagen ikke lige mener, man vil indskrive.

Skal målgruppebestemmelsen skærpes, kræver det både et grundigere forarbejde, en større volumen på §107 området og §108 området, en hurtigere og anderledes visitationsproces til disse, større volumen i psykiatrien og bedre samarbejde mellem denne og hjemløseområdet.

Desuden er det altafgørende, at der insisteres på at et akuttilbud skal gives så snart der visiteres til det. I dag er der flere kommuner, der har ventelister på både §107 og §108 tilbud.

Center for Menneskerettigheder påpegede for mange år siden, at dette er et brud på borgernes retssikkerhed.

Det der ikke nævnes

Når man har et givent fokus, er der fare for at man glemmer alt det, der ikke er i fokus. Det er også tilfældet her. Som vi har mere end antydnet, er der truffet et valg om at hjemløse har det bedst i egen bolig. Det er også rigtigt for langt de flestes tilfælde, men vi savner nogle beskrivelser af hvordan hjemløse, der ikke passer ind i en bolig, kan få tilgodeset deres behov og ikke bliver presset ind i egen bolig, man kan visiteres til §108 eller leve på helt nye og alternative måder.

Det valgte fokus og dets implikationer vil betyde, at antallet af gadehjemløse vil stige, og at deres mulighed for at blive indskrevet på et herberg forringes.

De funktionelt hjemløse vil være ekstremt udsatte, da de ikke kan være hjemme, men heller ikke har retten til at være på et herberg på grund af at kommunen har gjort som loven siger.

Hverken i denne lovgivning eller i Boligministeriets lovgivning beskrives hvordan de socialfaglige kompetencer sikrer en faglig kvalificeret vurdering af kommunernes handleplaner (ikke at forveksle med §141 handleplaner) for at opnå støtte til tilskud til boliger.

Sagsbehandlingstider

På nuværende tidspunkt er der ikke, i lovgivningen, fastsat sagsbehandlingstider, som kan sikre en smidig overgang fra herberg til bolig og/eller en hurtig klagesagsbehandling. Det er op til kommunen, hvor hurtigt de kan behandle ansøgninger og ofte overholdes disse sagsbehandlingstider ikke. Vi finder det urealistisk, at kommunerne tilfører området de nødvendige ressourcer til at få sagsbehandlingstiderne nedbragt. At nedsætte refusionen til 90 eller 120 dage, vil være til stor skade for hjemløse med komplekse problemer. Kommunerne har overordentligt svært ved at arbejde på tværs af forvaltningerne.

Hvis man ikke sikrer, at der sker hurtig behandling og visitering af disse sager, samt sikrer en hurtig klagesagsbehandlingstid, vil alt det arbejde, vi sigter mod være spildt. Både de unge, midaldrende og ældre har behov for hurtig hjælp

hvis behovet opstår, når de er visiteret til en bolig via Housing – First princippet. Denne hjælp er ikke sikret hurtigt nok i den nye aftale, selvom det er en af grundpillerne i de problemer der hidtil har været på udsatteområdet.

Det kan nævnes, at der er 8 måneders ventetid på behandling af ansøgning om socialpædagogisk støtte i Aarhus. I Københavns Kommune er der kortere ventetid, men venteliste på at få tildelt bostøtte, da de mangler/ikke prioriterer den socialpædagogiske støtte. Hvordan skal denne praksis kunne forenes med den hurtige intensive indsats som hensigten med de nye lovændringer er?

Kapacitetsproblemer

Alt for mange hjemløse afvises i dag på §110 boformer, fordi der ikke er pladser nok. Tilsvarende problemer er der på §§107 og 108. Der er som sagt ventelister, selvom man er visiteret til det.

Målet med denne lovgivning er at nedbringe antallet af §110 pladser. Det bør i stedet tilstræbes, at alle dem der i dag ikke er plads til, kan komme på herberg. Vi frygter, at man vil nedlægge pladser før der er tilstrækkeligt med betalelige boliger og herved forstærke manglen på pladser.

Frit valg af bostøtte

I den nuværende lovgivning kan en borger ikke frit vælge, hvem der skal udføre opgaven som bostøtte. Når man nu har fokus på en helhedsorienteret indsats med inddragelse af borgeren i den handleplan, der skal laves på boformen, vil SAND foreslå, at man på dette område samtidig indfører en mulighed for at borgeren frit kan vælge en bostøtte, som er egnet og som borgeren har tillid til. Der skal en ekstra indsats til for at motivere og gøre en tidligere hjemløs tryk i egen bolig. Endvidere kender borgeren bedst selv egen situation og egne behov, og rigtig mange hjemløse efterlyser at få hjælp fra nogen, de kender, typisk det herberg, de har været på.

Vi har tidligere oplevet, at kommunerne ikke ville lade herbergerne levere bostøtte, selvom der har været lagt op til et samarbejde omkring det. Dette kan ske igen og vil medføre dårlige resultater og fordyre indsatsen.

Pres fra kommuner

Overgangen fra herberg til egen bolig kan og er ofte meget angstprovokerende for hjemløse. Især det pres der ligger fra boformen eller kommunen om at skulle flytte vil forøges med "90-dages" reglen.

Hvordan kan man sikre at den hjemløse ikke løbes over ende af en sparevrig kommune, der kun har fokus på at borger skal i egen bolig med støtte?

Hvordan vil man sikre at den hjemløse rent faktisk får indflydelse på den proces og det endemål der aftales? Så borgeren får en helhedsorienteret og individuel sagsbehandling som borgeren har ret til?

Ingen §85A støtte med refusion uden ophold på herberg

Der er hjemløse som ikke kan eller vil ind på et herberg. Det er typisk gadesovere. De har de største og fleste problemer, den mindste kontakt med hjælpesystemet og den længste hjemløsehistorik i hjemløsehistorik i hjemløsegruppen. Antallet af gadesover er steget med 45 % fra 2009 til 2019.

De udgjorde i 2019 11 % af hjemløsegruppen. Når denne borgergruppe ikke kan modtage den samme støtte med refusion til kommunerne, taber man den gruppe som måske har mest behov for den specialiserede hjælp i hjemmet. Det vil igen være CTI tidsbegrænset og ikke en specialiseret ACT, som borgeren får på grund af kommunernes økonomiske overvejelser.

Hvordan sikrer vi, at denne borgergruppe får den tilstrækkelige støtte, når der ikke kan gives en så favorabel løsning til gadesoverne som til dem der søger hjælp på herbergerne?

Mandekrisecentre og veterantilbud

Det forsøges at skærpe målgruppebestemmelsen i lovgivningen. Derfor undrer det os, at man ikke udskiller dem fra §110 og laver selvstændige paragraffer til mandekrisecentre og veterantilbud, så det sikres at disse tilbud fortsat eksisterer og gives rammer, der understøtter deres virke og giver dem mulighed for at udvikle sig.

Afsluttende bemærkninger

Grundlæggende handler det om, at flere parametre er nødt til at spille sammen hvis det her projekt skal lykkes. Man er nødt til at tænke på tværs af lovgivningerne, da mange problemer opstår, når man fx sætter socialretten sammen med boliglovgivningen. Uden tvivl med gode hensigter, men man skal huske på, at hjemløse og udsatte tænker anderledes end gennemsnitsdanskere, som altid har haft et trygt hjem og aldrig været hjemløs. At blive tvunget tilbage til en kommune, hvor man tidligere har haft problemer med kriminelle, banderelationer, stof- og alkoholproblematikker mv. Det kan sågar være at borgeren tilbydes en lejlighed i helt uacceptabel stand. Det er ikke holdbart i længden.

At blive tvunget ud i egen bolig, fordi kommunen har truffet en afgørelse om støtte i eget hjem, som borgeren slet ikke er enig i. Borgeren ønsker måske mere støtte end bevilget, eller har ansøgt om botilbud efter §107 og vil gerne afvente klageinstansens afgørelse. Her skal man afvente en botilbudsklage efter Serviceloven, som kan have stor indflydelse på borgerens fremtid, men i den mellemliggende periode risikerer vi, at borgeren bor på gaden, fordi vedkommende ikke vil betale indskud eller at borgeren betaler indskud og senere står med gæld, fordi kommunen skulle have visiteret til et §107 tilbud i første omgang.

Med venlig hilsen

Sara Thormar
Juridisk specialkonsulent, SAND

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: sthp@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk.

12. august 2022

Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed) i høring.

Overordnede bemærkninger:

SBH har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed) i høring. SBH takker for at blive inddraget i høringen.

SBH er enig i den politiske målsætning, om at omlægge indsatsen mod hjemløshed ud fra en målsætning om at reducere antallet af borgere i hjemløshed markant og gøre op med langvarig hjemløshed. SBH bakker ligeledes op om implementeringen af en Housing First-til-gang i en dansk kontekst – men ser dog gerne, at det sker ud fra danske grundprincipper om retten til selvbestemmelse.

Specifikke bemærkninger til lovudkastet:

Kommunal udskrivningsret.

Der er en bekymring for hvad den kommunale udskrivningsret kommer til at betyde for borgerens ret til at flytte til en anden kommune. Når handlekommunen har en egnet lejlighed klar sammen med en handleplan og tilbud om bostøtte, kan kommunen udskrive en hjemløs borger. Hvis borgeren ikke ønsker at bosætte sig i betalings-/handlekommunen men i den aktuelle opholdskommune, eller anden kommune, har handle- og betalings-kommunen jo ikke mulighed for at anvise en lejlighed. Dette afleder en bekymring for, at kommunernes udskrivningsret kan føre til forskelsbehandling, da de borgere der ikke ønsker at flytte hjem til den oprindelige opholdskommune derved, mister nogle rettigheder i forhold til at få hjælp. Hvem kan og skal retslig afgøre borgerens ønske om udflytning til anden kommune?

Hvis borgeren tilbydes en bolig, men ikke mener at det er et relevant tilbud og derfor takker nej til den aktuelle bolig kan handle- og betalings-kommunen så på den foranledning, udskrive borgeren fra det aktuelle tilbud?

Udskrivning af borger bør kun kunne ske efter samtykke fra borgeren i form af en underskrevet lejekontrakt

Kerneopgaven på §110

På side 16 beskrives kerneopgave således:

"§110-boformernes kerneopgave er således at tilbyde borgere, der har akut behov for botilbud og særlige sociale problemer, ophold, men borgerens årsager til hjemløshed og støttebehov udredes af kommunen."

Vi mener det er vigtigt, at §110 tilbud fremover i langt højere grad har en mere præcis og faglig defineret kerneopgave end "ophold". SBH's erfaringer er, at §110 tilbuddene i meget høj grad bistår kommunerne i

udredningsarbejdet, og mener derfor også, at "udredning" bør være den grundlæggende kerneopgave, når en borger er på et §110 ophold.

§107

Lovforslaget tydeliggør delvist målgruppen for boformer efter § 110. Vi savner imidlertid, at der ligeledes skabes klarhed omkring målgruppen for § 107. Her er der uklarhed, og vi ser derfor en fare for, at borgere flyttes fra §110 til §107, når der ikke umiddelbart er et alternativ til §110, eller en Housing First baseret løsning ikke kan etableres. Hvis ikke målgruppen præciseres, kan § 107 blive et midlertidigt opsamlingssted for borgere, der reelt ikke har brug for et midlertidigt tilbud, men en varig løsning med den rigtige støtte.

Bostøtte til personer i hjemløshed med særlige sociale problemer

"Det foreslås, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder efter Housing First tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko her for, der har behov her for på grund af særlige sociale problemer. Som stk. 2 foreslås, at kommunalbestyrelsen i afgørelsen efter stk. 1 skal begrunde, såfremt borgerens ønsker til leverandør af bostøtten, jf. den foreslåede § 142, stk. 4. ikke følges". (S. 11 udkast til forslag)

SBH finder det bekymrende, at selvbestemmelsesretten ikke tilgodeses som en lovmæssig sikret ret i lovforslaget. Kommunalbestyrelsen kan afvise borgerens eget ønske til leverandør af bostøtte, såfremt afvisningen begrundes. Endvidere kan afvisningen ikke påklages. Det stiller hjemløses recovery-proces og retssikkerhed dårligt og kan udgøre en barriere i forhold til den ambitiøse målsætning om en væsentlig reduktion i hjemløshed.

Det fremgår tydeligt af hjemløserenformen, at man ønsker Housing First og et recoveryorienteret rehabiliterende fokus som styrende princip. SBH er positiv overfor, at Housing First-tilgangen udbredes og gøres til styrende princip, da Housing First virker og hjælper mennesker ud af hjemløshed.

Selvbestemmelsesret i forhold til valg af leverandør af bostøtte eller som minimum klagemulighed er central for målgruppen til § 85a, som har helt andre sammensatte komplekse vanskeligheder end målgruppen til § 85 og ofte har gentagne sammenbrud i samarbejde med offentlige instanser, herunder kommunen. At fratage personer i hjemløshed selvbestemmelsesretten i forhold til valg af leverandør af bostøtte kan medføre, at man som hjemløs risikerer at blive presset ind i en boligløsning uden bostøtte, hvor man mistrives og atter havner i hjemløshed, fordi man afviser kommunens valg af leverandør.

SBH mener desuden, at der bør være en frist for, hvornår bostøtten efter § 85 a skal være igangsat – og ud fra erfaringerne med de evidensbaserede metoder, skal bostøtten senest igangsættes ved udflytning til egen bolig.

Bevilling af § 85 a. bostøtte

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvilken kommune der er ansvarlig for bevilling af § 85 A. Indskrevne borgere fra andre kommuner der flytter ud og får bolig i den kommune hvor forsorgshjemmet er beliggende (opholdskommunen), er dårligt stillet hvis opholdskommunen har ansvaret, som det er tilfældet med den alm. § 85 bostøtte. Opholdskommunen vil ganske enkelt ikke starte sagsbehandlingen op, før borgeren er flyttet ind og har fået ny folkeregistre adresse. Det er et stort problem og ødelægger mulighederne for et vellykket Housing First forløb.

SBH foreslår i den forbindelse, at borgerens hjemkommune (handle- og betalingskommune) har ansvaret for at bevilge den fornødne bostøtte efter § 85 a., samt at borgeren først har erhvervet ny opholdskommune, når § 85 a. bostøtten ophører, senest efter 2 år. Dette er med til at ansvarliggøre kommunerne og sikre at de ikke spekulerer i borgerens udflytning til den kommune, hvor forsorgshjemmet ligger. En situation der økonomisk er meget belejligt for hjemkommunen, fordi opholdskommunen bliver ny handle- og betalingskommune. SBH mener absolut der bør findes en løsning på den problematik.

Målgruppedefinition (Akutte vanskeligheder)

SBH mener der er behov for en præcisering af det nye akut-begreb, idet det giver anledning til stor usikkerhed, hvornår en situation er akut i lovgivningens forstand, samt at vi må forudse store uoverensstemmelser og tvister med kommunerne, hvis ikke begrebet bliver tydeliggjort. SBH ser det gerne eksemplificeret i form af cases, hvor vanskeligheder (og situation) vurderes akut, og måske eksempler på, hvornår man ikke mener, det er akut. Hvis ikke dette er muligt bør man overveje, om man helt skal undlade akut begreb i målgruppedefinitionen.

Fast track-ordning i Ankestyrelsen

Hvad sker der hvis borgeren klager over omfanget af den bevilgede støtte med baggrund i at borgeren ikke mener at den modsvarer det aktuelle behov? Vil det få opsættende virkning i forhold til udflytning, mens Ankestyrelsen behandler klagen?

I forhold til borgerens retssikkerhed er der en bekymring for om den omtalte fast track-ordning reelt sikrer borgerens retssikkerhed. Der omtales en forventet afgørelsestid på max 8 uger. Dette er lang tid, specielt hvis en afgørelse vedrørende bolig eller den bevilgede bostøtteløsning kan iværksættes uanset klage og dette ikke får opsættende virkning imens klagen behandles i Ankestyrelsen.

Gammel gæld til tidligere boligforeninger/indskudslån

Flere borgere som kommer på et forsorgshjem, har gæld i boligforeninger som skal betales, før de kan få tilbudt en ny bolig i en boligforening, eller de har et tidligere indskudslån de ikke betaler af på. Dette er en væsentlig barriere i forhold til udflytning i egen bolig, og som der skal findes en løsning på.

SBH har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mads Edwards
Formand for SBH

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: sthp@sm.dk, udsattevoksne@sm.dk

15. august 2022

Hørings svar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed)

Social- og Ældreministeriet har den 23. juni sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed) i høring. Selveje Danmark takker for materialet, som vi har læst med interesse.

Overordnede bemærkninger

Selveje Danmark støtter op om lovforslagets overordnede målsætning om at reducere antallet af borgere i hjemløshed markant og gøre op med langvarig hjemløshed. Vi ser omlægningen af statsrefusion på herbergsophold til refusion på bostøtte som et vigtigt skridt i den forbindelse, men vi er bekymret over en udfasning af statsrefusionen allerede efter 90 dage. Det er nemlig vores medlemmers erfaringer, at det typisk tager ca. seks måneder at få udredt årsagerne til hjemløshed, borgerens støttebehov, hvilken kommune der er handleskommune med videre.

På ét centralt punkt mener Selveje Danmark ikke, at lovforslaget stemmer med den politiske aftale om *Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed*. Udkastet til lovforslaget udelader en afgørende forudsætning for, at en kommune kan udskrive en borger til egen bolig. Nemlig kravet om, at der skal foreligge en fra borgerens side underskrevet lejekontrakt, før udskrivningen kan finde sted.

Det fremgår af den politiske aftale at: ”Handleplanen skal danne grundlag for dialog mellem kommunen og borgeren og dermed bidrage til, at borgeren er grundigt informeret om bolig- og støtteløsningen, når borgeren vælger at underskrive en lejekontrakt. Handleplanen og en underskrevet lejekontrakt fungerer dermed som forudsætning for, at kommunen kan udskrive borgeren til egen bolig med støtte eller et andet egnet botilbud.” (*Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed* side 10)

Selveje Danmark stiller sig derfor stærkt undrende over for, hvordan en central forudsætning, der er med til at sikre mennesker i hjemløsheds retssikkerhed, kan udelades i udkastet til lovforslaget, som

udmønter den politiske aftale. Kravet om en underskrevet lejekontrakt, som en forudsætning for at en kommune kan udskrive en borger, fremgår endda flere gange i den politiske aftale. Selveje Danmark mener derfor, at udkastet til lovforslaget skal bringes i overensstemmelse med den politiske aftale.

Selveje Danmark støtter op om lovforslagets overordnede målsætning om at reducere antallet af borgere i hjemløshed markant og gøre op med langvarig hjemløshed. Vi ser omlægningen af statsrefusion på herbergsophold til refusion på bostøtte, som et vigtigt skridt i den forbindelse, men vi er bekymret over en udfasning af statsrefusion allerede efter 90 dage, da det er vores medlemmers erfaringer, at det typisk tager ca. seks måneder at få udredt årsagerne til hjemløshed, borgerens støttebehov, og hvilken kommune der er er handleskommune inden for tre måneder.

Selveje Danmark forholder sig desuden kritisk i forhold til nogle af præmisserne, som den politiske aftale såvel som udkastet til lovforslaget hviler på:

1. At de lange ophold på herbergerne skyldes, at § 110-tilbuddene holder på borgerne og et øget antal herbergspladser. Det er vores medlemmers oplevelse, at det stigende behov for ophold på § 110-tilbud primært skyldes et fald i antallet af billige lejeboliger i de større byer, og at kommunerne i de senere år har været mindre tilbøjelige til at visitere borgere, der har taget ophold på et § 110-tilbud, videre til ophold på et §§ 107- eller 108-tilbud, hvilket har medført længere ophold på herbergerne
2. At det kan lykkes kommunerne at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal boliger, inden lovens ikrafttrædelse. Selveje Danmark har svært ved at se, hvordan kommunerne skal kunne tilvejebringe et tilstrækkeligt antal billige boliger i en tid med stigende priser og en presset byggesektor. Selveje Danmark er derfor bekymret for om den centrale præmis for hele intentionen bag den politiske aftale og udkastet til lovforslaget holder.

Specifikke bemærkninger til udkastet

Vedr. nr. 1: § 85 a stk 1 om bostøtte efter de specialiserede støttemetoder jf. Housing First-tilgangen

Lovforslagets § 85 a omfatter, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til borgere i hjemløshed eller i risiko for hjemløshed. Efter Selveje Danmarks vurdering bør dette være en skalbestemmelse, så alle borgere med behov for en af de specialiserede bostøttemetoder bliver tilbudt en indsats efter relevant metode.

Selveje Danmark mener desuden, at der bør fremgå en frist for, hvornår bostøtten efter § 85 a skal være igangsat, og at denne frist som minimum bør være inden borgerens udflytning fra et herberg.

Den foreslåede § 176 a giver kommunerne et økonomisk incitament til at visitere borgere med ophold på et § 110-tilbud inden borgerens udskrivelse. Der kan dog være langt fra at en borger visiteres til en indsats, og til at borgeren modtager bostøtten. Selveje Danmark opfordrer til, at det præciseres i lovgivningen, at leveringen af bostøtten skal være påbegyndt, allerede mens borgeren opholder sig på en boform. På den måde undgås det, at borgeren flytter i egen bolig uden den nødvendige støtte, ligesom borgeren tidligere kan forberedes på og træne til overgangen til egen bolig. Samtidig kan relationen til den medarbejder, der skal levere bostøtten bygges op i god tid og i trygge rammer og understøtte en succesfuld overgang til egen bolig.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til forslaget om at indføre § 85 a, at det kan indgå i arbejdet med handleplanen, om boformen efter § 110 "på anden vis" kan støtte borgeren i overgangen til egen bolig. Her skal det gøres klart, hvad "på anden vis" omfatter, samtidig skal der tages højde for modeller, hvor en boform er en del af en hovedorganisation, hvor eksempelvis en frivillig indsats er forankret i hovedorganisationen og ikke på selve boformen.

Vedr. nr. 1: § 85 a stk 2 om krav til begrundelse for ikke at følge borgerens ønske til bostøtte

En af de bærende søjler i Housing First-tilgangen er borgerens selvbestemmelse. Selveje Danmark stiller sig derfor undrende over for, at borgeren ikke får frit valg af bostøtte. Mange af borgerne i målgruppen for indsatsen er relationelt udfordrede, hvorfor opbygning af tillid og virksomme relationer kan være yderst vanskeligt. Ved ikke at give borgeren ret til at vælge bostøtte fra medarbejderne hos et herberg, som borgeren har opbygget en vis relation til, risikerer man, at overgangen ikke lykkes, og borgeren på ny må tage ophold på et herberg. Vi anbefaler derfor, at der i den endelige lov tages videst muligt hensyn til borgerens selvbestemmelsesret i forhold til bostøtte. Derfor foreslår Selveje Danmark som nævnt, at et afslag på borgerens ønsker kræver en konkret begrundelse knyttet til borgerens behov.

Selveje Danmark mener samtidig, at det bør fremgå af lovteksten, at kommunen er forpligtet til at oplyse borgeren om, at borgeren kan ønske en leverandør og hvilke leverandører, der eksisterer, så borgeren har et kvalificeret grundlag at ønske på baggrund af.

Selveje Danmark foreslår videre, at det fremgår af lovforslaget, at kommunalbestyrelsens beslutning om at følge/ikke-følge borgerens ønske til leverandør af bostøtte er en selvstændig afgørelse, der kan påklages til Ankestyrelsen.

Selveje Danmark mener, der bør indføres faste takster for levering af bostøtte efter den foreslåede § 85 a, så der sikres en ensartet økonomi for leveringen af de forskellige specialiserede bostøttemetoder. Faste takster vil sikre borgerne et friere valg, da bostøtten koster det samme uanset leverandør, samtidig med at det ikke er op til den enkelte kommune at afgøre, hvad den vil betale en ekstern leverandør.

Der bør i den forbindelse differentieres efter typen af specialiseret bostøttemetode, da der er forskel på blandt andet tilgang, krav til kompetencer og intensitet i de tre specialiserede bostøttemetoder efter Housing First-tilgangen; Critical Time Intervention, Case-management-metoden og Assertive Community Treatment.

Selveje Danmark foreslår derfor, at der indføres et stk. 3 til § 85 a, hvor det fremgår, at ministeren fastsætter en fast takst for hvert af de specialiserede støttemetoder efter Housing First-tilgangen. Selveje Danmark foreslår konkret følgende tilføjelse og formulering:

§ 85 a stk. 3: ”med henblik på at sikre en ensartet økonomi og et friere valg for den enkelte fastsætter ministeren en fast takst for hver af de specialiserede bostøttemetoder fra Housing First-tilgangen.”

Selveje Danmark opfordrer samtidig til, at det bliver tydeliggjort i bekendtgørelse og vejledning, hvilke krav der stilles for at en leverandør kan tilbyde de specialiserede støttemetoder efter Housing First-tilgangen.

Selveje Danmark finder det positivt, at det ekspliciteres i selve lovteksten, at kommunalbestyrelsen skal begrunde, hvis kommunen ikke følger borgerens ønsker til leverandør af bostøtten. Selveje Danmark mener dog, at det bør fremgå af lovforslaget, hvilke krav der stilles til begrundelsen, herunder om kommunen eksempelvis kan nøjes med at henvise til et kommunalt serviceniveau, som begrundelse for at afslå borgerens ønsker. Selveje Danmark foreslår, at kommunens begrundelse skal baseres på en vurdering af sammenhæng mellem borgerens behov beskrevet i udredning og den eksterne leverandørs ydelser.

Selveje Danmark finder det også positivt, at bostøtten er uafhængig af boligen, så borgeren fortsat kan få bostøtte, selvom borgeren skulle miste sin bolig. På den måde kan der sikres kontinuitet i boligstøtten og den relation, der måtte blive opbygget i den forbindelse, også selvom borgerens boligsituation er omskiftelig.

Vedr. nr. 2 og 3: Om tilføjelsen af ordet 'akut' i § 110 stk. 1 og et nyt stk. 2

En væsentlig anke mod lovforslaget er, at den begrænser kerneopgaven for § 110-tilbuddene til blot at tilbyde ophold til borgere, der har akut behov for botilbud og særlige sociale problemer. Efter Selveje Danmarks vurdering vil det være hensigtsmæssigt, at kerneopgaven også omfatter udredning. Ansatte på boformen vil have let adgang til borgeren og dermed et godt udgangspunkt for udredningsopgaven, hvilket særligt vil være en fordel for borgere fra kommuner beliggende langt væk. Her vil det i praksis være vanskeligt for kommunen at gennemføre udredning af årsager til hjemløshed og støttebehov inden for tre måneder.

Selvom lovforslaget lægger op til tre måneders ophold på herberger, vil der utvivlsomt være borgere, der kommer til at opholde sig på herberget i længere tid, fordi kommunen ikke kan anvise en bolig. I disse tilfælde er det problematisk, hvis ikke borgeren kan modtage den nødvendige kvalificerede socialfaglige indsats på herberget. Udover udredning kan dette også være botræning. Dette vil sikre, at borgeren ikke forskelsbehandles ved at blive stillet ringere i forhold til den socialfaglige støtteindsats end sammenlignelige borgere, der får anvist en bolig.

Hvis det fastholdes, at kerneopgaven for et herberg udelukkende er ophold, bør det præciseres, hvad der er omfattet af ophold, i særdeleshed hvilke socialfaglige opgaver der er omfattet, herunder en præcisering af hjælpen til personer med særlige sociale problemer i forhold til akutte vanskeligheder.

Selveje Danmark vil samtidig påpege, at definitionen af målgruppen for § 110-tilbud kan blive så snæver, at § 110-tilbuddene må afvise borgere, der ikke vurderes at have et 'akut' behov for botilbud, for eksempel fordi de kan sove på sofaen hos venner og familie eller har problemer, som ikke bare hurtigt kan overvindes, så borgeren kan komme videre i egen bolig. Herbergerne er velfærdssamfundets lavest sikkerhedsnet, hvis nettet gøres for smalt, vil der være mennesker, som ikke bliver grebet. Den situation er uværdig for alle parter og skal undgås.

Derudover er det værd at bemærke, at veterantilbud og mandekrisecentre også har deres juridiske ophæng i § 110 i Lov om social service, og at disse grupper adskiller fra mennesker i mere traditionel hjemløshed. Disse målgrupper har typisk vanskeligheder udover særlige sociale problemer. Det er afgørende, at mennesker med behov for ophold på et veterantilbud eller mandekrisecenter ikke presses ud men fortsat kan rummes i tilbud inden for § 110, indtil der evt. vedtages lovændringer, der giver de nævnte typer tilbud et andet juridisk ophæng.

Vedr. nr. 5: § 110 stk 5 om kommunernes udskrivningsret

Som nævnt indledningsvis i dette høringssvar mener Selveje Danmark ikke, at nærværende udkast til lovforslaget stemmer overens med den politiske aftale.

Det fremgår af den politiske aftale at: "Handleplanen skal danne grundlag for dialog mellem kommunen og borgeren og dermed bidrage til, at borgeren er grundigt informeret om bolig- og støtteløsningen, når borgeren vælger at underskrive en lejekontrakt. Handleplanen og en underskrevet lejekontrakt fungerer dermed som forudsætning for, at kommunen kan udskrive borgeren til egen bolig med støtte eller et andet egnet botilbud." (jf. *Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed*, side 10).

Tilsvarende fremgår det af side ni i den politiske aftale, at en underskrevet lejekontrakt er en forudsætning for, at handlekommunen kan udskrive en borger fra et tilbud efter § 110 i serviceloven:

”Ligeledes vil voldsramte mænd på mandekrisecenter under servicelovens § 110 blive omfattet af de samme rettigheder som øvrige borgere på § 110-tilbud, herunder at handleplanen og en underskrevet lejekontrakt fungerer som forudsætning for, at kommunen kan udskrive borgeren til egen bolig med støtte eller et andet egnet botilbud” (jf. *Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed*, side 9).

På trods af den klare tekst i den politiske aftale er kravet om, at der skal foreligge en underskrevet lejekontrakt, for at en kommune kan udskrive en borger fra et ophold på et § 110 tilbud, udeladt af det lovforslag, der skal udmønte *Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed*.

Selveje Danmark finder det stærkt problematisk, at lovforslaget afviger fra den politiske aftale og udelader en central del, som tilmed skulle sikre, at mennesker i hjemløsheds selvbestemmelse og mulighed for at takke nej til at bo, hvor vedkommende ikke måtte ønske at bo.

Udkastet til lovforslaget bør derfor, i overensstemmelse med den politiske aftale, tilføje som en tredje betingelse for, at handlekommunen kan udskrive en borger fra en boform efter § 110 stk. 1, at ”en underskrevet lejekontrakt fungerer som forudsætning for, at kommunen kan udskrive borgeren til egen bolig med støtte eller et andet egnet botilbud” (jf. *Aftale om Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed*, side 9).

I stedet for at sikre mennesker i hjemløshed ret til at afvise kommunens henvisning til en specifik bolig har udkastet til lovforslaget indføjet nogle vage bestemmelser om, hvad kommunen bør gøre. Således fremgår det f.eks. af side 46 i bemærkningerne til lovforslaget: ”En kommunal udskrivning fra en boform efter § 110 bør kun ske, når borgeren er indforstået hermed. En underskrevet lejekontrakt vil være udtryk for, at borgeren er indforstået med udskrivningen fra en boform efter § 110 i det tilfælde, at borgeren skal i egen bolig.”

Der er en verden til forskel på, om kommunen tildeles ret til at udskrive en borger med ophold på en boform efter § 110, uanset om vedkommende er indforstået med udskrivningen, eller om borgeren sikres retten til selv at afgøre om, vedkommende ønsker at tage imod en bestemt bolig eller ej. Det er, som nævnt, sidstnævnte der fremgår af den politiske aftaletekst og af Housing First-tilgangen, hvor borgerens behov og selvbestemmelse er omdrejningspunktet for at lykkes med at overgå til egen bolig.

Selveje Danmark mener i øvrigt, at det bør præciseres i lovforslaget, at udflytningen fra et § 110-tilbud først kan effektueres, efter at den specialiserede bostøtte er påbegyndt (jf. Selveje Danmarks forslag i ovenstående *Vedr. nr. 1: § 85 a stk 1 om bostøtte efter de specialiserede støttemetoder jf. Housing First-tilgangen*), og indflytningsboligen er klar.

Vedr. nr. 7: § 142 stk. 3 om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at udarbejde en handleplan

Selveje Danmark undrer sig over over den valgte formulering om, at handleplanen 'bør udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger'. Selveje Danmark mener ikke, der skal overlades til kommunerne at afgøre, om de ønsker at udarbejde en handle plan ud fra borgerens forudsætninger. Det fremgår af den politiske aftale, at en handleplan indføres som en ret for menneske i hjemløshed, deri ligger naturligvis også, at handleplanen skal tage udgangspunkt i borgerens forudsætninger. Derfor bør det også fremgå af lovforslaget, at handleplanen skal udarbejdes ud fra borgerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Vedr. nr. 7: § 142 stk. 4 om leverandør af bostøtte

Selveje Danmark finder det positivt, at det fremgår af selve lovteksten, at det som led i udarbejdelse af handleplanen skal afdækkes, om borgeren har et ønske om, at boformen efter § 110 leverer hele eller dele af bostøtten efter § 85 a til borgeren.

Vedr. nr. 9: § 176 a om statsrefusion for udgifter til ophold på § 107-botilbud efter herbergsophold

Selveje Danmark finder det positivt, at en kommune kan opnå 50 procent i statsrefusion for udgifter til en borgers ophold på et § 107-tilbud i en periode på op til seks måneder, hvis kommunalbestyrelsen anviser en borger til ophold på den nævnte type botilbud efter ophold på et § 11- tilbud. Selveje Danmark mener, at statsrefusionen giver kommunerne et økonomiske incitament til at visitere borgere til en indsats, der matcher borgerens behov.

Vedr. nr. 11: Om indføjelser af stk. 6 i § 177 i lov om social service

Selveje Danmark mener, at udfasningen af statsrefusionen efter 90 dages ophold er for kort tid for herbergerne til at få borgerne godt videre. Vores medlemmers erfaring fra arbejdet på herbergerne er, at det tager tid både at skabe en god kontakt til en ny beboer og at identificere hvilke kommuner, der er henholdsvis opholds- og handlekommune.

Der er derfor vores vurdering, at seks måneder vil være en mere passende tidsperiode, som vil give bedre tid til udredning og identificering af de rette løsninger, herunder det ofte tidskrævende arbejde med at sikre adgang til bank, offentlige digitale løsninger med videre.

Afsluttende bemærkninger

Selveje Danmark stiller sig undrende over for økonomien bag lovforslaget. I henhold til den sammenfattende skema på side 34 i udkastet skønnes lovforslaget at medføre merudgifter til administration vedr. handleplaner, begrundelse for valg af leverandør af bostøtte samt behandling af klagesager på 6,4 mio. kr. fra og med 2024. Heraf vedrører 4,4 mio. kr. i 2024 og årligt herefter merudgifter i kommunerne og 2,0 mio. kr. årligt merudgifter i Ankestyrelsen. Det er vanskeligt at se, hvordan kommunerne skal kunne udarbejde de nye handleplaner og give kvalificerede begrundelser for valg af leverandør af bostøtte for knap 50.000 kr. pr. kommune om året. Selveje Danmark er

bekymret for, at skønnet er sat for lavt, og borgerne derfor ikke får udarbejdet handleplaner af tilstrækkelig kvalitet, ligesom begrundelsen for valg af bostøtte heller ikke bliver tilstrækkelig velbegrundet.

Endelig foreslår Selveje Danmark, at §110-tilbuddene bliver tildelt ekstra midler i de tilfælde, at en borger i målgruppen for et § 107- eller § 108-botilbud har ophold på et §110-tilbud. Det er borgere, der er særligt ressourcekrævende, og som på grund af lange ventetider til § 107- og §108-botilbud ofte er placeret på boformen i lange perioder. Der bør derfor tilfalde §110-tilbuddet ekstra midler, svarende til ressourcetrækket under borgerens ophold. Selveje Danmark foreslår, at der indføres en tillægstakst for borgere i denne målgruppe.

Selveje Danmark har ikke yderligere bemærkninger.

Selveje Danmark uddyber gerne ovenstående pointer, såfremt der måtte være et ønske om det.

På Selveje Danmarks vegne

Kåre Skarsholm

Politisk chefkonsulent, Selveje Danmark

Mail: ksk@selveje.dk / Mobil: 41 87 08 04

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ref.: LON
Dok.nr.: 6609166
Sag.nr.: 2022-SLCPP-01888

11-08-2022

Høringssvar fra Socialpædagogerne til lov om ændring af social service (omlægning af indsatsen mod hjemløshed)

Socialpædagogerne mener overordnet, at formålet med den nye lovgivning og intentionerne med at reducere antallet af borgere i hjemløshed og gøre op med langvarig hjemløshed er positivt.

I indeværende høringssvar har vi følgende bemærkninger til de hovedpunkter i lovforslaget, der handler om den nye bostøttebestemmelse og refusionsordningen.

Bostøtte

Det er positivt, at der med en ny § 85a knyttes brug af specialiserede støttemetoder til den individuelt tilrettelagte bostøtte og at der lægges vægt på en høj intensitet af støtten. En brugbar hjælp til hjemløse kræver en håndholdt og koordineret faglig indsats.

§ 85 i lov om social service består af **socialpædagogisk bistand** og det fremgår tydeligt af vejledningen. Socialpædagogerne er af den opfattelse, at det ikke bør forholde sig anderledes ift. § 85a og mener derfor, at det ligeledes bør specificeres i den nye paragraf, at der er tale om socialpædagogisk bistand.

Der mangler desuden i materialet en grundlæggende tydeliggørelse af, hvad det kræver at arbejde metodisk og virkningsfuldt. Det bør præciseres, at formel uddannelse og kompetenceudvikling er en forudsætning for at arbejde som bostøttemedarbejder.

Refusion

Med forslaget om at ændre refusionsreglerne ønsker man *"...at det fremover bedre kan betale sig for kommunerne at hjælpe borgere i hjemløshed til at få en egen bolig"*. I sammenhæng med forslag om ændring af formålsbestemmelsen for § 110 er det positivt, at man ønsker at reducere opholdstiden på herberger og sikre, at flere borgere i hjemløshed opnår egen bolig. Ved de nye refusionsregler vil kommunen få 50 pct. refusion i op til 2 år efter udskrivning fra

§ 110 til bostøtte i egen bolig. Såfremt borgeren flytter på et tilbud efter § 107 vil refusionen kun være 6 måneder.

Socialpædagogerne mener, at der er risiko for en skævvridning i de økonomiske incitamentter for kommunerne. Der er tale om en målgruppe, der har en række problemer ud over hjemløshed, såsom psykiske lidelser, misbrug, omfattende sociale problemer m.v. Denne kompleksitet bør være afsættet for en omlægning af indsatsen. Ved refusionsordningen er der et stærkere incitament til at få borgeren i egen bolig frem for at vælge den boligform, der bedst dækker borgernes behov. Vi kan på den baggrund være bekymrede for om mennesker med behov for et § 107 eller 108 ophold først vil blive forsøgt placeret i egen bolig og med stor risiko for, at det ikke lykkes og borgerne dermed kommer tilbage i hjemløshed og/eller får en forværring af tilstanden.

Refusion for kommunernes udgifter til §110 begrænses til 90 dage for at understrege, at der er tale om et midlertidigt ophold og skabe incitamentter til at finde mere varige løsninger i borgerens eget hjem (egen bolig, §107 eller §108). Der henvises til en Rambøll undersøgelse fra 2013 som har vist at brug af metoden Housing First kan fastholde 9 ud af 10 hjemløse i egen bolig. Samme undersøgelse viser, at antallet at hjemløse steg i projektperioden i kommuner, der har anvendt Housing First og der bør derfor være opmærksomhed på om de økonomiske beregninger bygger på et realistisk grundlag.

Socialpædagogerne, at der i opfølgningen om "...forudsætningerne for ændringerne i refusionsordningen er til stede." bør indgå en analyse af, hvilken betydning refusionsreglerne har for valg af tilbud til borgerne.

Venlig hilsen

Verne Pedersen
Forbunds næstformand

Social- og Ældreministeriet
Att.: Stine Højland Pedersen
*Alene fremsendt pr. mail til: sthp@sm.dk og
udsattevoksne@sm.dk*

Dato: 15-08-2022

Sagsnr: 00.15.00-A00-56-22

Hørings svar vedrørende udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Socialtilsyn Hovedstaden har følgende bemærkninger til den foreslåede § 85 a, i det fremsendte udkast til lovforslag.

Frit leverandørvalg

Socialtilsynet finder det positivt, at borgeren får mulighed for frit at vælge leverandør af støtten efter servicelovens § 85 a. Dog konstaterer socialtilsynet, at borgere fra hovedstadsområdet i en del tilfælde tager ophold på § 110-tilbud i eksempelvis Jylland pga. pladsmangel på tilbud i hovedstaden. Det oplever socialtilsynet i praksis kan være et problem for samarbejdet mellem kommune og tilbud i forhold til at yde efterforsorg, fordi den geografiske afstand er stor, hvilket tilsvarende potentielt kan blive en udfordring i forhold til at realisere det frie valg af leverandør.

Tilsynsforpligtelse

I forhold til det frie leverandørvalg er det fra socialtilsynets perspektiv endvidere uafklaret, om et tilbuds levering af § 85 a-støtte i borgerens eget hjem er en del af *den samlede indsats efter lov om social service, som leveres i tilbuddet*, og dermed omfattet af socialtilsynets tilsyn, jf. lov om socialtilsyn § 4, stk. 3. Umiddelbart vil vores vurdering være, at støtten ikke er omfattet af socialtilsynets tilsyn, idet støtten ydes i borgerens eget hjem, og dermed må være omfattet af handlekommunens personrettede tilsyn. Men socialtilsynene har fortsat uafklarede spørgsmål i forbindelse med indførslen af lov om socialtilsyn § 4, stk. 3, ved lov nr. 615 af 14/05/2020. Snitfladerne mellem tilsynsforpligtelserne er uafklarede.

Forholdet til efterforsorg

Det er ikke i udkastet til lovforslaget nævnt, hvordan § 85 a-ydelsen vil påvirke eller supplere muligheden for efterforsorg. I dag kan tilbuddet yde efterforsorg sideløbende med, at kommunen tilbyder støtte efter servicelovens §§ 83 og 85 i eget hjem. Det er uklart for socialtilsynet, hvordan støtte efter servicelovens § 85 a, ydet af tilbuddets personale, skal ses i forhold til efterforsorg. Efterforsorg ydes af samme leverandør som § 85 a-støtten, dog med lavere intensitet, men er en del af § 110-ydelsen. Der er uklart for os, om muligheden for efterforsorg afskaffes med indførslen af § 85 a.

Valg af specifik metode

Housing First-tilgangen benævnes i bestemmelsen "de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen". Socialtilsynet fører tilsyn med flere tilbud, som anvender "principper fra Housing First", arbejder "Housing First-inspireret" eller siger de anvender "Housing First-tilgangen", men reelt har udvalgt delelementer herfra.

Socialtilsynet har noteret, at den specifikke opstilling af én konkret tilgang i servicelovens § 85 a, er suppleret af en uddybet beskrivelse i lovforslaget, som oplister retningerne inden for Housing First. Det vil være formålstjenligt, at det i lovforslaget tydeliggøres, om det forventes, at de kommuner, der vælger at anvende de specialiserede støttemetoder ud fra Housing First-tilgangen, skal anvende alle delelementer i tilgangen, eller om kommunen kan udvælge elementer, den vil arbejde med. Det har dog kun konkret betydning for socialtilsynene, såfremt ministeriet melder tilbage, at socialtilsynet skal føre tilsyn med § 85 a-ydelsen.

Venlig hilsen

Line Højen Rasmussen (lira15)

Jurist

Socialtilsyn Hovedstaden

www.socialtilsyn.frederiksberg.dk/

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

15. august 2022

Høringssvar til udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Socialtilsyn Midt takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Vedr. efterforsorg

Socialtilsyn Midt skal fremhæve, at det er uklart, hvorledes socialtilsynet skal føre tilsyn med den efterforsorg, som tilbuddet leverer. Følgende fremgår af lovforslaget:

Som en del af opholdet på en boform efter servicelovens § 110 kan lederen beslutte at tilbyde borgeren efterfølgende hjælp (efterforsorg) i forbindelse med, at borgerne flytter i egen bolig, herunder f.eks. udslusningsboliger, jf. almenboliglovens § 63.

Efterforsorg har som en del af det samlede ophold på en boform en midlertidig karakter og har til formål at understøtte en god overgang efter et ophold på en boform efter § 110 til en selvstændig tilværelse i egen bolig og til øvrig hjælp efter serviceloven f.eks. i form af bostøtte efter § 85, som visiteres af kommunen. Der kan være et sammenfald i karakteren af den hjælp, der kan gives som efterforsorg, og den hjælp, kommunen visiterer til efter servicelovens voksenbestemmelser, herunder særligt servicelovens §§ 83 og 85. Efterforsorg er således et supplement til den hjælp, kommunen visiterer borgeren til for at sikre, at vedkommende kan bo i og fastholde eget hjem, men efterforsorgen kan ikke erstatte den hjælp, som kommunen visiterer borgeren til.

Det er uklart for socialtilsynet, om efterforsorg er underlagt socialtilsynet, og i bekræftende fald, i hvilken udstrækning. Dette særligt henset til, at efterforsorg kan leveres i borgerens egen bolig.

Skal socialtilsynet føre tilsyn med efterforsorg? Og hvis ja, hvilke temaer i kvalitetsmodellen skal socialtilsynet belyse?

Derudover er der uklarhed omkring, hvorvidt tilbuddets udgifter til efterforsorg skal kunne rummes i tilbuddets takst for serviceloven § 110, således at tilbuddet, ved fastsættelsen af denne takst, skal tage højde for omfanget den forventede mængde efterforsorg, der skal leveres. Det bemærkes, at det er socialtilsynets erfaring, at omfanget og varigheden af

efterforsorg kan variere. Socialtilsynet er bekendt med, at visse tilbud opkræver en særskilt takst for efterforsorg.

Skal tilbuddets udgifter til efterforsorg være indeholdt i tilbuddets takst for § 110?

Der ønskes videre afklaring på, om et tilbud kun kan levere efterforsorg til de konkrete borgere, der har været indskrevet i det konkrete § 110-tilbud.

Endelig ønskes der afklaring på, om tilbuddets tilbud om efterforsorg har betydning for det antal pladser, tilbuddet skal være godkendt til. Hvis tilbuddet leverer efterforsorg, vil dette reelt betyde, at tilbuddet leverer ydelser til flere borgere end det antal borgere, tilbuddet er godkendt til på selve forsorgshjemmet, idet en borger, der modtager efterforsorg, ikke længere optager en § 110-plads i tilbuddet.

Vedr. § 85 a

Socialtilsyn Midt ønsker afklaring på, om tilbuddet vil skulle godkendes særskilt af socialtilsynet til at kunne levere en ydelse efter servicelovens §85 a, og på, om udgifter til ydelser efter servicelovens § 85 a skal holdes uden for tilbuddets § 110-takst, men alene fremgå som en særskilt ydelse.

Med venlig hilsen

Karina Høimark Hjerimitslev
Specialkonsulent

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Sendes på mail til: sthp@sm.dk og Udsattevoksne@sm.dk

Den 12-08-2022

Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Sagsnummer 2021-8260 - Høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Social- og Ældreministeriet sendte den 23. juni 2022 udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service hos blandt andre Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune.

Socialtilsyn Nord takker for denne lejlighed til at afgive høringssvar til udkastet.

Socialtilsyn Nord har følgende bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om social service (omlægning af indsatsen mod hjemløshed) i nedenstående punkt 1, 2 og 3.

Derudover bidrager vi med nedenstående punkt 4 til den øvrige lovgivning, som ikke er ændret med lovforslaget.

Indholdsfortegnelse

1. Tilsyn med efterforsorg efter § 110
2. Fysiske rammer til efterforsorg
3. Efterforsorg på Tilbudsportalen
4. Fleksible pladser efter § 110

1. Tilsyn med efterforsorg efter § 110

Det fremgår under bemærkning 3.2.2.2. *Formål* og bemærkninger til de enkelte bestemmelser, at eftersorg betragtes som en del af det samlede ophold på en boform efter § 110 og har til formål at understøtte overgangen fra opholdet på en boform efter §110 til en selvstændig tilværelse i egen bolig og til øvrig hjælp efter serviceloven, f.eks. bostøtte efter § 85.

Det fremgår også af bemærkningerne, at der kan være sammenfald i karakteren af den hjælp, som kan gives som efterforsorg og den hjælp, som kommunen visiterer, f.eks. § 83 og 85. Af dette udleder vi, at der skelnes mellem efterforsorg, som er hjemlet i § 110 og anden hjælp visiteret af kommunen efter serviceloven. I forlængelse heraf, bemærker vi, at vi dermed skal føre tilsyn med indsatsen efterforsorg efter § 110, jævnfør lov om socialtilsyns § 4, stk. 1, nr. 2.

Med baggrund i dette, ønsker Socialtilsyn Nord specificeret, hvordan vi skelner mellem efterforsorg efter § 110 og anden hjælp f.eks. efter § 85, særligt i det tilfælde, hvor det foregår i egen bolig, men leveres af boformen efter § 110.

Dette særligt henset til, at der efter de foreslåede bestemmelser § 85 a og §110, stk. 2 samt bemærkningerne hertil, kan udledes, at der stræbes efter at begrænse opholdet i §110 boformen og i højere grad understøtte overgangen til egen bolig, hvorfor det, efter vores vurdering, må forventes, at efterforsorg vil blive en større del af boformens indsats.

Forslag

Socialtilsyn Nord mener, at det med fordel kan præciseres hvordan, og i hvilken grad, socialtilsynet skal føre tilsyn med efterforsorg, når efterforsorgen finder sted i egen bolig.

2. Fysiske rammer til efterforsorg

Det fremgår under bemærkninger til nr. 3, (side 43) til de enkelte bestemmelser at, efterforsorg, kan leveres i form af en fortsat tilknytning til boformen.

Hvis efterforsorgsforløb, leveres i fysiske rammer som er godkendt af socialtilsynet, kræver det så godkendelse fra socialtilsynet.

Her tænkes særligt på, at hvis et forsorgshjem med godkendelse til 10 borgere, som er indskrevet i en kortere periode, efterfølgende alle får efterforsorg, hvor de fortsat kommer i tilbuddet. Så vil det tilbud potentielt have fællesarealer, hvor der er 10 borgere indskrevne og måske 20 borgere i efterforsorg som fortsat er tilknyttet.

Forslag

Socialtilsyn Nord mener, at det med fordel kan præciseres om socialtilsynet ved godkendelse af de fysiske rammer for forsorgshjem skal vurdere ud fra

om der kan leveres efterforsorg på forsorgshjemmet, herunder at om der gives godkendelse til et bestemt antal borgere der kan få efterforsorg samtidigt.

3. Efterforsorg på Tilbudsportalen

Socialtilsynet skal sikre, at indsatsen er registreret på Tilbudsportalen, jævnfør bekendtgørelse om Tilbudsportalen § 3, stk. 1, nr. 9.

Vi bemærker, at der ikke er angivet noget i hverken lovforslaget eller i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, om, hvordan efterforsorg skal behandles på Tilbudsportalen. Herunder, om der skal angives pladsantal og takst på Tilbudsportalen, samt om der kræves revisorgodkendt tekst, som for de øvrige pladser på boform efter § 110.

Forslag

Socialtilsyn Nord mener, at det bør præciseres hvad der skal angives på Tilbudsportalen i henhold til efterforsorg efter § 110.

4. Fleksible pladser efter § 110

Der henvises til Socialtilsynets henvendelser til ministeriet fra den 12. november 2020 og 12. juli 2022 samt ministeriets svar fra den 6. januar 2022 og 11. august 2022.

Socialtilsyn Nord forstår, og er enig i, at tilbud, som en del af deres generelle godkendelse, kan godkendes til fleksible pladser, således at eksempelvis en § 66-plads kan godkendes til fleksibel anvendelse efter § 107.

Det er dog uklart, hvordan de fleksible pladser i praksis skal spille sammen med forsyningsforpligtelsen på nationalt plan. Socialtilsyn Nord bemærker, at hvis en større del af landets godkendte § 110-pladser i praksis ikke er til rådighed, fordi pladsen på et givent tidspunkt anvendes fleksibelt efter en anden paragraf, indebærer det i praksis, at der ikke er den fornødne gennemsigtighed i, hvor mange § 110-pladser, der nationalt er til rådighed, og dermed kan forsyningsforpligtelsen ikke sikres.

Det bemærkes, at socialtilsynene ikke er vidende om, hvorvidt en godkendt fleksibel § 110-plads i aktuel praksis anvendes efter den ene eller den anden bestemmelse.

Det betyder også, at de borgere, der selv vil skulle opsøge pladserne, heller ikke har mulighed for at udlede af f.eks. Tilbudsportalen, om en godkendt, fleksibel § 110-plads i et givent tilbud, reelt kan opsøges, eller om den aktuelt anvendes fleksibelt efter anden bestemmelse.

Det er i optællingen af antal pladser nationalt usikkert hvordan en plads skal medregnes, når den kan benyttes til flere formål.

Det fremgår af ministeriets svar fra den 6. januar 2022, at der i forhold til godkendelse af § 110-pladser bør sikres at der er tilstrækkeligt med pladser til rådighed.

Det er socialtilsynet vurdering, at det ikke er socialtilsyn opgave at sikre der er tilstrækkelige pladser nationalt. Så hvis de enkelte tilbud ansøger om at alle pladserne bliver godkendt fleksibel, kan dette ikke afvises af socialtilsynet, af hensyn til forsyningsforpligtelsen, men udelukkende i forhold til en kvalitetsvurdering af tilbuddet.

Forslag

Socialtilsyn Nord mener, at det bør præciseres hvilke krav der er til godkendelse af fleksible pladser, hvis pladserne skal være godkendt til at anvendes fleksibelt.

-o0o-

Har I spørgsmål til ovenstående, er I velkomne til at kontakte Lene Skougaard Magle på telefon 72336938 eller på mail lene.skougaard.magle@hjoerring.dk.

Med venlig hilsen

Susan Havmand Stender
Afdelingsleder

Social- og Ældreministeriet
Att. Stine Højland Pedersen
Holmens Kanal 22
1060 København K

Fremsendes alene pr. e-mail til sth@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk

Socialtilsyn Syds høringsvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service

Social- og Ældreministeriet fremsendte den 23. juni 2022 udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service i høring hos bl.a. Socialtilsyn Syd, som har følgende bemærkninger til forslaget:

Tilsynskompetence i forhold til den foreslåede § 85 a

Socialtilsyn Syd forudsætter, at indsatser efter den foreslåede § 85 a omfattes af socialtilsynenes kompetence, såfremt den leveres af et af de tilbud, der er nævnt i lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, jf. § 4, stk. 3.

Handleplaner, jf. den foreslåede § 141

Socialtilsyn Syd gør opmærksom på, at kravet om handleplan bør følges af relevante tilpasninger af kvalitetsmodellen, jf. bilag 1 til bekendtgørelse om socialtilsyn (særligt indikator 3.c).

Venlig hilsen

Peter Bjerregaard Andersen
Tilsynschef

Socialtilsyn Syd

Lindevej 5A
5750 Ringe
Tlf. 7253 1900
socialtilsynsyd@fmk.dk
www.socialtilsynsyd.dk
08-08-2022

Kontakt
Sissel Schmidt (sschm)

sschm@fmk.dk

+4572531964

Til Social- og Ældreministeriet

Sendes på mail til
sthp@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk

Abel Cathrines Gade 21, st.th
1654 København V
(+45) 33 33 05 05
CVR: 42350176
kontakt@stenbroensjurister.dk

stenbroensjurister.dk

15. august 2022

Jnr. V-55
FS/MLH

Vedr. Høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Stenbroens Jurister takker for muligheden for og opfordringen til at afgive høringssvar. Stenbroens Jurister er helt grundlæggende positive overfor reformen. Vi vurderer, at lovforslaget kan skabe mere hensigtsmæssige incitamentter for kommunerne i indsatsen mod hjemløshed.

Som specialiseret retshjælp for særligt udsatte, har vores gennemgang af lovforslaget fokus på hjemløses rettigheder og retssikkerhed i forbindelse med reformen og lovforslaget. Vi vil derfor ikke gå yderligere ind i de kommunale forudsætninger for at leve op til reformen.

Stenbroens Jurister har på baggrund af gennemgangen nogle anbefalinger til justeringer og præciseringer af dele af selve lovforslaget, samt nogle bemærkninger og anbefalinger som relaterer sig til reformen.

Til lovforslagets § 1, nr. 1, om den foreslåede § 85 a

Med denne del af lovforslaget indføres der en ny bestemmelse i serviceloven, hvorefter kommunerne kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til hjemløse med særlige sociale problemer.

Stenbroens Jurister finder det i udgangspunktet positivt, at man med den foreslåede § 85 a indfører en ny rettighed i serviceloven. Det bekymrer os dog, at det er nødvendigt at indføre en ny bestemmelse, fordi kommunerne ikke af egen drift har valgt at benytte strategier med dokumenteret effekt mod hjemløshed under den eksisterende § 85.

For så vidt angår den foreslåede § 85 a, stk. 2, så kan det være hensigtsmæssigt med en påmindelse om, at borgeren skal høres og at et fravalg af borgerens ønske skal begrundes

i afgørelsen, men dette følger efter Stenbroens Juristers opfattelse i forvejen af forvaltningsloven og af principperne om god forvaltningsskik. Bestemmelsen synes derfor at have intet eller meget lidt reelt indhold.

Det følger af Ankestyrelsens Talportal, at der i kommunerne samlet er truffet 322 afgørelser om støtte efter § 85 i 2020 og 274 afgørelser i 2021. I løbet af begge år er 42% af afgørelserne ifølge Talportalen hjemvist til fornyet behandling i kommunerne. Københavns Kommune er den kommune, der får indbragt flest klager over afgørelser om § 85 støtte. Her er hjemvisningsprocenten henholdsvis 46% og 57% de pågældende år. Såfremt der ikke gøres en aktiv indsats for at nedbringe antallet af hjemvisninger for afgørelser om § 85 og en lignende indsat for afgørelser efter den nye § 85 a, ser Stenbroens Jurister ikke anledning til at forvente, at dette tal vil blive bedre i fremtiden. Dette er særligt kritisabelt, da der er tale om en særlig sårbar målgruppe, der i forvejen har svært ved at mobilisere resurser til at klage over afgørelser fra kommunen.

- Stenbroens Jurister vil anbefale, at der gives hjemmel til at klage over kommunens afgørelse efter den nye § 85 a, samt mulighed for at klage over omfanget af støtten og/eller kvaliteten af den bevilligede støtte.
- Stenbroens Jurister vil anbefale, at der i implementeringen af den nye lovgivning er fokus på uddannelse i at træffe og skrive afgørelser i kommunerne, så afgørelser overholder forvaltningslovens krav, således at færre sager skal hjemvises af Ankestyrelsen.

Til lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, om målgruppe

Med denne del af lovforslaget ændres servicelovens formulering om målgruppen for ophold i boformer efter § 110. Det er imidlertid uklart for Stenbroens Jurister, hvorfor denne ændring anses for nødvendig, når der samtidig ændres i refusionsreglerne, idet ændringen af refusionen netop skal understøtte, at § 110 fremadrettet kun benyttes som et akut og kortvarigt tilbud.

Det er for Stenbroens Jurister ganske enkelt ikke klart, hvem det er, der i dag benytter en herbergsplads, som man med ændringen ønsker at afskære fra tilbuddet. Det er derfor ikke muligt for Stenbroens Jurister at vurdere, om de hjemløse der herved afskæres, kan benytte andre tilbud eller ved ændringen efterlades på gaden.

- Stenbroens Jurister opfordrer til, at det gøres klart overfor kommunerne, hvem der med ændringen ikke længere er målgruppe for et herbergstilbud, samt hvilken hjælp en sådan eventuel gruppe i stedet bør tilbydes.

Vi vil opfordre til, at det præciseres at hjemløse i langvarig udsathed, uanset den sproglige forståelse af ordet "akut", altid anses for at være i en "akut" situation når de henvender sig til et botilbud efter servicelovens § 110, således at hjemløse, der f.eks. har været gadesovere langvarigt, ikke med den nye formulering anses for at have et "ikke akut" behov for hjælp.

I de seneste år har vi oplevet af flere og flere herberger indsnævrer deres målgruppe. Vi er derfor oftere i en situation, hvor der reelt er ledige herbergspladser, men at der ikke er en herbergsplads, der "passer" til de hjemløse, der mangler pladser. Såfremt reformen lykkes med at halvere antallet af herbergspladser, er det derfor nødvendigt at forholde sig til, at der er herbergspladser til dem, der reelt har et behov.

Til lovforslagets § 1, nr. 4 og 5, om udskrivning

Med denne del af lovforslaget gives kommunerne en betinget mulighed for at udskrive hjemløse fra et ophold på en boform efter servicelovens § 110.

Stenbroens Jurister har forståelse for intentionerne om, at opholdet på et § 110-tilbud skal være kortvarigt, og at den hjemløse så vidt muligt skal videre til egen bolig eller et midlertidigt eller længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107 eller 108 eller efter almenboliglovens § 105. Vi er imidlertid bekymrede for, at de foreslåede betingelser i bestemmelsen ikke giver tilstrækkelig sikkerhed mod udskrivning til gaden imod den hjemløses ønske.

Betingelserne i den foreslåede § 110, stk. 5, indebærer bl.a. at der skal foreligge enten en anvisning til egen bolig eller en visitation til et botilbud efter §§ 107 eller 108. Erfaringer viser desværre, at en anvisning eller en visitation ikke nødvendigvis indebærer, at den hjemløse faktisk har et sted at flytte ind. Stenbroens Jurister oplever jævnligt tilfælde, hvor hjemløse får en afgørelse om ret til et botilbud, men hvor kommunen ikke kan finde et passende sted eller hvor der visiteres til et tilbud med lang venteliste.

- Stenbroens Jurister anbefaler derfor, at det præciseres, at der må gælde et 'nøgle-princip', der sikrer at udskrivningen fra et § 110-tilbud efter den foreslåede § 110, stk. 5, aldrig kan ske før den hjemløse får udleveret en nøgle til den anviste bolig eller det visiterede botilbud.

Det må i øvrigt anses for helt afgørende for reformen, at udskrivningen fra et § 110-tilbud reelt er betinget af, at der er en plan og en aftale mellem kommunen og den hjemløse.

- Stenbroens Jurister anbefaler derfor, at det skrives entydigt ind i lovtæksten, at kommunens udskrivningskompetence forudsætter, at den hjemløse har accepteret visitationen eller anvisningen.

Bortvisninger fra herberger

I forhold til spørgsmålet om udskrivning finder vi det desuden nødvendigt at knytte nogle bemærkninger til Ankestyrelsens principmeddelelse 3-22. For at styrke hjemløses retssikkerhed ved bl.a. udskrivning fra herberg, blev der i 2017 i serviceloven indført mulighed for at klage over lederen af bostedets afgørelse om udskrivning fra en boform efter § 110. Efter fem år er Ankestyrelsen nu kommet frem til, at styrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelser om de udskrivninger, der faktisk klages over, fordi udskrivningerne er begrundet i adfærd på bostedet i strid med lokale husordener (anstaltsanordninger). Ankestyrelsen foretager derfor ikke prøvelse af sagerne, eller prøvelse af sagligheden samt proportionaliteten af udskrivninger på baggrund af de pågældende husordener. Hjemløse der udskrives fra et § 110-tilbud, står således i praksis fortsat ofte uden mulighed for at klage over udskrivningen.

Efter Stenbroens Juristers opfattelse er det særligt problematisk, at der er så vid adgang til at udskrive borgere fra § 110-tilbud med henvisning til adfærd og en lokal husorden, fordi reglerne og praksis i realiteten kan indebære, at hjemløse udskrives på grund af den adfærd og de sociale problemer, som også er grunden til visitationen til tilbuddet, således at inklusions- og eksklusionskriterierne for ophold på et herberg bliver de samme.

De seneste år har Stenbroens Jurister oplevet hjemløse, der er

- udskrevet på grund af manglende rengøring på eget værelse,
- for at ryge på eget værelse,
- for ikke at ville fortælle, "hvem der startede et slagsmål" som pågældende ikke selv var en del af,
- for at afslå et § 107 botilbud i en hjemkommune som pågældende ikke ønskede at flytte til,
- for ikke at ville deltage i "madordninger"

Mange af disse sager kan vi som specialiseret retshjælp få omstødt, hvis vi går i dialog med herbergslederne. Men vi oplever, at flere hjemløse fravælger at klage, da de ikke ønsker konflikter, og da de efter en udskrivning ikke længere føler sig trygge ved herberget.

Det må formodes, at det er en meget lille andel af hjemløse, der bortvises fra herberger i Danmark, som finder en retshjælp og klager. Stenbroens Jurister er derfor bekymret for, at der sker en lang række udskrivninger, som der aldrig bliver klaget over.

Stenbroens Jurister oplever, at en række herberger i dag opererer med andre begreber end bortvisning og udskrivning. Vi oplever at flere herberger arbejder med "henvisninger", der reelt betyder, at en person der ikke længere er ønsket på herberget, får besked på at pakke sine ting og flytte samme dag eller inden for få dage. Vi har endvidere oplevet, at begrebet "udlogering" bliver anvendt om en bortvisning. Vi vil anbefale, at det tydeliggøres, at man alene kan flytte fra et herberg efter gensidig aftale, ved henvisning til faktisk alternativt tilbud (ikke en natcafe) eller ved bortvisning, samt hvilke krav der er gældende for de tre mulige grunde til at flytte.

Herbergerne anvendes af en borgergruppe, der i forvejen har svært ved at navigere i rettigheder og pligter, og det bør derfor være tydeligt for dem, hvilke afgørelser der træffes efter Serviceloven, samt hvad deres rettigheder er i alle tilfælde. Dette bør, særligt i tilfælde af bortvisninger, følges af skriftlighed.

Stenbroens Jurister har på denne baggrund en række anbefalinger.

- Bortvisning fra et herberg bør altid meddeles skriftligt og opbevares således at tilsynet har mulighed for at gennemgå dem ved tilsyn.
- Ankestyrelsen bør gives kompetence til også at behandle klager over udskrivning/bortvisning fra et § 110 tilbud, der sker på grundlag af adfærd i strid med en lokal husorden, samt til reelt at foretage prøvelse af, om husordenen er lovlig, og om udskrivningen er proportionel.
- Der bør udarbejdes en bekendtgørelse om rammerne for husordener på bosteder efter serviceloven.
- Bosteder bør pålægges at gøre deres aktuelle husorden tilgængelig på Tilbudsportalen, så det er muligt for borgere og sagsbehandlere, at vurdere om husordenen er tilstrækkeligt rummelig.
- Socialtilsynet bør føre tilsyn med husordenerne.

Til lovforslagets § 1, nr. 9, om refusionen

Denne del af lovforslaget fastsætter med den foreslåede § 176 a nye regler for statslig refusion til kommunerne for ophold på boformer efter servicelovens §§ 107 og 110 samt støtte efter den foreslåede nye § 85 a. Som nævnt er Stenbroens Jurister grundlæggende

positive overfor reformen, da vi mener, at det vil føre til mere hensigtsmæssige incitament for kommunerne i indsatsen mod hjemløshed.

Stenbroens Jurister finder det imidlertid uhensigtsmæssigt, at den foreslåede ordning vil give kommunerne incitament til at henvise til § 110 tilbud, før der visiteres til botilbud efter servicelovens § 107, eller anvises en bolig, fordi refusionen ikke kan opnås, hvis der visiteres eller anvises direkte. Problemstillingen er relevant i forhold til personer, der i dag lever på gaden, samt personer som udskrives til gaden efter længere hospitalsophold eller løslades til gaden fra Kriminalforsorgens institutioner, samt hjemløse der er såkaldte "sofa-sovere".

Vi er klar over, at disse personer stadig vil have ret til at blive udredt og få tilbudt botilbud eller egen bolig uden først at tage ophold på et herberg. Men i erkendelse af, at selve lovforslaget anerkender og accepterer, at det økonomiske incitament er afgørende som styringsredskab overfor kommunerne, frygter Stenbroen Jurister, at dette incitament også vil medføre, at f.eks. hjemløse gadesovere i praksis vil blive henvist til en herbergsplads som forudsætning for boligindstilling eller visitation til botilbud. Dette vi kunne virke som en selvstændig barriere for de hjemløse, der ikke føler sig trygge ved et herberg.

- Stenbroens Jurister anbefaler at lovforslaget tilpasses, så et ophold på et § 110-tilbud ikke er en forudsætning for, at kommunerne kan opnå refusion til bostøtten efter § 85 a eller ophold på et § 107-tilbud, og at der i stedet opstilles andre kriterier, for at støtten kan opnås.

Stenbroens Jurister har derudover følgende øvrige bemærkninger, som vi mener, har betydning for reformens effekt.

Når hjemløse flytter kommune

Lovforslaget adresserer ikke de problemstillinger, der vil opstå, når hjemløse varigt opholder sig i en anden kommune end sin betalingskommune. Hjemløses mobilitet giver erfaringsmæssigt store praktiske udfordringer, med langvarige konflikter mellem kommunerne, og fordi en betalingskommune ikke kan anvises en bolig i en anden kommune, selvom det reelt er der, hvor den hjemløse opholder sig, og betragtes som sin hjemkommune.

Stenbroens Jurister møder mange hjemløse, der opholder sig i andre kommuner end deres betalingskommune. Vi møder også fra tid til anden hjemløse, der ikke har opholdt sig i deres betalingskommune i over 5-10 år, men som stadig har denne kommune som

betalingskommune, selvom de i nogle tilfælde reelt aldrig har boet i den pågældende kommune.

Problemstillingen vil blandt andet være aktuelt i situationer, hvor den hjemløse på grund af vold eller trusler ikke kan vende tilbage til en kommune. Det kan også være aktuelt i situationer, hvor den hjemløse har opholdt sig i mange år i en anden kommune, har hele sit netværk her og oplever denne som sin hjem- og betalingskommune.

Som Stenbroens Jurister læser lovforslaget, vil kommunen, ikke kunne udskrive en hjemløs fra et § 110-tilbud efter anvisning af en bolig, som den hjemløse ikke ønsker at tage ophold i, blandt andet fordi der ikke vil kunne træffes en meningsfuld afgørelse om hjælp og støtte til fastholdelse af boligen, som udskrivningen vil være betinget af efter den foreslåede § 110, stk. 5. Som konsekvens heraf, kan den hjemløse ende med at forblive på et § 110-tilbud, selvom vedkommende reelt ville være i stand til at komme i egen bolig (evt. med støtte).

Stenbroens Jurister er opmærksom på, at spørgsmålet om opholdskommuner er reguleret i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, men vi oplever, at reglerne i praksis ikke fungerer efter hensigten. Reglerne fastholder i mange tilfælde den hjemløse i en u hensigtsmæssig tilknytning til én bestemt kommune, som den hjemløse hverken har eller ønsker noget tilhørsforhold til. Stenbroens Jurister har også forståelse for hensyn til at modvirke såkaldt social eksport, hvor en kommune kan skrue så langt ned for sit serviceniveau, at udsatte aktivt søger mod andre kommuner. Men det kan omvendt få karakter af administrativ stavnsbinding, som medfører fortsatte problemer for den hjemløse, fordi der ikke er en rationel, klar og entydig placering af ansvaret for den sociale indsats, i den kommune hvor vedkommende reelt opholder sig.

- Stenbroens Jurister anbefaler, at der i tilknytning til lovforslaget tages initiativ til at finde en bedre løsning for de hjemløse, som i mange år har ophold sig i en anden kommune end deres hjemkommune, også i de tilfælde, hvor der er tale om ophold på botilbud efter servicelovens §§ 107-110 mv., hvor betalingsforpligtelsen i dag forbliver hos den oprindelige kommune.

Stenbroens Jurister mener, at man kan lade sig inspirere af ordningen i retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 8, som begrænser en fraflytningskommunes betalingsforpligtelser for førtidspension til seks år efter en kommuneflytning. Det er Stenbroens Juristers opfattelse, at en lignende tidsmæssig afgrænsning – af den oprindelige opholdskommunes forpligtelser efter serviceloven – vil give rig mulighed for at undersøge om det er realistisk, at den hjemløse indenfor en forudsigelig periode vender tilbage til sin

oprindelige opholdskommune. Er dette ikke realistisk, vil afgrænsningen efter de seks år sikre en rationel, klar og entydig placering af ansvaret for den sociale indsats.

En anden tilgang er at gøre det nemmere for hjemløse at opnå folkeregisterregistrering i den kommune, hvor de faktisk opholder sig. For Stenbroens Jurister er det ikke afgørende, hvordan problemet bliver løst, men vi finder det påtrængende nødvendigt at finde en løsning, da vi ofte oplever, at hjemløse med denne "kommunedelte" indsats får en indsats af ringere kvalitet, fordi der opstår "fnidder" mellem betalingskommune og opholdskommune.

Klagesystemets effekt

Ankestyrelsen hjemviser hvert år en lang række sager om afgørelser efter Servicelovens §§ 107-110 og § 85.

Stenbroens Jurister oplever helt generelt at behandlingen af klager på Servicelovens område i Ankestyrelsen tager så lang tid, at klageadgangen har meget begrænset praktisk betydning for klageren. Dette er særligt et problem i sager, hvor hjemløse udskrives med få dages varsel og hvor Ankestyrelsen afviser at forholde sig til sagerne før der ligger en afgørelse på skrift, der til tider først kommer efter den hjemløse er fraflyttet det pågældende herberg. Såfremt klagerne reelt når at blive behandlet, er afgørelserne ofte af en sådan kvalitet, at Ankestyrelsen hjemsender sagerne til fornyet behandling fremfor at afklare spørgsmålet og på det tidspunkt oplever vi, at den hjemløse enten har mistet tålmodigheden med klageprocessen eller at udskrivningen har haft så voldsomme konsekvenser for vedkommendes funktionsniveau, at vedkommende ikke længere evner at deltage i at klage over en ny afgørelse med samme indhold.

Det er efter Stenbroens Juristers opfattelse særligt problematisk, at kommunerne i en lang række tilfælde kan have et økonomisk incitament til at være tilbageholdende med at træffe begunstigende afgørelser, fordi det er uden anden konsekvens for kommunen end, at udgiften udskydes eller helt undgås.

- Stenbroens Jurister anbefaler, at der føres tilsyn med om herbergslederne har forudsætningerne for at skrive en afgørelse i forvaltningslovens forstand, således at de mange hjemvisninger kan undgås.
- Stenbroens Jurister anbefaler, at hjemløse der er bortvist fra et herberg gives mulighed for at søge opsættende virkning hos Ankestyrelsen inden der foreligger en afgørelse på skrift og så længe en klagesag er under behandling, såfremt bortvisningen ikke skyldes vold eller trusler om vold.

- Stenbroens Jurister anbefaler, at det overvejes for kommunens regning at sætte kommuners afgørelser efter serviceloven under anden administration, hvis kommunen i en nærmere bestemt periode får omgjort og/eller hjemsendt et nærmere bestemt antal af de afgørelser der påklages til Ankestyrelsen.

Sammenhæng med beskæftigelsesindsatsen

Stenbroens Jurister oplever ofte, at det kan være overvældende for tidligere hjemløse at få en bolig. I perioder hvor hjemløse lever på gaden eller natcafeer lever de ofte så kaotiske tilværelser, at alt andet lukkes ude. Vi oplever derfor ofte, at hjemløse får det psykisk svært, når de kommer indenfor. Stilheden og roen i en lejlighed kan være overvældende og det kan være svært at kunne "mærke" sin egen krop igen. Vi er derfor glade for, at reformen satser på massiv bostøtte. Vi vil dog opfordre til, at der i perioden hvor tidligere hjemløse modtager bostøtte efter servicelovens § 85a, ikke kan sanktioneres i offentlige ydelser efter aktivloven, såfremt bostøtten har et sådant omfang, at det kan være svært for den tidligere hjemløse også at deltage i beskæftigelsesfremmende aktiviteter, eller at bostøtte efter § 85a accepteres som den beskæftigelsesfremmende aktivitet, således at den tidligere hjemløse kun skal forholde sig til bostøtten.

Med venlig hilsen

Stenbroens Jurister

Maja Løvbjerg Hansen

Vestre Landsret Præsidenten

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

28. juni 2022

Sendt pr. mail til sthp@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk

J.nr.: 22/13225-2

Sagsbehandler: Lars B Olesen

Social- og Ældreministeriet har ved brev af 23. juni 2022 (sagsnr. 2021-8260) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

Til Social- og Ældreministeriet

København den 15. august 2022

Hørings svar fra WeShelter på udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

1. Generelle bemærkninger

Fonden Missionen blandt Hjemløse, i daglig tale WeShelter, takker Social- og Ældreministeriet for invitationen til at afgive høringssvar på lovforslaget om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

Indledningsvis vil vi gerne udtrykke vores opbakning til lovforslagets overordnede målsætning om markant at reducere antallet af borgere i hjemløshed og gøre op med langvarig hjemløshed. Efter vores vurdering er omlægningen fra refusion på herbergsophold til refusion på bostøtte den rette vej at gå.

Vi vil også udtrykke vores tilfredshed med følgende:

- At selvmøderprincippet er bevaret, hvilket giver mulighed for hurtig hjælp på det sted, hvor mennesket i hjemløshed befinder sig, uden at kommune-tilhørsforhold skal afklares, før hjælp kan iværksættes, og akut nød kan lindres.
- At lovforslaget har fokus på inddragelse af borgeren i handleplanen, hvilket er afgørende for at skabe varig social forandring. Inddragelse og deltagelse er ikke bare en afgørende vej fra eksklusion til inklusion for den enkelte borger, men også til bedre sociale løsninger. Som det vil fremgå af høringssvaret, så ser vi imidlertid gerne, at graden af inddragelse øges gennem styrket selvbestemmelse.
- At det er tydeligt, at støtten, som borgeren modtager under opholdet efter § 110, ikke må erstatte den hjælp og støtte, som borgeren har ret til efter serviceloven. I dag oplever vi desværre, at afhjælpning af sociale problemer og psykisk sygdom bliver sat på pause under herbergsopholdet. Dette skyldes blandt andet uklarhed om udredning og behandling, særligt om det kommunale ansvar. Derfor hilser vi tydeligheden velkommen – dog kunne vi ønske, at det også blev tydeligt, at støtten efter § 110 heller ikke må erstatte hjælpen efter sundhedsloven.
- At der er tydelighed om såvel målgruppe for § 110 og om, at ophold på en boform tjener et midlertidigt formål. Dette forhindrer, at der etableres § 110-tilbud, som reelt ikke er til gavn for målgruppen, og bestemmelserne i § 110 benyttes til at finansiere tilbud målrettet borgere med andre problemstillinger. Lovforslaget kunne styrkes ved også at skabe klarhed omkring målgruppen for § 107, hvilket vil modvirke, at § 107 bliver et midlertidigt opsamlingssted for borgere, der reelt ikke har brug for et midlertidigt tilbud, men derimod en varig løsning med den rigtige støtte.

En væsentlig anke mod lovforslaget er, at den begrænser kerneopgaven for 110-boformerne til blot at tilbyde ophold til borgere, der har akut behov for botilbud og særlige sociale problemer. Efter WeShelters vurdering vil det være hensigtsmæssigt, at kerneopgaven også omfatter udredning. Ansatte på boformen vil have let adgang til borgeren og dermed et godt udgangspunkt for udrednings-opgaven, hvilket særligt vil

være en fordel for borgere fra kommuner beliggende langt væk. Her vil det i praksis være vanskeligt for kommunen at gennemføre udredning af årsager til hjemløshed og støttebehov inden for tre måneder.

Selvom lovforslaget lægger op til tre måneders ophold på herberger, vil der utvivlsomt være borgere, der kommer til at opholde sig på herberget i længere tid, fordi kommunen ikke kan anvise en bolig. I disse tilfælde er det forkert, at borgeren ikke kan modtage den nødvendige kvalificerede socialfaglige indsats på herberget. Udover udredning kan dette også være botræning. Dette vil sikre, at borgeren ikke forskelsbehandles ved at blive stillet ringere i forhold til den socialfaglige støtteindsats end sammenlignelige borgere, der får anvist en bolig.

Hvis det fastholdes, at kerneopgaven udelukkende er ophold, bør det præciseres, hvad der er omfattet af ophold, i særdeleshed hvilke socialfaglige opgaver der er omfattet, herunder en præcisering af hjælpen til personer med særlige sociale problemer ift. akutte vanskeligheder.

Lovforslaget tydeliggør målgruppen for boformer efter § 110. Vi savner imidlertid, at der ligeledes skabes klarhed omkring målgruppen for § 107. Her er der uklarhed, og vi ser derfor en fare for, at borgere flyttes fra §110 til §107, når der ikke umiddelbart er et alternativ til §110, eller en Housing First baseret løsning ikke kan etableres. Hvis ikke målgruppen præciseres, kan § 107 blive et midlertidigt opsamlingssted for borgere, der reelt ikke har brug for et midlertidigt tilbud, men en varig løsning med den rigtige støtte.

Herudover savner vi, at omlægningen omfatter en støtteindsats og/eller en refusionsmulighed ud over 90 dage til de borgere, der kommer i fornyet hjemløshed, fordi eget hjem med bostøtte efter §85 viser sig ikke at være den rette løsning på det pågældende tidspunkt.

En bekymring af mere general karakter er, at "fortællingen om herberget" kan blive, at et menneske i hjemløshed ikke må opholde sig mere end 90 dage grundet længden af refusionsperioden på et herberg. Det skal således sikres, at det altid er klart for den enkelte borger, at vedkommende ikke automatisk bliver udskrevet efter 90 dage. Vi har allerede nu erfaret, nogle af de hjemløse beboere på WeShelters herberger udtrykker stor usikkerhed ved, om de kun kan få vores hjælp i 90 dage. Denne usikkerhed giver utryghed og stress, hvilket ikke er hvad mennesker, der har levet lang tid i hjemløshed, har brug for. Disse mennesker har brug for forudsigelighed og tryghed, hvis man skal give dem håbet om troen på, at der kan skabes forandring i deres liv.

Vi er vidende om, at lovforslaget omfatter en omlægning af indsatsen på herberger og således ikke retter sig mod gadesovere. I den forbindelse vil vi benytte lejligheden til at udtrykke vores bekymring for, om fokus på at implementere herværende lovændringer tager al opmærksomhed væk fra målgruppen af gadesovere. Det er således afgørende, at også gadesovere fremover tilbydes den specialiserede støtte efter §85, hvorfor vores ønske er, at der også ydes refusion til kommunerne i relation til denne målgruppe.

I det næste følger en række kommentarer til specifikke dele af lovforslaget og bemærkningerne hertil.

Til § 85a

Lovforslagets § 85 a omfatter, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde hjælp, omsorg eller støtte til udvikling af færdigheder efter de specialiserede støttemetoder fra Housing First-tilgangen til personer i hjemløshed eller i risiko. Efter WeShelters vurdering bør dette være en skal-bestemmelse, så alle mennesker med behov for disse former for støtte bliver denne tilbudt, hvilket vil sikre, at alle kommuner til fulde vil tilbyde de evidensbaserede metoder.

§ 85a, stk. 2 omhandler borgerens ret til at pege på boformen som leverandør af bostøtte efter §85. WeShelter bakker op om at give borgerne denne ret. Vi havde dog gerne set, at det havde været en ret til at vælge og ikke blot pege på en leverandør. Dette ville have styrket borgerens selvbestemmelse og ikke mindst sikret, at også de borgere, der foretrækker en leverandør fra civilsamfundet frem for den kommunale hjælp, er garanteret en god løsning

Vi oplever i vores arbejde, at kommunen under den gældende lovgivning afviser boformen som leverandør af bostøtte af principielle grunde. For at imødegå dette bør det af §85a klart fremgå, at kommunen ikke kan tage principafgørelse om ikke at følge borgerens ønske, men i hver enkelt afgørelse skal begrunde fagligt og konkrete, hvorfor borgerens ønske ikke følges. Herudover bør tilsynet have som arbejdsområde at vurdere, om disse afgørelser lever op til dette.

Dette vil ikke mindst give værdi for de mennesker i hjemløshed, som efter mange års kontakt med det offentlige hjælpesystem er blevet systemtrætte, men som til gengæld har opbygget et tillidsforhold og en samarbejdsrelation med boformen, som ofte kan være en væsentlig forudsætning for, at bostøtten giver de ønskede resultater. Ligesom andre organisationer møder vi i vores arbejde udsatte mennesker, der vælger den kommunale støtte fra, fordi de grundet de grundet negative erfaringer fra en lang konfliktfyldt historie fravælger det offentlige hjælpesystem. Her kan ikke-kommunale boformer drevet af civilsamfundsorganisationer gøre en unik forskel som leverandør af bostøtten ved at genoprette dialog, tillid og samarbejde.

Endvidere anføres det (side 11), at det ligeledes kan indgå i arbejdet med handleplanen, om boformen efter § 110 "på anden vis" kan støtte borgeren i overgangen til egen bolig. Her skal det gøres klart, hvad "på anden vis" kan omfatte, og der skal i den forbindelse være plads til løsningsmodeller, hvor en boform er en del af en hovedorganisation, og hvor eksempelvis en frivillig indsats, der kan indgå i handleplanen, er forankret i hovedorganisationen og ikke på selve boformen.

Om § 177

WeShelter stiller sig kritiske overfor, om målet om højst 90 dage på herberg er det rette mål. Vores erfaring fra arbejdet på herbergerne er, at det tager en tid både at skabe en god kontakt til en ny beboer og identificere hvilke kommuner, der er hhv. opholds- og handlekommune.

Vores vurdering er, at seks måneder ville være et bedre mål, som vil skabe bedre tid til arbejdet med at udrede og identificere rette løsninger, herunder det ofte tidskrævende arbejde med at sikre adgang til bank, offentlige digitale løsninger med videre.

Om udskrivning uden samtykke

Det er vigtigt for det enkelte menneskes værdighed og oplevelse af handlekompetence, at kommuner ikke skal kunne udskrive en borger uden borgerens samtykke. Derfor skal teksten (side 46) ændres, så teksten bliver "En kommunal udskrivning fra en boform efter § 110 kan kun ske, når borgeren er indforstået hermed".

WeShelters ønske er, at det skrives direkte ind i lovparagrafferne og ikke bare i bemærkningerne, at kommunalbestyrelsen kun kan træffe omgørelse om at udskrive borgeren fra en boform, hvis borger har underskrevet en lejekontrakt, så alt tvivl bliver udraderet.

Om efterforsorg

Det anføres (side 16), at leder af en boform efter servicelovens § 110 som en del af opholdet kan beslutte at tilbyde borgeren efterfølgende hjælp (efterforsorg) i forbindelse med, at borgerne flytter i egen bolig.

Her oplever vi desværre, at kommunen som en del af driftsoverenskomsten fratager lederen denne mulighed. På den baggrund er vores ønske, at dette gøres til en skal-bestemmelse, og at det tilføjes som en del lovparagrafferne, at kommunen ikke kan fratage herbergslederen retten til at tilbyde efterforsorg. Samtidig ønskes det præciseret, i hvilke tilfælde efterværn kan besluttes.

Afslutningsvis vil vi benytte lejligheden til at takke for invitationen til at deltage i Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed, hvor vi ser frem til at bidrage med den viden og de erfaringer, vores organisation har opsamlet på området siden 1893.

Særligt ser vi frem til at bidrage, når det handler om, hvordan civilsamfundet kan involveres i opgaveløsningen i Housing First – både i form af de selvejende institutioners professionelle indsatser under forskellige former for driftsoverenskomster med kommunerne og i form af – og i samspil med – indsatser, der bygger på ulønnede frivillige.

Spørgsmål til dette høringssvar bedes rettet til WeShelters direktør Ole Abildgaard Mikkelsen på om@weshelter.dk eller 51926100.

Med venlig hilsen

Mads Engholm
Formand, Fonden Missionen blandt Hjemløse

Ole Abildgaard Mikkelsen
Direktør, Fonden Missionen blandt Hjemløse

Høring over udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive hørings svar i forbindelse med høring over forslag til omlægningen af hjemløseindsatsen.

Ældre Sagen er positiv overfor øget brug af Housing First-tilgangen

Ældre Sagen bifalder generelt lovforslaget, herunder at forslaget på flere områder vil medføre en forbedring af indsatsen overfor de allermest udsatte mennesker i vores samfund og forbedre deres rettigheder. Helt generelt er Ældre Sagen interesseret i, at udsatte ældre modtager den nødvendige hjælp og støtte til at imødesee de udfordringer, der er, når man lever i udsathed eller hjemløshed, og at det sociale system medvirker til at mindske det pres, der er på udsatte i vores samfund. Derfor bakker vi også op om formålene i lovforslaget med at reducere antallet af borgere i hjemløshed markant og at gøre op ned langvarig hjemløshed.

Det er Ældre Sagens opfattelse, at en øget brug af Housing First-tilgangen, hvor billige boliger kombineret med tilstrækkelig bostøtte i egen bolig kan medvirke til at hjælpe hjemløse ind i en passende bolig. Vi mener derfor, at en udvidelse af servicelovens § 85 med den foreslåede bestemmelse i § 85a sender et tydeligt signal til kommunerne om i større grad at anvende en specialiseret tilgang til den enkelte borger. Derfor bifalder vi, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at: ”Støtten skal være individuel, helhedsorienteret og fleksibel, og den tager udgangspunkt i borgerens drømme, ønsker og håb for fremtiden.” Det er efter vores opfattelse helt afgørende, at der altid foretages en konkret og individuel vurdering af, hvilken støtte den enkelte har brug for, og at der foretages en tilbunds gående udredning af borgerens ressourcer, udfordringer og ønsker for fremtiden, så den rette indsats og støtte kan iværksættes.

Positivt, at det tydeliggøres, at støtten ikke erstatter den øvrige hjælp og støtte efter serviceloven

Ældre Sagen er også positiv overfor den foreslåede bestemmelse i servicelovens § 110, stk. 2, herunder at det tydeliggøres, at den aktiverende støtte under et midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens § 110 ikke må erstatte øvrig hjælp og støtte efter serviceloven.

Med hensyn til afgrænsningen af målgruppen i servicelovens § 110 vil vi dog påpege, at der også bør være opmærksomhed på, om også svær ensomhed kan udgøre en barriere for at komme i eller fastholde egen bolig.

Ældre borgere i hjemløshed har brug for andre tilbud end yngre

De nationale kortlægninger af hjemløshed har gennem det seneste årti dokumenteret en betydelig stigning i hjemløsheden i aldersgruppen 50+ år. I 2019 var næsten hver fjerde borger i hjemløshed over 50 år.

Selvom Housing First-modellen bør stå centralt i indsatsen over for ældre hjemløse, er der også behov for helt andre, mere specialiserede tilbud end til unge hjemløse. Mange ældre borgere i hjemløshed har en høj kompleksitet i udsathed med både psykiske lidelser, misbrugsproblemer og ofte også alvorlige fysiske helbredsproblemer efter et langt liv med udsathed og misbrug.

Derfor vil Ældre Sagen opfordre til, at der i forslaget til omlægning af hjemløseindsatsen også tages stilling til særlige indsatser målrettet ældre borgere i hjemløshed. Det kan fx være:

- Etablering af (flere) specialiserede botilbudspladser og alternative plejehjem til udsatte ældre borgere med plejebenhov, hvor der både er de nødvendige sundheds- og socialfaglige kompetencer, der kan imødekomme den enkeltes behov, og rummelighed til at imødekomme den enkeltes livsstil, fx med et fortsat aktivt misbrug.
- Oprettelse af specialiserede hjemmeplejeteams til udsatte borgere i alle kommuner.
- Udbredelse af de specialiserede bostøtteindsatser under Housing First, herunder tværfaglige støteteams (ACT), hvor det for udsatte ældre i hjemløshed kan være relevant at inddrage hjemmeplejen.

Ældre modtager mangelfuld støtte efter servicelovens § 85

Ældre Sagen vil dog med dette høringssvar også gerne opfordre til, at det mere generelt sikres, at alle kommuner tilbyder støtte efter § 85 i tilstrækkeligt omfang. Det er Ældre Sagens opfattelse, at nogle kommuner tildeler støtte efter servicelovens § 85 efter en kommunal standard fremfor en konkret og individuel vurdering. Det er også vores opfattelse, at nogle kommuner undlader at yde støtte efter servicelovens § 85 til ældre. I stedet tilbydes støtten alene efter servicelovens § 83. Det medfører, at ældre i mange situationer ikke modtager den tilstrækkelige støtte til at leve en værdig tilværelse – herunder at mange ældre ikke modtager støtte til at opretholde sociale aktiviteter udenfor egen bolig. Dette medfører en klar forringelse af ældres rettigheder og retssikkerhed.

Der skal sikres en individuel helhedstilgang til udsatte ældre

Endelig er det helt afgørende for at sikre en helhedstilgang til udsatte ældre, at hjemmeplejen inddrages i tværgående teams, så det sikres, at udsatte ældre modtager den rette hjælp, støtte og pleje. Udsatte ældre med behov for hjemmehjælp har ofte mere specialiserede behov. Det viser bl.a. undersøgelse ved VIVE¹. Derfor bør der være krav om specialiserede hjemmeplejeteams i alle kommuner.

Afslutningsvis skal Ældre Sagen påpege, at det er helt afgørende for, at udsatte kan komme ud af hjemløshed, at der foretages en konkret og individuel vurdering af den enkeltes behov. Det bør således undgås, at kommunerne anvender ensartede løsninger, som alle udsatte skal passe ind i. Det bør således være et krav, at kommunerne har opmærksomheden rettet på den enkeltes behov, så det sikres, at den bevilgede løsning er egnet for den enkelte. Hvis løsninger ikke er tilpasset efter en individuel vurdering, kan vi frygte, at nogle udsatte hurtigt ryger på gaden igen. Det vil være en situation, som ingen har glæde af.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør

¹ <https://udsatte.dk/udgivelser/udsatte-aeldre-borgere-hjemloeshed>

Østre Landsret
Præsidenten

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

29. juni 2022

J.nr.: 22/13333-1

Sendt pr. mail til: sthp@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk

Sagsbehandler: Stine Dyppe

Social- og Ældreministeriet har ved brev af 23. juni 2022 (sagsnr. 2021-8260) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om omlægning af indsatsen mod hjemløshed.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo

Social- og Ældreministeriet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Center for Særlig Social Indsats

Visitation og Indsats
Birkedalsvej 27
3000 Helsingør

Cvr nr. 64 50 20 18
Dato 30. juni 2022

Jon Brohuus
Stabskonsulent
Tlf. 49 28 38 69
Mobil 25 31 38 69
www.helsingor.dk

Helsingør Kommunes høringssvar over udkast til lovforslag om udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.

Helsingør Kommune takker for muligheden for at afgive høringssvar over forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om social service (Udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.).

Høringen angår

- 1) *Udvidelse af ordning om udslusningsboliger (ABL § 63)*
- 2) *Udvidelse af adgangen til oprettelse af almene bofællesskaber (ABL § 51a)*
- 3) *Præcisering omkring tilskud til oprettelse af skæve boliger (ABL § 149a)*

Kommentarer:**Til 3.1.2 Indenrigs- og Boligministeriets og Social- og Ældreministeriets overvejelser**

Helsingør kommune bemærker, at nærværende udkast til lovforslag bl.a. har til hensigt at tilvejebringe flere fleksible boligløsninger for at råde over flere billige boliger til personer i hjemløshed eller i risiko for hjemløshed. Herunder forlængelse af perioden for udslusningsbolig fra 2 til 5 år, dersom borger vurderes at kunne opnå en selvstændig tilværelse og opretholde boligen på normale lejevilkår.

Parallelsamfundslovgivningen opstiller en række begrænsninger for, hvem der må flytte ind i boligområder, som er udpeget som forebyggelsesområder mv. Dette sker bl.a. via regler om obligatorisk fleksibel udlejning samt begrænsninger i den kommunale anvisningsret.

Både eksisterende og de forslåede målgrupper i lovforslaget vil i vidt omfang være omfattet af nævnte begrænsninger ift. udlejning og anvisning.

Således vil vi i Helsingør Kommune opleve, at op imod fjerdedel af den samlede almene boligmasse ikke kan udlejes til disse målgrupper. Udfordringen herved består i, at de almene boliger som Helsingør Kommune har til rådighed ofte har en

høj husleje, som disse målgrupper kan have svært ved at oparbejde en betalingsevne henimod, når huslejetilskuddet måtte bortfalde. Det forhold har indeholder kontraindicerende elementer, idet en forudsætning for udslusningsbolig, er en faglig vurdering af, at borger kan oparbejde en betalingsevne, som er tilsvarende det tilbudte lejemåls huslejeniveau.

Desuden udvides målgruppen til også at indeholde borgere i risiko for hjemløshed. Helsingør Kommune har gode erfaringer med tidlige indsatser for denne gruppe, og ser positivt på forslaget om ændring.

Konsekvenser og forslag

Det fremgår af forslaget, at ordningen omkring huslejetilskud er frivillig, hvorfor kommunerne ikke bliver understøttet af DUT-midler. Argumentationen knytter sig til, at en alternativ boform vil være mere omkostningstung for kommunerne – dermed en netto besparelse for kommunerne.

Det gælder eks. for målgruppen af borgere i risiko for hjemløshed, at det er svært at forudse, hvad der var sket, hvis ikke de modtog en forebyggende indsats. Mange havde sandsynligvis klaret boligdelen med treatment-as-usual.

Housing-first metoderne kan dog mere og andet end boligdelen alene, da metoden også forebygger en række af de følgevirkninger der kan være ved at være i risikogruppe.

SØM-beregninger peger på, at tilbageløbet for denne type af Housing-first investeringer er skævt, idet afkastet i høj grad ikke tilfalder kommunen, som har gjort investeringen.

Hvis incitamentet således skal øges ift. at benytte de mange gode muligheder, som forslaget indeholder, foreslår Helsingør Kommune, at Social- og Ældreministeriet:

- 1) Kompenserer huslejetilskuddet med DUT-midler samt
- 2) anvender boligstøttelovgivningen aktivt ift. at tilvejebringe billige boliger, ved eks. at hæve loftet for støtten til den gruppe af borgere, som får svært ved at oparbejde en betalingsevne svarende boligens huslejeniveau, uden huslejetilskud.

Med venlig hilsen

Helsingør Kommune

Skriv sikkert til Helsingør Kommune via helsingor.dk/digitalpost

På helsingor.dk/databeskyttelse finder du oplysninger om, hvordan kommunen behandler personoplysninger samt kontaktoplysninger på vores databeskyttelsesrådgiver.

København, 11. august 2022

Høringssvar vedrørende:

Forslag til Lov om ændring af almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om social service (Udvidelse af ordningen om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.)

Kirkens Korshær takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Kirkens Korshær tilslutter sig lovforslaget og bifalder, at kommunernes mulighed for at hjælpe mennesker i hjemløshed eller i risiko for hjemløshed i bolig forbedres.

For der er behov for flere billige boliger til mennesker i hjemløshed, som ofte venter alt for lang tid på herberger. Derudover er det nødvendigt bedre at kunne hjælpe mennesker, der er i risiko for hjemløshed. Og den nye ordning for udslusningsboliger samt udvidelsen af målgruppen er med til at forbedre kommunernes mulighed for at imødekomme behovet.

Kirkens Korshær imødeser derudover, at det præciseres, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til etableringen af almene boliger til særlig udsatte grupper (skæve boliger) for at fjerne en hver tvivl herom.

Kirkens Korshær savner et fokus på egnede boliger til de allermost udsatte. Det kan fx være mennesker med dobbeltdiagnoser, LGBT+-personer, par og kvinder, som det kan være vanskeligt at skærme tilstrækkeligt på herbergerne. Ydermere mangler der egnede boliger til hjemløse med kæledyr, som kan være en barriere for, at mennesker i hjemløshed kommer i egen bolig.

Kirkens Korshær står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning.

Med venlig hilsen

Jeanette Bauer
Chef for Kirkens Korshær

**KIRKENS
KORSHÆR**

Nikolaj Plads 15
1067 København K
Tlf. 33121600
j.bauer@kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

nibe@sm.dk
udsattevoksne@sm.dk

10. august 2022

Sagsnr. 2022-1909, dok.nr. 569919 af den 13.6.2022
Høringssvar over udkast til lovforslag om udvidelse af ordning om udslningsboliger, indretning af boligfællesskaber mv.

LOCHI (Foreningen for ledere og chefer i offentlige hjemløshedsindsatser) kvitterer hermed positivt for det fremlagte lovforslag.

Det er LOCHIs opfattelse og erfaring, at det er bydende nødvendigt, at boligmassen som helhed kan anvendes mere fleksibelt, når ambitionen er at nedbringe antallet af hjemløse.

Som en styrende præmis og rent principielt skal hjemløse som begreb og gruppe af borgere defineres meget præcist. For den gruppe af borgere forslaget omtaler som borgere i "risiko for at blive hjemløse", skal der opstilles præcise indikatorer for, hvad der ses som signaler for "risiko for hjemløshed".

Hvis målgruppen ikke defineres præcist, vil der, erfaringsbaseret, være risiko for, at andre tilgrænsende målgrupper forstået som borgere med udfordringer, der ikke knytter sig direkte til hjemløshed, vil kunne omfattes af ordningerne, hvilket kan medføre risiko for en "creaming", der som konsekvens ikke vil reducere antallet af reelt hjemløse. LOCHI er opmærksom på, at dette forsøges reguleret med andre lovforslag.

LOCHI finder generelt det fremlagte forslag særdeles velegnet til at nedbringe hjemløshed. LOCHI henleder opmærksomheden på, at forslaget indebærer, at både kommunalt ejede boliger fx ældreboliger og privatejede boliger i de almindelige boligselskaber kan bringes i anvendelse både som udslningsboliger og som indretning af bofællesskaber.

Det er vigtigt, der er en vis overensstemmelse mellem indfasning af den kommende strukturreform og tilvejebringelsen af boliger, målgruppen kan betale.

Er der ikke et tilstrækkeligt antal billige boliger – eller hvis refusionsomlægningen indfases hurtigere, end de billige boliger etableres - vil refusionsomlægningen kunne indebære merudgifter for især de store kommuner.

Af forslaget fremgår; "Kan et ophold i en udslningsbolig forlænges/forkortes"? Alt efter om udslningsboligen er tilknyttet et privat boligselskab eller et kommunalt ejerskab, anbefaler LOCHI, at borgeren under alle forhold høres, hvis eller når det foreslås, at opholdet i en udslningsbolig forkortes/ ophøres, enten fordi borgeren skal tage ophold på en § 110 boform eller anvises anden bolig.

LOCHI anbefaler ift. begrebet "fællesskaber", at fællesskabstanken knytter sig til boligen og ikke til borgerne og dermed lejernes adfærd. Erfaringen er, at nogle borgere gør meget brug af et fællesskab, mens andre borgere betakker sig. Det, at borgeren ikke vil, kan eller har lyst til at indgå i et fællesskab, må ikke være ekskluderende for, at man kan leje et værelse i en tidligere familiebolig.

Dette må selvfølgelig bero på en individuel vurdering, og vi vil i denne sammenhæng blot flage, at boligens indretning kommer til at stå i vejen for, at der kan anvises bolig til alle hjemløshedsgrupper.

LOCHI vil ligeledes tilkendegive vores støtte til, at finansieringsmulighederne for "skæve huse til skæve eksistenser", som de hed oprindeligt, videreføres, og at der retorisk ændres sprogbrug, således at de "skæve huse" bliver en del af den samlede boligportefølje, der skal til for at løse udfordringen med de 15 % borgere, der ligger på op til 50 % af forsorgshjemspladserne.

LOCHI deltager gerne i kommende drøftelser om udmøntning.

Henvendelse kan ske til:

Bestyrelsesformand Jakob May jmay@aarhus.dk

Bestyrelsesmedlem Gitte Kromann Jacobsen gitte.kromann@svendborg.dk

Bestyrelsesmedlem Dennis Lindhardt Petersen denl-fb@aalborg.dk

Med venlig hilsen

Jakob May
Formand

København, den 10. august 2022

Høringssvar – Høring over udkast til lovforslag om udvidelse af ordning om udslningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.

BL – Danmarks Almene Boliger har den 13. juni 2022 modtaget høring over forslag til udvidelse af ordning om udslningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v. af Social- og Ældreministeriet.

BL har takker herfor og har følgende bemærkninger, der knytter sig til detaljer, som BL håber kan afklares nærmere i lovgivningen eller det kommende høringsnotat:

Udslningsboliger

Opsigelse af udslningsboliger

Det gælder særligt for udslningsboliger, at det kan aftales, at boligorganisationen i udslningsperioden efter anmodning fra kommunalbestyrelsen kan opsigte en lejer med virkning fra det tidspunkt, hvor lejeren får en bolig i en boform efter serviceloven stillet til rådighed af kommunen. I den nuværende lovgivning er det alene borgere med ophold i botilbud efter servicelovens § 107 eller § 110, der har adgang til udslningsboliger – men nu udvides bestemmelsen til at omfatte bl.a. borgere i risiko for hjemløshed, som jo ikke i forvejen har ophold på et tilbud efter serviceloven. BL ønsker afklaring af, om en given opsigelse alene kan gennemføres, hvis lejeren tilbydes ophold på et servicelovstilbud. Man kunne forestille sig, at det også kunne være relevant at give mulighed for opsigelse, hvis blot kommunen finder anden boligform. Det kunne fx gøre sig gældende, hvis en beboer i en ungdomsbolig, der er udpeget som udslningsbolig, ikke længere har et uddannelsesperspektiv og derfor ønskes flyttet til en familiebolig, fx hvis vedkommende kommer i ordinær fuldtidsbeskæftigelse.

BL ønsker også en afklaring af, om der ville kunne ske opsigelse under tilsvarende betingelser, hvis det i afslutningen af en udslningsbolig viser sig, at lejeren ikke i udslningsperioden har opnået tilstrækkelig forbedring af betalingsevnen og boevnen til at have råd mv. til at fastholde boligen. Med en opsigelse og en kommunal forpligtelse til at stille anden bolig- eller boform til rådighed vil en udsættelsessag på grund af skyldig husleje og en risiko for fornyet hjemløshed kunne forebygges, hvilket må anses for afgørende.

Forlængelse af udslningsperiode

Der stilles forslag om, at kommunerne kan forlænge udslningsperioden i op til 5 år. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at den forlængede periode foreslås målrettet borgere, der ud fra en konkret og individuel vurdering kan opnå en selvstændig tilværelse og opretholde boligen på normale vilkår. Det fremgår, at kommunen kan træffe beslutning om forlængelse både i forbindelse med lejeaftalens indgåelse og i løbet af lejeperioden. Det fremgår ikke nærmere, hvor ofte denne vurdering kan træffes i lejeperioden, og om der således tænkes i flere kortere forlængelser. I bekræftende fald vil flere kortere forlængelser give øget administration for boligorganisationerne i form af fornyelse af/tillæg til lejekontrakter – og for at undgå unødigt administration foreslår BL, at forlængelsesperioderne bør have en løbetid på

mindst 1 år ad gangen.

Muligheden for forlængelse af udslusningsperioden bør afspejles i lejekontraktens vilkår. BL antager, at der udformes lejekontrakter indeholdende de givne særlige vilkår, og at det i god tid før udløb af perioden afgøres af kommunen, om der fortsat skal gælde særlige vilkår som udslusningsbolig, eller lejeforholdet fortsætter med en permanent ordinær lejekontrakt.

Støtte til borgeren

BL gør generelt opmærksom på, at når der indføres en midlertidig huslejenedsættelse via udslusningsboligordningen, så er det helt afgørende, at kommunerne ved anvisningen har stort fokus på, at borgeren får den rette støtte til at opnå en forbedret betalingsevne og boevne, således at borgeren får mulighed for at fastholde boligen – også når borgere overgår til ordinære vilkår, herunder til fuld egenbetaling af huslejen.

Tilsvarende vil det være helt nødvendigt med stort fokus på koordineret sagsbehandling og helhedsorienteret indsats fra kommunernes side, når man anviser borgere til udslusningsboliger. BL har noteret sig, at der er indgået aftale om udmøntning af aftalen om helhedsorienteret indsats fra 2018, og at der i den forbindelse er afsat midler til et særligt projekt om de mest udsatte borgere.

BL antager, at når ordningen beskrives som en refusionsordning mellem borger og kommune, at så vil lejeren have ansvaret for at betale den fulde leje til boligorganisation, dvs. at boligorganisationen ikke skal modtage en delvis leje fra henholdsvis lejer og den anvisende kommune.

Fra "midlertidig" særlig kontrakt til permanent kontrakt på almindelige vilkår

Hensigten med en udslusningsbolig er, at boligen overtages af borgeren på almindelige lejevilkår efter udslusningsperioden. BL ønsker en præcisering af, hvorvidt denne overgang betragtes som en ny udlejning eller som en fortsættelse af lejemålet, der alene kræver et tillæg til lejekontrakten. BL forstår det således, at de særlige vilkår falder bort ved udslusningsperiodens ophør, og at lejemålet fortsættes på almindelige vilkår med tillæg om bortfald af de særlige vilkår. BL forslår, at dette understreges, således at boligorganisationerne undgår unødigt administration.

Ligeledes er det hensigtsmæssigt, at det præciseres, at kommunen hæfter for misligholdelse i form af manglende vedligeholdelse – uanset om fraflytning måtte ske i udslusningsperioden eller efterfølgende, hvor den pågældende lejer har været overgået til permanent lejekontrakt. Uanset hvor den pågældende lejer er i forløbet i en udslusningsbolig – om det er i udslusningsperioden eller under den permanente lejeforhold, vil der være tale om en kommunal anvisning og de deraf følgende kommunale hæftelser.

Ophør af status som udslusningsbolig

Det foreslås i § 63, stk. 1 i lov om almene boliger, at "Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at ungdoms- og ældreboliger, som har været udlejet som udslusningsboliger, ved ledighed på ny skal udlejes som almene ungdoms- eller ældreboliger."

Det er BL's opfattelse, at udslusningsboliger udpeges blandt de boliger, som er til rådighed for kommunen via aftaler om kommunal anvisning. BL finder det afgørende, at en udslusningsbolig ikke er varigt udpeget som udslusningsbolig. Det er i tråd med de almindelige principper for

kommunal anvisning, at en bolig efter en anvisning indgår i den almindelige fordeling af boliger mellem henholdsvis venteliste og kommunal anvisning. Derfor er der i udgangspunktet ikke behov for en sådan formulering.

Hvis ministeriet vurderer, at der er et behov for en formulering i lovgivningen, foreslår BL i stedet en formulering således: "Uanset om en udslningsbolig er indrettet i en familie-, ungdoms- eller ældrebolig, ophører boligens status som udslningsbolig ved lejerens fraflytning."

Kollektive bofællesskaber (deleboliger)

BL kvitterer for, at nogle af de problematikker, som er opstået i forbindelse med brug af den nuværende bestemmelse om kollektive bofællesskaber, nu løses – fx omkostninger som følge af øgede brandkrav. BL finder det hensigtsmæssigt, at kommunen kan påtage sig ansvaret for at gøre fællesarealer i et kollektivt bofællesskab til et hjem via betaling af fælles udstyr, ikke mindst når der ikke har været hjemmel til at dække sådanne udgifter via aktivlovens enkeltydelsesbestemmelser.

Nogle almene boligorganisationer har erfaringer med kollektive bofællesskaber. Den overordnede erfaring er, at sådanne bofællesskaber skal have en særlig støtte – ud over individuel støtte til de enkelte beboere – for at kunne blive velfungerende. Det kan fx være støtte i forhold til at bo tæt i et fællesskab med fremmede og støtte til både konfliktløsning og konfliktforebyggelse i det nære fællesskab.

BL opfordrer til, at der er fokus på dette behov.

Skæve boliger

BL bifalder, at det præciseres, at kommunalbestyrelsen kan yde tilskud til etablering af almene boliger til særlig udsatte grupper (skæve boliger), således at der fremover undgås tvivl herom.

BL har herudover ikke yderligere bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Bent Madsen
Adm. direktør

Danners høringsbidrag over forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om social service.

Målgruppen for udslningsboliger

Danner anerkender lovforslagets formål om at reducere antallet af hjemløse markant, gøre op med langvarig hjemløshed og undgå, at særligt unge ender i hjemløshed.

Danner noterer sig med stor tilfredshed, at målgruppen for udslningsboliger udvides til at omfatte kvinder på krisecentre, jf. § 109 i lov om social service. Der bør i udslningen af voldudsatte fra krisecentre altid og fortsat være et stort fokus på, at der foretages specialfaglig og særligt sikkerhedsfaglig vurdering af, om kvinden og eventuelle børn er klar til at fraflytte krisecentre. Dette bør de øgede boligmuligheder for udslning ikke underminere.

Målgruppen bør efter Danners opfattelse udvides til personer, der er voldsudsatte, og hvor det kræver en anden bolig at bryde med volden, men hvor den voldsudsatte enten ikke er i målgruppe for et krisecenter eller af andre grunde ikke benytter muligheden for at tage midlertidigt ophold på et krisecenter i medfør af § 109 eller en boform efter §§ 107 og 110 i lov om social service.

Danner foreslår, at målgruppen i den foreslåede bestemmelse i lov om almene boliger § 63, stk. 2, udvides til personer, der modtager ambulante rådgivning, f.eks. personer i forløb hos Danners "Sig Det Til Nogen", Mødrehjælpens "Ud af voldens skygge" og i Mandecenteret, hvor en voldsfaglig aktør ved visitationen har vurderet, at personen er voldsudsat.

Anvisning af konkret udslningsbolig

Det fremgår af aftalen mellem regeringen og støttepartierne af 26. november 2021, side 6, øverst, at:

Parterne noterer sig, at personer på krisecentre, som har været udsat for vold og har brug for sikkerhed, må vurderes at have et påtrængende boligsocialt behov, ligesom det kan være nødvendigt at flytte sig geografisk væk fra deres hjemkommune for at starte et nyt liv. Derfor bør personer, der har brug for en bolig efter ophold på et krisecenter, efter en konkret vurdering, prioriteres i den kommunale boligsociale anvisning, uanset om det er personens hjemkommune eller ej.

Det anførte er efter Danners opfattelse et helt centralt element i at understøtte, at voldsudsatte har de bedste muligheder for at kunne leve et liv fri af vold. Udover at give voldsudsatte adgang til udslningsboliger skal der ved anvisningen af den konkrete udslningsbolig derfor tages højde for, at der kan være behov for at henvise til en udslningsbolig i en anden kommune end hjemkommunen på baggrund af krisecenteret eller anden voldsfaglig aktørs sikkerhedsvurdering.

EN FREMTID UDEN VOLD MOD KVINDER OG BØRN

Danner har imidlertid ikke i udkastet til lovforslag kunne genfinde denne del af aftaleteksten, der ikke ses udmøntet i de foreslåede lovbestemmelser.

Danner vurderer, at der er en social slagside i forhold til muligheden for at finde en sikker bolig i en anden kommune, da det er særligt vanskeligt for mennesker med sparsomt netværk, manglende systemforståelse og spinkelt økonomisk råderum. Det betyder, at deres muligheder for at bryde med volden mindskes, hvis der ikke er mulighed for kommunal indstilling til bolig i en anden kommune end hjemkommunen.

Danner skal derfor opfordre til, at det afdækkes, om der er mulighed for at skabe hjemmel for, at kommunerne ved anvisning af udslusningsboliger kan tage højde for, at en borger på baggrund af en sikkerhedsvurdering kan have behov for at flytte sig geografisk væk fra sin hjemkommune for at starte et nyt liv fri af vold og uden risiko for igen at stå over for hjemløshed.

Joakim Holst Nicolaisen

Fra: Mogens Eliassen <me@fagligsenior.dk>
Sendt: 27. juni 2022 08:29
Til: Nikolaj Beuschel; Udsatte Voksne, postkasse
Emne: udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.

Faglige Seniorer har fået til høring forslag til udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.

Vi støtter forslaget. Der vil i de kommende år være stigende behov for ældreboliger. Derfor bør muligheden for at udleje m.v. ældreboliger til andre målgrupper forelægges kommunens ældebestyrelse til udtalelse før beslutningen herom tages. Dermed kan sikres, at beslutningen harmonerer med efterspørgslen efter ældreboliger udover den helt aktuelle situation.

Venlig hilsen
Mogens Eliassen
Faglige Seniorer

+45 33 63 24 50
me@fagligsenior.dk

Molestien 7,
2450 København SV

Faglige Seniorer

www.fagligsenior.dk
www.seniorhåndbogen.dk

*Faglige Seniorer er fagbevægelsens fælles organisation for forbundenes seniorklubber.
Tilsammen er vi mere end 217.000 medlemmer fordelt på 470 seniorklubber over hele landet.*

Til Social og Ældreministeriet

Dato: 22-06-2022
Sagsnr.: 27.00.00-K04-1-22
Henv. til: Ole Muff Andersen
Sekretariatet Social og Sundhed
Direkte tlf.: 9611 4106
Afdeling tlf.: 9611 7585
Sundhed@Holstebro.dk
www.holstebro.dk

Holstebro Kommunes høringssvar vedr. forslag til udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.

Holstebro Kommune har med stor interesse læst lovforslag til udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v. Som deltager i frikommuneforsøget omkring udslusningsboliger ser vi med tilfredshed på, at forsøgslovgivningen nu gøres til permanent lov, og at vi fortsat har mulighed for at benytte almene ungdoms- og ældreboliger som udslusningsboliger.

Samtidig ser vi med tilfredshed på, at målgruppen for udslusningsboliger nu udvides så det ikke længere er et krav, at målgruppen skal opholde sig i boformer under Servicelovens § 107 eller §110 for at kunne anvise en udslusningsbolig. Herved kan der sættes hurtigere ind med den rigtige boligløsning for eksempelvis unge uden hjem, som overnatter midlertidigt hos venner og bekendte.

Med venlig hilsen

Jens Kristian Hedegaard
Formand
Social og Sundhedsudvalget

Yelva Bjørnholdt Jensen
Direktør
Social og Sundhed

**Til parterne på vedlagte
høringsliste**

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 1909

Doknr.
569919

Dato
13-06-2022

**Høring over udkast til lovforslag om udvidelse af ordning om
udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.**

Social- og Ældreministeriet sender hermed udkast til forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om social service (Udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.) i høring.

Ministeriet skal venligst anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til udkastet **senest torsdag den 11. august 2022, kl. 12.00**.

Eventuelle bemærkninger bedes sendt til nibe@sm.dk og udsattevoksne@sm.dk.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til specialkonsulent Nikolaj Beuschel på telefon 41 85 14 80 eller mail nibe@sm.dk.

Med venlig hilsen
Nikolaj Beuschel

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Job og Velfærd
Juridisk Kontor JV
Sønderbro 12
9000 Aalborg
+4599827407

Sagsnr.: 2022-046240
Dok.nr.: 2022-046240-2

Mandag 8-15
Tirsdag 8-15
Onsdag 8-15
Torsdag 8-17
Fredag 8-15

09.08.2022

Høringssvar vedrørende forslag til udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber mv. – SM Id nr. 583130

I har den 13. juni 2022 sendt lovforslag til udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v. i høring.

Vi finder lovforslaget meget anvendeligt og velkomment, da det giver bedre muligheder for at hjælpe udsatte borgere og til at få borgere med psykiske lidelser ud i egen lejlighed.

Imidlertid ser vi også, at udvidelsen af anvendelsen af udslusningsboliger vil betyde, at borgere, som normalt ikke ville være i §§ 107 eller 110 og som muligvis ikke førhen ville acceptere hjælp, vil kunne få en udslusningsbolig. Dette vil kunne føre til flere borgere i udslusningsboliger. I det kommunen skal betale for leje, som overstiger det beløb borgeren skulle have betalt i §§ 107 eller 110, vil kommunen kunne ende med højere udgifter. Vi finder det således bekymrende, at der ikke i forbindelse med lovforslaget tilføres midler til kommunerne.

Venlig hilsen

Chanett Gylden Oehlenschlaeger

+4599827407

Du kan altid kontakte Aalborg Kommune sikkert på www.aalborg.dk/kontakt eller via Digital Post på www.borger.dk. Har du brug for hjælp til Digital Post, kan du ringe til Den Digitale Hotline på 7020 0000. Læs om dine rettigheder og hvordan vi behandler personoplysninger på www.aalborg.dk/gdpr.

København den 14/8 - 2022

Høringssvar fra DASYS vedr. "Høring over forslag til udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.".

Dansk Sygepleje Selskab (DASYS) har modtaget forespørgsel på overstående, og vi takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi har sendt materialet til DASYS' s medlemmer og råd, og vi har fået en enkelt kommentar tilbage fra Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker.

På side 29 står der: "Det følger af det foreslåede § 63, stk. 2, 2. pkt., at anvisning af ungdoms- og ældreboliger som udslusningsboliger efter stk. 1 skal ske på baggrund af en vurdering af beboersammensætningen i den afdeling, den boligsøgende anvises til" (s. 29)

Kommentar fra FS11:

Vi finder formuleringen " vurdering af beboersammensætningen" som baggrund for et afslag bekymrende i sin vaghed. Det er i selskabets optik væsentligt, at der finder en transparent og demokratisk proces sted som grundlag for en reel og saglig individuel vurdering.

Afslutningsvist

Skulle høringssvaret give anledning til spørgsmål, står DASYS naturligvis til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående synspunkter.

Med venlig hilsen
For Dansk Sygepleje Selskab, DASYS

Pernille Olsbro
Bestyrelsesmedlem

Høringsvar til forslag til lov om ændring af lov om almene boliger mm. fra Esbjerg Kommune

Esbjerg Kommune modtog 13. juni 2022 et udkast til forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om social service (Udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.).

Esbjerg Kommunes sender i den forbindelse følgende høringssvar:

Esbjerg Kommune er positiv indstillet overfor forslaget til ændring af lov om almene boliger m.v., da det vil gøre anvendelse af udslusningsboliger mere fleksibel.

Esbjerg Kommune har dog forbehold overfor de øgede udgifter, som vil tilfalde kommunen, når antallet af udslusningsboliger øges. Det samme gør sig gældende, når det bliver muligt at anvende udslusningsboligerne i flere år.

Esbjerg Kommune vil derfor henstille, at der med lovændringen indtænkes økonomiske kompensationsmuligheder for kommunerne.

Esbjerg Kommune ønsker i øvrigt at pointere, at samarbejdet med boligforeningerne i denne forbindelse er essentielt.

Forslaget giver ikke i øvrigt Esbjerg Kommune anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lise P. Willer
Direktør for Borger & Arbejdsmarked i Esbjerg Kommune

Social- og Ældreministeriet
Att.: Nikolaj Beuschel

SAND
De hjemløses landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.
2300 København S

Tlf. 8993 7060
CVR. 2926 2403

sand@sandudvalg.dk
www.sandudvalg.dk

København 11. august 2022

**Høringsvar til udkast til lovforslag om udvidelse af ordning om
udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.**

SAND ønsker med høringssvaret at sætte fokus på de problematikker, der omfatter hjemløse og udsatte, når de står ved overgangen mellem hjemløshed og egen bolig. Der er flere væsentlige punkter i forslaget som kan give anledning til bekymring.

For at afklare begreber beskriver vi altid kun hjemløse efter servicelovens § 110. Det betyder at husvilde iht. § 80 i serviceloven ikke er omfattet af dette høringsvar. Det er vigtigt at have øje for at husvilde efter § 80 i serviceloven ikke har særlige sociale problemer, hvorimod dette er tilfældet efter servicelovens § 110.

Derudover bør/skal der sættes fokus på den manglende klageret, som forringer borgernes retssikkerhed og øger muligheden for fejlplacering. Derudover vil flere ikke kunne benytte sig af de tilbud der kommer, da de er fra deres handle- og betalingskommune, som de er flygtet fra fx grundet gæld, narko, kriminalitet, bander mv.

Udvidelse af ordning om udslusningsboliger

Ad 3.1.3. Den foreslåede ordning:

Umiddelbart kan en ordning om udvidelse af udslusningsboliger være positivt men for SANDs målgruppe vil hensigten med en udslusningsbolig og det formål der ligger, med stor sandsynlighed gøre, at de ikke vil kunne opfylde betingelserne for at kunne få tilbudt en udslusningsbolig.

Det fremgår blandt andet, at hensigten med udslusningsboliger er, at borgeren efter en udslusningsperiode kan overtage boligen på almindelige lejevilkår, hvilket indebærer, at boligtypen ikke er tiltænkt boligsøgende med en varigt nedsat funktionsevne med behov for vedvarende støtte og uden udsigt til den nødvendige indtægtsforbedring.

Dette vil stort set udelukke hele vores borgergruppe, som alle vil have varigt nedsat funktionsevne (ofte psykisk men også fysisk), som kræver vedvarende støtte og mange af dem har ikke udsigt til en indtægtsforbedring, da det vil kræve en afklaring fra kommunens jobcentre hurtigere. Hvis hensigten med udslusningsboligerne reelt er sådan, vil dem man har tiltænkt der kan have gavn af en sådan bolig, ikke længere kunne tilbydes denne form for bolig.

Det er positivt at der nu er mulighed for at forlænge perioden i en udslusningsbolig fra 2 år og op til 5 år sammenlagt, men 5 år er bare ikke nok til at vores målgruppe vil kunne se frem til den indtægtsforbedring som der kræves for at være i målgruppen. Den eneste indtægtsforbedring der er realistisk for dem, er en førtidspension eller et flexjob og det ved vi allerede hvor svært er, at få gennemført.

Det fremgår endvidere at målgruppen skal omfatte borgere med særlige sociale problemer, men det ligger jo allerede i servicelovens § 110, som er omfattet af bestemmelsen om udslusningsboliger. Det er dog positivt, at det nu fremgår, at man ikke behøver at have boet på et § 110 inden man får tilbudt en udslusningsbolig.

Der bør her etableres en administrativ klageret, så man kan kontrollere at kommunerne rent faktisk overholder lovgivningen og tilbyder disse boliger til de "rigtige" borgere, udover Folketingets Ombudsmand.

Indretning af bofællesskaber m.v.

Ad 3.2.3 Den forslåede ordning:

Etablering af billige boliger og fleksible boligløsninger er muligvis en god løsning men det er kritisabelt, at der ikke etableres en klageret, da den store borgergruppe af hjemløse og udsatte borgere der fejlplaceres, ofte ikke vil kunne rummes i et bofællesskab men placeres der alligevel, fordi det er billigere.

Tilskud til skæve boliger

Ad 3.3.3 Den foreslåede ordning:

Det er fint at det indskrives i loven at der er hjemmel til at kommunen kan yde tilskud til etablering af skæve boliger. Denne løsning er god for en relativ stor del af vores borgergruppe.

Manglende klageret:

Klageretten er særdeles vigtig da mange kommuner benytter sig af at få en borger i egen bolig, selvom borgeren rent faktisk er i målgruppen til fx et § 107 tilbud. Det gør den for at spare penge, da borgeren så har ansvaret selv iht. Boligselskab mv. Borgeren oparbejder mere og mere gæld på alle de indskud de skal låne til, fordi kommunen fejlplacerer grundet deres egen økonomi.

Hvis der skal være nogen form for retssikkerhed, så indsættes der en klageret som fungerer i praksis!!

Derudover vil der være større sandsynlighed for succes hvis ikke kommunen har den ultimative magt i forhold til valg af bolig.

Med venlig hilsen

Sara Thormar
Juridisk specialkonsulent, SAND

Social- og Ældreministeriet

København den 11. august 2022

Hjem til Alle takker for høring vedr. lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om social service (Udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.).

Hjem til Alle tilslutter sig lovforslaget med følgende bemærkninger til lovforslagets hovedpunkter.

1. Udvidelse af ordning om udslusningsboliger

Hjem til Alle bifalder de udvidede muligheder kommunerne får ift. at benytte den almene boligmasse samt i særdeleshed udvidelsen af målgruppen for udslusningsboliger til indbefatte alle mennesker i hjemløshed, og ikke kun personer der flytter fra en boform efter §§10. Særligt unge mennesker i hjemløshed har en meget lav betalingsevne, og kan derfor have stor gavn af en udslusningsbolig.

Vi mener dog at lovforslaget kunne hjælpe til at støtte endnu flere mennesker ud af hjemløshed, hvis kommunerne også fik mulighed for at anvende private udlejningsboliger som udslusningsboliger. Flere af partnerne i Hjem til Alle – både kommunale og private boligaktører, efterspørger flere og bedre muligheder for at samarbejde om at tilvejebringe boliger til unge i hjemløshed, og vi mener, at det foreliggende lovforslag kan være en oplagt mulighed for dette.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at lovforslaget ændres således, at kommunerne gives mulighed for at benytte private lejeboliger til udslusningsboliger.

2. Indretning af bofællesskaber m.v.

Hjem til Alle støtter op om, at lovforslaget permanentgør frikommuneforsøget med bofællesskaber og udbreder det til hele landet. Vi så dog gerne, at kommunerne fik mulighed for at etablere kollektive ungdomsboligfællesskaber i nybyggeri i større familieboliger, ligesom det var tilfældet under "Frikommune forsøget". Der er stor efterspørgsel på små billige boliger, og oprettelsen af kollektive ungdomsboligfællesskaber kan være en måde at udnytte nybyggede større og dyrere boliger, til en målgruppe der ellers ville søge mod små billige boliger. Dette kan i sidste ende være med til at aflaste den meget efterspurgt billige almenboligmasse.

Hjem til Alle anbefaler derfor, at kommunerne gives mulighed for at etablere kollektive ungdomsboligfællesskaber i nybyggeri i større familieboliger.

Med venlig hilsen

Kira West

Direktør i Hjem til Alle alliancen

KL's høringsvar til lovforslag om udvidelse af udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber mv.

KL har modtaget udkast til ovenstående lovforslag fra Social- og Ældreministeriet. Ministeriet udbeder sig KL's bemærkninger senest den 11. august 2022.

Grundet den meget korte tidsfrist som inkluderer en sommerferie har det ikke været muligt, at få høringsvaret politisk behandlet. KL tager derfor forbehold for evt. efterfølgende politiske bemærkninger.

KL's bemærkninger

- KL er tilfreds med, at ordningen med udslusningsboligerne udvides både i forhold til målgruppen og perioden. Derved får kommunerne en længere periode til at arbejde med den sociale indsats i forhold til de målgrupper, der har behov for en længerevarende indsats.
- KL mener, at der også bør være mulighed for at oprette udslusningsboliger i privat udlejningsregi
- Det er positivt, at kommunerne får mulighed for at afholde udgifter til indretning af fx deleboliger. KL efterspørger samme mulighed for kommunerne i forhold til udslusningsboliger, idet målgruppen for udslusningsboliger vurderes til at have samme ringe mulighed for, at selv at kunne løfte udgiften, som målgruppen for deleboliger.
- KL foreslår en præcisering, hvor det fremgår, at der i den berettigede personkreds for en ældre-/ handicapbolig kan være borgere, der samtidig er i målgruppen for en udslusningsbolig, og at i disse tilfælde kan kommunen også bruge den konkrete ældre-/handicapbolig som en udslusningsbolig.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 11. august 2022

Sags ID: SAG-2013-05079
Dok. ID: 3239760

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

Københavns Kommunes hørings svar til forslag til Lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og lov om social service (Udvidelse af ordning om udslningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.)

Social- og Ældreministeriet har d. 13. juni 2022 sendt et forslag om ændring af almenboligloven, almenlejeloven og serviceloven i høring. Lovforslaget er en udmøntning af dele af de boliginitiativer, der fremgår af "Aftale om etablering af fonden for blandede byer - flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed" indgået mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Kristendemokraterne og Socialistisk Folkeparti d. 26. november 2021.

1. Generelle bemærkninger

Københavns Kommune glæder sig over, at kommunerne med lovforslaget gives flere redskaber, der kan anvendes til at tilvejebringe betalbare boliger til udsatte borgere med en lav betalingsevne.

Med lov om Etablering af fonden for blandede byer og anvendelse af fondens midler og Landsbyggefondens driftsstøtte m.v., som vedtaget d. 9. juni 2022, fik kommunerne en række nye redskaber, der skal fremme etableringen af almene boliger, herunder billige boliger til borgere med den laveste betalingsevne. Henset til manglen på de billigste boliger samt de omfattende prisstigninger på byggematerialer m.v., der pt. har sat store dele af det almene boligbyggeri i stå, er det positivt, at det med det foreliggende lovforslag foreslås at give bedre muligheder for at bringe den eksisterende boligmasse i spil ift. udsatte borgere med en lav betalingsevne, der har potentiale for over få år at forbedre deres indtægtsgrundlag og dermed øge det niveau af husleje, de kan betale.

2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i lovforslaget Indretning af bofællesskaber

Med lovforslaget foreslås det at give kommunerne mulighed for at afholde de udgifter, der er nødvendige for at indrette en almen familiebolig til et kollektivt bofællesskab, herunder også de udgifter, der er nødvendige for at overholde byggelovens bestemmelser eller øvrige bestemmelser, som er udfærdigede i medfør af byggeloven. Det foreslås desuden, at kommunerne kan dække udgifter til opvarmning af ledige værelser i et bofællesskab ifm. kommunal anvisning.

06-07-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 9650

Dokumentnummer i F2
1551760

Sagsnummer i eDoc
2022-0196870

Socialpolitik og Udvikling
Bernstorffsgade 17
1577 København V

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder det positivt, at kommunerne gives mulighed for at afholde nødvendige udgifter til indretning af bofællesskaber (i Københavns Kommune også kaldet "deleboliger") samt til opvarmning af værelser, der i en periode står ledige.

De nuværende pris- og huslejeniveauer på det københavnske boligmarked gør det svært for borgere med den laveste betalingsevne at finde et sted at bo. For nogle af disse borgere kan en delebolig være en god løsning, og fx ift. flygtninge i København vurderes det, at der fortsat er behov for at kunne anvende muligheden for at anvise en delebolig.

Københavns Kommune har tidligere benyttet disse muligheder ifm. deltagelse i frikommunenetværk om flere billige boliger og fleksible boligløsninger. Ordningen har her vist sig at være særligt væsentlig ift. oprettelse af skillevægge, installering af nødvendige hvidevarer samt møblering af fællesarealer, der har gjort det muligt at anvende boliger som deleboliger, der ellers ikke ville have været egnede til formålet. Fx har muligheden for at kunne indkøbe de mest basale hvidevarer vist sig at være helt afgørende for etableringen af deleboliger, da målgruppen for boligerne har lave ydelser og dermed oftest ikke selv har råd til at investere i fx komfur og køleskab.

Københavns Kommune finder det ligeledes positivt, at der med lovforslaget gives mulighed for, at kommunerne kan afholde de nødvendige udgifter til brandsikring og certificeret brandrådgivning ifm. omdannelse af familieboliger til deleboliger, da dette kan være med til at sikre en fortsat adgang til ordningen.

Københavns Kommune bemærker, at det af høringsmaterialets afsnit 3.2.2. fremstår, som om målgruppen for deleboliger er personer i hjemløshed med særlige sociale problemer eller personer, der risikerer at ende i hjemløshed. Deleboliger kan ifølge Vejledning om kollektive bofællesskaber i almene familieboliger udlejes til alle boligsøgende, men vil typisk være relevant for boligsøgende med lave indkomster, herunder kontanthjælpsmodtagere, unge studerende og flygtninge. Københavns Kommune vil anbefale, at denne bredere målgruppe opretholdes.

Det er Københavns Kommunes erfaring, at boligformen langt fra er egnet til alle borgere i hjemløshed eller risiko herfor, givet målgruppens ofte komplekse sociale udfordringer. Københavns Kommune har omvendt haft gode erfaringer med anvisning af deleboliger til unge, som falder inden for kommunens målgruppe for boligsocial anvisning generelt. Ved at anvende deleboliger til bl.a. denne målgruppe fremmes mulighederne for at tilvejebringe boliger til de mest udsatte borgere, herunder borgere i hjemløshed, da de borgere, som anvises deleboliger, dermed ikke optager boliger, som de mest udsatte borgere vil kunne anvises til. Anvendelse af deleboligordningen udvider på den

måde det samlede antal boliger, der kan anvendes til boligsocial anvisning.

Det har været et specifikt ønske fra Københavns Kommune også at få hjemmel til at afholde de udgifter, der måtte være ifm. tilbageførsel af deleboliger til familieboliger, og kommunen kvitterer derfor for, at ønsket er blevet imødekommet i lovforslaget, som det er fremsendt.

Københavns Kommune vil foreslå, at de nødvendige udgifter til indretning af bofællesskaber/deleboliger, herunder til brandsikring og certificeret brandrådgivning, konteres på "Overførsler m.v.". Udgifter vedr. ældreboliger (herunder bl.a. brandsikring) konteres, jf. Indenrigsministeriets autoriserede kontoplan, på funktion 0.25.19 "Ældreboliger". Udgifter på denne funktion bogføres, jf. Indenrigsministeriets autoriserede kontoplan, som Overførsler m.v. Idet kommunerne visiterer borgere til både ældreboliger og deleboliger, hvor beboeren bor efter almenboligloven, bør brandsikring af deleboliger kunne sidestilles med brandsikring af ældreboliger, hvorfor udgifter hertil bør konteres på Overførsler mv. for at sikre konsistens.

Københavns Kommune finder, at bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 (side 26-27) anvender begreber og formuleringer, der kan læses på en måde, der kan skabe forvirring, hvorfor kommunen finder anledning til at præcisere de relevante afsnit om byggetilladelseskravet.

Kommunen som byggemyndighed arbejder ud fra en anden definition og forståelse af bofællesskaber end det, der forstås efter almenboliglovingen. I byggelovmæssig henseende fungerer og forstås/defineres et bofællesskab som bolig for én husstand og dermed med én lejekontrakt for boligen, og det er en boform, der ikke vil forudsætte nogen myndighedsbehandling. Anderledes forholder det sig, hvis boligen bliver opdelt således, at boligens værelser udlejes på separate lejekontrakter. Dette vil byggemyndigheden betragte som en anvendelsesændring, da boligen går fra at være én bolig til at bestå af flere boligenheder, og det vil være en ændring af de brandmæssige forudsætninger. En sådan opdeling af boligen i enkeltværelser, der udlejes på særskilte lejekontrakter, vil i sagsbehandlingen blive sidestillet med kollegieværelser. Eksemplet med hotel på side 26 mf. i lovforslagets bemærkninger er derfor ikke retvisende i forhold til den måde, som en byggeansøgning vil blive sagsbehandlet på, hvis der bliver ansøgt om opdeling af en bolig i enkeltværelser til udlejning på særskilte lejekontrakter.

Københavns Kommune har noteret sig, at § 27, stk. 3, i lovebekendtgørelse nr. 831 af 25. juni 2018 om frikommunenetværk vedrørende kollektive ungdomsboligbofællesskaber i nybyggeri ikke videreføres. Bestemelsen har ikke været anvendt i Københavns Kommune. Kommunen finder, at det bør gøres muligt at etablere kollektive ungdomsboligbofællesskaber ved ommærkning af eksisterende familieboliger. Kommunen er indforstået med, at en sådan ordning falder uden for formålet med nærværende lovforslag.

Udvidelse af ordning om udslusningsboliger

Med lovforslaget foreslås det at udvide målgruppen for udslusningsboliger, så den fremover også omfatter kvinder på krisecentre samt borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller særlige problemer, som har brug for hjælp til at opnå og fastholde en bolig, uanset om disse borgere indtil anvisningstidspunktet har haft ophold på boformer efter servicelovens §§ 107 eller 110. Derudover foreslås det at give kommunerne mulighed for at anvende almene ungdomsboliger og ældreboliger til udslusningsboliger, og tilskudsperioden foreslås forlænget, således at der kan gives tilskud i op til fem år i stedet for to år som nu.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder det positivt, at de udvidede muligheder for anvendelse af udslusningsboliger fra frikommuneforsøget om flere billige boliger og fleksible boligløsninger nu gøres permanente, samt at målgruppen foreslås udvidet til at omfatte borgere med ophold efter servicelovens § 109.

Københavns Kommune bakker op om, at det foreslås, at udslusningsboligerne også fremadrettet skal kunne anvendes af en bredere målgruppe, således at udslusningsboligerne kan være et redskab til tidlig forebyggelse ift. at afværge truende social deroute og forebygge ophold på botilbud. Det vurderes således at være positivt, særligt for målgruppen af unge, at der lægges op til en permanentgørelse af muligheden for at få anvist en udslusningsbolig uden forudgående ophold på botilbud.

Som det beskrives i lovforslaget, kan en almen boligorganisation efter § 63 i almenboligloven indgå aftale med en kommunalbestyrelse om at stille ledige almene familieboliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning af boligerne som udslusningsboliger. Det er dog Københavns Kommunes erfaring, at det ikke er alle boligorganisationer, der siger ja til at stille boliger til rådighed. Københavns Kommune bemærker, at det er uhensigtsmæssigt, at det er muligt for boligorganisationer ikke at være en del af udslusningsboligordningen, selvom der er indgået en generel udlejningsaftale mellem kommunen og boligorganisationerne. Baggrunden er, at ordningen nødvendigvis vil blive en central del af de værktøjer, som kommunerne har til rådighed for at bekæmpe hjemløshed og til at indfri ambitionerne i den politiske aftale, der ligger til grund for denne del af lovforslaget. Dette skal ses i lyset af de store vanskeligheder, der fortsat vil være med at etablere tilstrækkeligt billige boliger til hjemløse og andre udsatte borgere.

Det fremgår af lovforslaget, at det er en betingelse for at anvende almene ældreboliger som udslusningsboliger, at der ikke generelt er efterspørgsel efter ældreboliger fra den berettigede personkreds. Københavns Kommune ønsker på den baggrund svar på, om det er korrekt forstået, at det ikke vil være muligt at etablere udslusningsboliger i ældreboliger i en situation, hvor der er efterspørgsel efter ældreboliger generelt, men hvor en borger med handicap inden for målgruppen for

ældreboliger kun vil kunne anvise bolig med brug af udslusningsstøtte.

Det fremgår af lovforslaget, at anvisning af ungdoms- og ældreboliger som udslusningsboliger "skal ske på baggrund af en vurdering af beboersammensætningen i den afdeling, den boligsøgende anvise til. Ved anvisning af udslusningsboliger er kommunerne forpligtede til at følge udviklingen i beboersammensætningen for at sikre velfungerende og attraktive boligområder."

Københavns Kommune vil opfordre til, at de konkrete krav i denne forbindelse beskrives tydeligt i forarbejderne eller i en medfølgende vejledning, herunder den tænkte opgavefordeling mellem kommune og boligorganisation. Det vil fx være gavnligt, hvis det tydeliggøres, om der skal tages stilling til beboersammensætningen ifm. hver enkelt anvisning eller mere generelt på afdelingsniveau eller områdeniveau, og i så fald hvem der skal gøre det.

Det ville desuden være gavnligt, om det af forarbejderne eller en medfølgende vejledning også blev tydeliggjort, om der skal anvendes midlertidige lejekontrakter ifm. brugen af udslusningsboliger, eller om udslusningsboliger skal udlejes på permanente lejekontrakter med særlige vilkår i en afgrænset periode.

En uklarhed, det ligeledes ville være godt at få præciseret, er, hvilken kommunalbestyrelse, der skal anvise til udslusningsboliger i tilfælde, hvor borgerne skifter opholdskommune. Situationen kan illustreres ved et tænkt eksempel, hvor en borger flytter fra Kommune A og tager ophold på et herberg i Kommune B. Borger skifter dermed opholdskommune. Spørgsmålet er, om Kommune B dermed bliver beslutningsdygtig ift. almenboligloven, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1 og 2. Og i så fald hvilket incitament Kommune B vil have til at anvise en udslusningsbolig til en borger, som kommunen dermed vil kunne komme til at overtage det økonomiske og sociale ansvar for. Den mest hensigtsmæssige løsning vil ofte være, at det er kommune A, som får opgaven med at sikre borgeren en varig boligløsning inden for de almene boliger, som er beliggende i kommune A.

Den beskrevne problemstilling er ikke ny, men vil formentlig blive mere aktuel med den foreslåede lovændring, når målgruppen for udslusningsboliger udvides til også at omfatte borgere, der ikke har ophold på botilbud, fx personer med diffuse gadeophold, ophold mellem herberger o.l.

I den forbindelse er det Københavns Kommunes vurdering, at lovforslaget vil medføre et behov for ekstra sagsbehandlerressourcer, da der vil være et behov for dels mellemkommunal koordinering, dels koordinering med boligorganisationerne, som ligger ud over det, der er i dag.

Det vil i samme forbindelse være gavnligt at få præciseret, om kommunalbestyrelsen er forpligtet til at anvise bolig til borgere fra andre kommuner med ophold efter servicelovens § 109 på et krisecenter beliggende i kommunen, jf. formuleringen i Aftale om etablering af Fonden for blandede byer, hvoraf det fremgår, at borgere, der har brug for en bolig efter ophold på et krisecenter, efter en konkret vurdering bør prioriteres i den kommunale boligsociale anvisning, uanset om det er borgerens hjemkommune eller ej.

Det fremgår af side 13 i lovforslaget, at "Hensigten med udslusningsboliger er, at borgeren efter en udslusningsperiode kan overtage boligen på almindelige lejevilkår, hvilket indebærer, at boligtypen ikke er tiltænkt boligsøgende med en varigt nedsat funktionsevne med behov for vedvarende støtte og uden udsigt til den nødvendige indtægtsforbedring.". Det vil være hensigtsmæssigt, hvis lovgivningen ikke udelukker borgere med en varigt nedsat funktionsevne og vedvarende behov for støtte fra ordningen, som dog har et potentiale for at forbedre deres indtægtsgrundlag, ofte fordi de muligvis kan tildeles førtidspension inden for en kortere årrække, eller fordi der alene er tale om fysiske handicap eller lettere psykiske handicap, og de derfor muligvis kan komme i hel eller delvis ordinær beskæftigelse.

Af høringsmaterialets afsnit 3.1.1. om gældende ret for ordningen om udslusningsboliger fremgår det, at " Udslusningsboliger kan både etableres i nærheden af botilbud med tilhørende støttefunktioner og i alment boligbyggeri alt efter borgerens behov." Formuleringen giver anledning til undren, da udslusningsboliger er hjemlet i almenboliglovens § 63. Københavns Kommune vurderer derfor, at en udslusningsbolig, efter gældende lovgivning, af princip er en almen bolig. Med formuleringen lægges der imidlertid op til, at en udslusningsbolig "kan etableres i nærheden af botilbud ... alt efter borgerens behov". Det ville være relevant at få en afklaring af, om formuleringen skal forstås således, at ministeriet er af den opfattelse, at en udslusningsbolig kan etableres i andet end en almen bolig.

Københavns kommune er af den opfattelse, at det vil stride imod det grundlæggende juridiske fundament for udslusningsboliger, såfremt en udslusningsbolig kan etableres i andet end en almen bolig. Kommunen opfordrer derfor til, at det præcises, at en udslusningsbolig findes blandt kommunens generelle almene boligmasse.

Hjemlen til at udbetale huslejetilskud til udslusningsboliger findes i servicelovens § 163 a, hvori det er beskrevet, at: "Den kommune, der har anvist en lejer til en udslusningsbolig, jf. § 63 i lov om almene boliger m.v., skal refundere lejerens forskellen mellem lejerens udgifter til leje og andre pligtige pengeydelse fratrukket støtte efter lov om individuel boligstøtte og det beløb, jf. § 163, stk. 2, som lejerens skulle have betalt i et botilbud omfattet af §§ 107 eller 110."

For at sikre, at de udbetalte huslejetilskud når frem til boligorganisationerne og dermed understøtter borgerens fastholdelse af boligen, vil Københavns Kommune foreslå, at hjemlen ændres, således at huslejetilskuddet skal udbetales direkte til boligorganisationerne.

Endelig bemærkes det, at der i lovforslaget ikke er nævnt noget om adgang til udslusningsboliger hos private udlejere. Det har i hele forsøgsperioden været et ønske hos frikommunenetværket, herunder Københavns Kommune, at få mulighed for at indgå aftaler om udslusningsboliger med private udlejere. En sådan mulighed har et potentiale både for målgruppen af unge ramt af hjemløshed og ift. at skabe plads til alle borgere i alle boligtyper.

Københavns Kommune vil derfor opfordre ministeriet til at inkludere en hjemmel til etablering af aftaler om udslusningsboliger med private udlejere i lovforslaget. Der kan oplagt ses til det lovforslag om Indførelse af forebyggelsesområder, ny terminologi, aftalt anvisningsret til private lejeboliger, bytte og fremleje i udsatte boligområder m.v., der blev vedtaget i november 2021 i regi af regeringens arbejde med bekæmpelse af parallelsamfund, og hvormed der i Lov om boligforhold blev indført udvidede muligheder for kommunal anvisningsret til private udlejningsejendomme.

Tilskud til etablering af skæve boliger

Med lovforslaget slås det fast, at kommunerne har mulighed for at yde tilskud til etablering af almene boliger til særligt udsatte grupper (skæve boliger).

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune yder i dag tilskud til etablering af skæve boliger og ønsker også fortsat at benytte muligheden. Det er derfor positivt, at den gældende praksis for medfinansiering af skæve boliger med lovforslaget præciseres.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af lovforslaget, at der vurderes at være kommunale merudgifter forbundet med anvendelsen af de beskrevne muligheder, men at kommunerne ikke vil blive kompenseret gennem DUT, da der er tale om ordninger, som det er frivilligt for kommunerne at benytte.

Københavns Kommune er af den opfattelse, at lovforslaget skal ses som en del af den samlede omstilling af hjemløseområdet, som regeringen m.fl. lancerede med aftalen om Fonden for blandede byer i 2021. Brugen af udslusningsboliger, deleboliger og skæve boliger vil alle være centrale og nødvendige greb, der skal tages i anvendelse i kommunerne med flest borgere i hjemløshed, for at kunne nå i mål med ambitionerne i omstillingen.

Københavns Kommune går i den forbindelse ud fra, at huslejetilskud til udslusningsboliger fortsat konteres på "Overførsler m.v."

Social- og Ældreministeriet

nibe@sm.dk

udsattevoksne@sm.dk

22-08-11

HØRINGSSVAR VEDR. LOVFORSLAG OM UDVIDELSE AF ORDNING OM UDSLUSNINGSBOLIGER OG INDRETNING AF BOFÆLLESSKABER M.V.

Rådet takker for høringen og tilslutter sig lovforslaget med følgende bemærkninger:

1. Den nye ordning med udslusningsboliger gør det muligt for kommunerne også at anvise almene ældreboliger og almene ungdomsboliger til udslusningsboliger. Samtidig udvides målgruppen for udslusningsboliger, så det ikke kun er mennesker der udskrives fra et herberg, der kan anvises, men også mennesker, der sover på gaden, hos venner og bekendte og mennesker i risiko for hjemløshed. Endelig bliver det muligt for kommuner at udvide tidsrammen for, hvor længe en bolig kan udlejes som udslusningsbolig.

Lovforslaget vil forbedre kommunernes mulighed for at hjælpe mennesker i hjemløshed eller risiko for hjemløshed i bolig. Ordningen vil kunne styrkes yderligere, ved at det gøres muligt at anvende private lejeboliger som udslusningsboliger. Mulighederne for at indgå samarbejde med private udlejere om kommunalanvisning er forbedret med seneste ændring af lov om kommunal anvisningsret. Hvis dette instrument skal tages i anvendelse, er der brug for udslusningsordningen, da private udlejningsboliger generelt er væsentligt dyrere end almene boliger.

Rådet tilslutter sig lovforslaget, og anbefaler at der også gives mulighed for at kommunerne kan bruge private lejeboliger til udslusningsboliger.

2. Lovforslaget permanentgør frikommuneforsøget med bofællesskaber og udbreder det til hele landet. Forslaget giver kommunerne mulighed for at afholde udgifter i forbindelse med kollektive familieboligbofællesskaber. På den måde skaber ordningen flere muligheder i arbejdet med at finde boligløsninger til mennesker i hjemløshed.

Rådet tilslutter sig lovforslaget. Samtidig anbefaler Rådet, at kommunerne også får mulighed for at etablere kollektive ungdomsboligfællesskaber i nybyggeri i større og dyrere familieboliger. Kollektive ungdomsboligfællesskaber kan bidrage til at aflaste presset på de små, billige almene boliger, som der er stor mangel på.

Med venlig hilsen

Kira West

Formand for Rådet for Socialt Udsatte

Social- og
Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København

Postadresse:
Nordre Kajgade 1
9500 Hobro
Tlf. 97 11 30 00
raadhus@mariagerfjord.dk
www.mariagerfjord.dk

Journalnummer:
27.00.00-G01-102-22

Ref.: Amalie Skulvad-Madsen (amals)
Direkte tlf. 23615885

Dato: 21.7.2022

Bemærkninger til udkast til lovforslag om udvidelse af ordning om udslusningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v. ministeriets sagsnr. 2022 - 1909

De udvidede muligheder for at etablere flere typer udslusningsboliger samt for at anvise sådanne til en bredere personkreds, vurderes at være værdifulde redskaber for kommunerne i arbejdet med at forebygge og nedbringe hjemløshed.

Det er noteret, at der vil finde en forhandling sted med KL om de kommunaløkonomiske konsekvenser.

Mariagerfjord Kommunen skal specifikt bemærke følgende:

1

Det anføres i bemærkningerne til lovforslagets nr. 4 blandt andet at ”*Forslaget indebærer, at ungdoms- og ældreboliger udlejet som udslusningsboliger, ved lejeledighed på ny udlejes som henholdsvis ungdoms- og ældreboliger, såfremt der er efterspørgsel efter sådanne boliger fra den berettigede personkreds.*”

Denne passus må umiddelbart læses sådan, at kommunalbestyrelsen, i tilfælde af efterspørgsel efter både ungdoms- og ældreboliger skal beslutte, at en bolig, der har været udlejet som udslusningsbolig, ved ledighed på ny skal udlejes som henholdsvis ungdoms- eller ældrebolig.

En sådan pligt ses ikke for at harmonere med ordlyden af den foreslåede ABL § 63, stk. 1, 2. pkt. samt den foreslåede ABL § 63, stk. 2, 1. pkt., som alene for ældreboliger (altså ikke for ungdomsboliger) stiller krav om, at der ved anvendelse af ældrebolig som

udslusningsbolig ikke generelt er efterspørgsel efter ældreboliger fra den berettigede personkreds.

Det synes således uklart, om der ved ledighed af en udslusningsbolig

- 1) altid er pligt til at gå tilbage til boligens oprindelige anvendelse ved efterspørgsel efter denne type bolig
- 2) der er forskellig pligt for henholdsvis ungdoms – og ældreboliger til at gå tilbage til boligens oprindelige anvendelse ved efterspørgsel efter denne type bolig
- 3) kommunen aldrig har pligt til – men alene kan beslutte – at gå tilbage til boligens oprindelige anvendelse ved efterspørgsel efter denne type bolig.

2

I almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1, tredje afsnit, skelnes der tilsyneladende mellem retsvirkningerne for kommunen af anvisning efter ABL § 59, stk. 1 og anvisning efter ABL § 51a, stk. 4, jf. bemærkningerne om kommunal anvisning.

Hvis der er forskel i retsvirkningen, kunne det være ønskeligt, at denne tydeliggøres i lovbemærkningerne.

Venlig hilsen

Søren Aalund
Direktør for Social, Sundhed og Omsorg
Mariagerfjord Kommune